

NICOLAUS NR 23

WYDANIE
SPECJALNE

Najważniejsze wydarzenia
społeczno - gospodarcze
w Gminie Żarnów w latach
2011 - 2023

WIOSNA 2024

Szanowni Państwo! Mieszkańcy Gminy Żarnów!

Kadencja samorządu **2018 - 2024** dobiega końca, nadszedł czas na podsumowania. Kończący się okres można uznać za wyjątkowy. Zdecydowano, że kadencje będą 5-letnie, zamiast dotychczasowych 4-letnich. Ponadto przesunięto datę wyborów z jesieni 2023 na wiosnę 2024 roku, co w praktyce oznaczało dłuższą kadencję o pół roku. Światowa **pandemia koronawirusa** i konieczność izolacji, wymusiły nową formę obrad i wdrożono np. zdalny tryb pracy wszystkich instytucji. Ogólnoświatowy kryzys, jak i niespotykane w dotychczasowej historii gminy pozyskane **dofinansowania zewnętrzne**, mobilizowały nas do podejmowania szeregu ważnych decyzji, związanych z rozwojem gminy i realizacją wielu inwestycji. Po wielu latach przygotowań, dzięki aktywności wójta, kierownictwa urzędu, radnych Rady Gminy Żarnów, urzędników i zaangażowanych mieszkańców, udało się doprowadzić do odzyskania **praw miejskich dla Żarnowa w dniu 1 stycznia 2024 roku!** Teraz czas na merytoryczną ocenę, być może krytyczne refleksje, dotyczące podsumowania kończącej się kadencji samorządu. Ważnym zadaniem była realizacja wielkich **inwestycji** infrastrukturalnych, przede wszystkim **drogowych**, bo dobre drogi asfaltowe to bezpieczeństwo oraz komfort życia dla mieszkańców. W ostatnim czasie rozpoczęliśmy największą inwestycję w historii Gminy - **modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Żarnowie**. W każdym roku wykonywaliśmy wiele remontów dróg oraz unowocześnialiśmy infrastrukturę komunalną, rozwijając Gminę. W życiu lokalnej społeczności istotna była działalność szkół podstawowych w Żarnowie i w Klewie, GOPS-u, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Żarnowie, Domu Dziennego Pobytu Senior - WIGOR w Niemojowicach, Gminnej Biblioteki Publicznej w Żarnowie wraz z dwiema filiami w Skórkowicach i Miedznej Murowanej, Domu Kultury w Żarnowie, Oddziału PTTK w Żarnowie, stowarzyszeń, 18 kół gospodyń wiejskich, Klubu Aktywnego Seniora, a także KS Kasztelan Żarnów, przyczyniając się do **wzrostu aktywności mieszkańców Gminy Żarnów**.

Bardzo dobrą decyzją było uruchomienie **funduszu sołeckiego**. Mieszkańcy sołectwa sami decydują o przeznaczeniu środków na ważne zadania. Fundusz sołecki zmienia oblicze miejscowości, poprzez modernizację infrastruktury drogowej, rozbudowę remiz strażackich i ich otoczenia (np. w Żarnowie, Topolicach, Chełstach i Paszkowicach), świetlic wiejskich, budowę różnych elementów małej architektury (m.in. altany sołeckie, miejsca rekreacji, place zabaw, siłownie zewnętrzne), montaż lamp oświetleniowych i zaspokaja potrzeby codziennego życia mieszkańców wsi. Każdego roku Gmina przeznaczała znaczące środki na **zakup sprzętu i wyposażenia jednostek OSP**, co spowodowało poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Żarnów. Zasłużone dla Naszej Gminy jednostki: **OSP KSRG Skórkowice, OSP Chełsty i OSP Topolice**, w ostatnich latach otrzymały **nowoczesne wozy bojowe**. Za nami wyjątkowy okres w najnowszej historii Naszej Gminy. Realizowane przez samorząd przedsięwzięcia, przyczyniły się do dalszej modernizacji infrastruktury komunalnej Gminy Żarnów i jej unowocześnienia, zapewniając **warunki życia** wszystkich Jej mieszkańców.

Intensywna praca wszystkich pracowników **Urzędu Miasta i Gminy**, mnogość inwestycji i prac komunalnych, a także sukcesy społeczno - gospodarcze, przyczyniają się do tego, w jakich warunkach w przyszłości będziemy żyć, pracować i kształcić nasze dzieci, wnuki i kolejne pokolenia mieszkańców naszej ukochanej Gminy.

Z wyrazami przyjaźni, sympatii, szacunku i wielkiego uznania...

BURMISTRZ
Miasta i Gminy Żarnów
dr Krzysztof Nawrocki

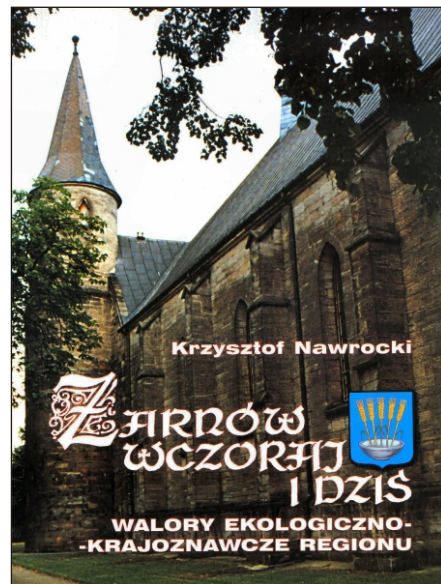
Konsultacje społeczne dotyczące praw miejskich

Po podjęciu w dniu 17 marca 2023 roku przez **Radę Gminy w Żarnowie** uchwały o przeprowadzeniu **konsultacji społecznych**, dotyczących nadania miejscowości Żarnów statusu miasta, rozpoczęły się one zgodnie z przepisami prawa we wszystkich miejscowościach Naszej Gminy. Trwały od 18 do 28 marca 2023 roku. Sesję Rady Gminy, poprzedziło **zebranie** z licznie zgromadzonymi **mieszkańcami Żarnowa**, połączone z emocjonującą, ale bardzo merytoryczną i konstruktywną debatą na temat przywrócenia praw miejskich i korzyści dla miasta oraz całej gminy. W czasie trwania konsultacji, odbywały się również zebrania z mieszkańcami większych sołectw. W konsultacjach wzięła udział procentowo największa liczba mieszkańców, spośród wszystkich byłych miast, które starały się o przywrócenie praw miejskich w Polsce. Uczestniczyły w nich **1642 osoby** (28,41% ogółu mieszkańców), a za przywróceniem praw miejskich głosowało **1395 osób** (84,96%). W samym Żarnowie w konsultacjach wzięło udział **477 osób** (43,32% ogółu mieszkańców). Za statusem miasta opowiedziało się **357 osób** (74,84%), przeciw było 79 osób (16,57%), a 20 osób wstrzymało się od głosu (4,19%). W pozostałych miejscowościach Naszej Gminy, w konsultacjach wzięło udział **1165 mieszkańców**, z których ponad **89%** poparło ponowne przywrócenie praw miejskich dla naszego Żarnowa. Przeprowadzone konsultacje społeczne okazały się prawdziwym **świętem demokracji** w Naszej Gminie Żarnów.

Podczas sesji Rady Gminy w dniu 30 marca 2023 roku, radni podjęli uchwałę o wystąpieniu **z wnioskiem o nadanie statusu miasta dla Żarnowa**. Nasza uchwała - wraz z perfekcyjnie przygotowanym wnioskiem - została przekazana do **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego.

Na mocy rozporządzenia **premiera Mateusza Morawieckiego** - prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia **27 lipca 2023 roku**, nasz prastary, historyczny 1000-letni Żarnów znów odzyskał prawa miejskie z dniem **1 stycznia 2024 roku!** Jesteśmy zatem uczestnikami tworzenia nowej historii naszego miasta, gminy i regionu.

Informacje historyczne na str. 3-5 pochodzą z książki „Żarnów - wczoraj i dziś”

509 lat istnienia miasta Żarnów (1360 - 1869)

Walory historyczno - kulturowe, obecna struktura społeczno - gospodarcza, a także oczekiwania dotyczące dalszego rozwoju Żarnowa, były podstawowymi argumentami w procesie ubiegania się o nadanie miejscowości Żarnów statusu miasta. W 2024 roku mija 155-rocznica odebrania praw miejskich Żarnowowi. Wiele lat temu w miejscowym środowisku, pojawiła się inicjatywa powrotu do korzeni, wszak to Żarnów był jedną z najstarszych miejscowości w regionie, która posiadała **prawa miejskie** i miała je nieprzerwanie przez ponad 500 lat. Inicjatywa przywrócenia praw miejskich wypłynęła od Wójta Gminy Żarnów, choć była popierana również przez liczną grupę żarnowian, ale też osób pochodzących z Żarnowa, a zamieszkałych w różnych regionach Polski i poza jej granicami. Żarnów należy do jednych z najstarszych miejscowości województwa łódzkiego. **Pierwsza historyczna wzmianka o Żarnowie** (określonego mianem *Sarnov, Sarnove*) znajduje się w falsyfikacie mogileńskim z 1065 r. i bulli gnieźnieńskiej z 1136 r. W dokumentach z XIII wieku, dotyczących Żarnowa, pojawiły się pierwsze wzmianki o **kasztelanach żarnowskich** (pełniących funkcje do 1795 roku). W okresie średniowiecza **kasztelania żarnowska** była bardzo rozległa i dziś można ją porównać do współczesnych powiatów opoczyńskiego i koneckiego. Sięgała od Pilicy po przedgórze Gór Świętokrzyskich. **W 1360 roku** od króla Kazimierza Wielkiego, Żarnów otrzymał **prawa miejskie średzkie** (odmiana prawa niemieckiego powstała w Środzie Śląskiej, na wzór praw obowiązujących na początku XIII wieku), a **w 1415 roku** z rąk króla Władysława Jagiełły - **prawa miejskie magdeburskie**. W XVI i XVII wieku Żarnów należał do prężnie rozwijających się miast I Rzeczypospolitej, a o jego randze może świadczyć przyjęcie miary **korca żarnowskiego**, jako jednej z obowiązujących miar sypnych. Kres świetności miasta Żarnowa przyniosła wojna polsko - szwedzka. W 1655 odbyła się **bitwa pod Żarnowem**, w której wojska polskie, dowodzone przez króla Jana Kazimierza poniosły druzgocącą klęskę, miasto zostało splądrowane i spalone, a mieszkańcy wymordowani. W XVIII wieku nastąpił jednak ponowny dynamiczny rozkwit naszego miasta Żarnowa, a ostatni kasztelan żarnowski, senator **Szymon Symeon Szydłowski** był jednym z 14 sygnatariuszy **Konstytucji 3 Maja** w Polsce.

Niestety, **w 1869 roku** - na podstawie tzw. „ukazu” carskiego, **Żarnów utracił prawa miejskie** (jak większość miasteczek w zaborze rosyjskim), m.in. za aktywny udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym. Prawa miejskie Żarnów posiadał **509 lat, od 1360 do 1869 roku**. Decyzja o wszczęciu procedury przywrócenia praw miejskich, była hołdem oddanym naszym przodkom i przywróceniem stanu prawnego mieszkańcom naszego miasta i Gminy Żarnów.

Dlaczego Żarnów ponownie został miastem?

W oparciu o zapisy Ustawy o samorządzie gminnym, **nadanie miejscowości statusu miasta**, dokonywane jest w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. Za ponownym **utworzeniem miasta** przemawiają przesłanki, które wskazują, że miasto tworzone jest na terenie zurbanizowanym, o przewadze ludności nierolniczej, posiadającym odpowiedni potencjał gospodarczy i odpowiednio ukształtowaną infrastrukturę w zakresie urządzeń komunalnych i komunikacyjnych, a także spełniającego funkcję lokalnego ośrodka oświaty, kultury i handlu. Żarnów spełniał przesłanki, aby **ponownie uzyskać status miasta**, bo ma wielowiekową, udokumentowaną historię i powszechnie znane **zabytki** - m.in. **grodzisko wczesnośredniowieczne i monumentalny kościół św. Mikołaja z XII, XVI i XX wieku** z doskonale zachowaną romańską wieżą. Ponadto posiada **zwartą zabudowę typu miejskiego** ze średniowiecznym XII/XIV wiecznym układem urbanistycznym, ukształtowane **centrum z rynkiem** - obecnie placem Marszałka Józefa Piłsudskiego, będącym **dawnym średniowiecznym placem targowym**. Żarnów charakteryzuje się także dobrze rozwiniętą **infrastrukturą miejską**, ma bowiem ponad 30 ulic i placów, oświetlenie uliczne, chodniki oraz parking gminny.

W Żarnowie trwa rozbudowa i modernizacja **oczyszczalni ścieków**, funkcjonują **wodociągi i kanalizacja**. Mamy u nas dobrze rozwiniętą **sieć telefoniczną i internetową szerokopasmową**, a w Żarnowie i w sąsiednich Trojanowicach i Topolicach, funkcjonuje **sieć gazowa**. Gazem ziemnym ogrzewane są wszystkie obiekty publiczne. W Żarnowie zorganizowane są **miejsca rekreacji mieszkańców**. Są nimi m.in. **park na pl. Piłsudskiego** i tereny zielone, którymi są skwery z miejscami do wypoczynku. Zbudowano **kompleks boisk „Orlik 2012”**, **siłownię zewnętrzną**, a także kilka ogólnodostępnych **altan i placów zabaw dla dzieci**. W Żarnowie doskonale zorganizowano tzw. **strefę handlu**, wśród których są trzy duże **supermarkety** oraz kilkanaście mniejszych **punktów handlowych** różnych branż. Wynika to z wielowiekowej tradycji targowej, bowiem przywileje na organizację jarmarków w mieście Żarnowie, nadawali królowie od XIV do XVIII wieku. W naszym miasteczku są **instytucje ponadlokalne**, co świadczy o **rozwiniętej sferze usług publicznych**. Są nimi Urząd Miasta i Gminy w Żarnowie, poczta, oddział Banku Spółdzielczego Ziemi Piotrkowskiej (obecnie naturoBank), kilka jednostek organizacyjnych gminy i powiatu, wśród których jest Gminna Biblioteka Publiczna z Domem Kultury oraz GOPS.

Co przemawiało za przywróceniem praw miejskich?

W Żarnowie funkcjonują **Warsztaty Terapii Zajęciowej, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Przystań”**, jedna z największych w regionie **Szkoła Podstawowa im. Juliana Bartoszewicza** (w dwóch budynkach A i B) z oddziałami integracyjnymi i przedszkolnymi, **Niepubliczne Przedszkole „Radosna Dolinka”**, a także **szkoły zawodowe, średnie** (kończące się egzaminem dojrzałości - matura) i **policealne w Żarnowie**, skupione w **Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego**. Ponadto w Niemojowicach obok Żarnowa znajduje się **Dom Pomocy Społecznej i Dom Dziennego Pobytu „Senior - Wigor”**. W stolicy gminy mamy dobrze funkcjonujące **targowisko** o nawierzchni bitumicznej z szaletem gminnym. Mieszkańcy Żarnowa mają zapewnioną ochronę zdrowia, realizowaną przez **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, dwie apteki** i przychodnię - realizujące specjalistyczne usługi medyczne, **lecznicę weterynaryjną**, a także **stację pogotowia ratunkowego w Żarnowie**. Całodobową służbę dla mieszkańców pełni świetnie wyposażona jednostka **Ochotniczej Straży Pożarnej KSRG w Żarnowie**, o tzw. największej wyjazdowości do pożarów, wypadków drogowych i innych zdarzeń w powiecie. W Naszej Gminie jest zorganizowana **komunikacja gminna**, realizowana od kilku lat we współpracy ze służbami Wojewody Łódzkiego. W Żarnowie i najbliższych okolicach są świadczone **specjalistyczne usługi dla mieszkańców**, m.in. poprzez liczne placówki handlowe i usługowe różnych branż, punkty gastronomiczne, apteki, bank, usługi pocztowe, telekomunikacyjne oraz ubezpieczeniowe, firmy świadczące usługi dla mieszkańców z branży ogólnobudowlanej oraz elektroenergetycznej, zakłady fryzjersko-kosmetyczne, stacje obsługi pojazdów samochodowych ze sklepami motoryzacyjnymi, zakłady pracy - dwie szwalnie dla kobiet, a także kilka kamieniołomów i zakładów obróbki żarnowskiego jurajskiego piaskowca oraz produkcji pięknych płytek elewacyjnych.

W najbliższej okolicy Żarnowa znajdują się: **Ośrodek Sportu i Rekreacji** nad zalewem na rzece Wąglance w Miedznej Murowanej, **stacje paliw** (Trojanowice, Grębenice) z dobrze funkcjonującymi punktami handlowymi, **kilka restauracji, zajazdy i hotele** z kilkudziesięcioma miejscami noclegowymi i **kwatery agroturystyczne**.

Przywrócenie sprawiedliwości dziejowej dla Żarnowa

Istotnym elementem ubiegania się o przywrócenie praw miejskich był fakt, iż zdecydowana większość mieszkańców Żarnowa utrzymuje się ze **źródeł pozarolniczych**. Ponadto znaczenie miało położenie Żarnowa na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych: **drogi krajowej nr 74** (Sulejów - Kielce), dwóch **dróg wojewódzkich nr 726** (Żarnów - Opoczno - Rawa Mazowiecka) i **nr 746** (Żarnów - Końskie), a także **dróg powiatowych nr 1504E** (Żarnów - Skórkowice) i **nr 3120E** (Żarnów - Czersko) oraz kilku dróg gminnych. Przed wiekami przez Żarnów przebiegał tzw. „**Trakt Królewski**” z Krakowa do Warszawy i kilka ważnych dróg, łączących różne części kraju. Przywrócenie praw miejskich nie pociąga za sobą dodatkowych przywilejów dla mieszkańców, niemniej jednak, posiadanie statusu miasta odgrywa ważną **rolę wizerunkową** dla miejscowości o dawnym miejskim rodowodzie. To powrót oczekiwanej od wielu lat przez żarnowian **sprawiedliwości dziejowej**. Co mieszkańcy zyskali po nadaniu **statusu miasta**? Większy prestiż! Żarnów stał się kolejnym miastem w powiecie, co zwiększył jego znaczenie w skali lokalnej (powiat) i regionalnej (województwo). Przyznanie praw miejskich powoduje podniesienie **atrakcyjności** miejscowości w oczach młodych ludzi, którzy chcieliby się tutaj osiedlać. Stworzyła się większa dostępność nie tylko do środków pomocowych **Unii Europejskiej**, ale również i krajowych. Oprócz dotychczasowych programów dla wsi, możliwe będzie aplikowanie przez naszą gminę miejsko - wiejską o **środki dla małych miasteczek**, np. z programu „Rozwój lokalny”, czy „Partnerstwo Miast”.

Pojawią się znacznie większe szanse na przyciągnięcie do nas potencjalnych **inwestorów** i może nastąpić poprawa na rynku pracy. Będzie łatwiejsza **promocja walorów turystycznych** i może nastąpić zwiększenie dynamiki rozwoju Gminy Żarnów. Przywrócenie praw miejskich może ułatwić **kontakty międzynarodowe** i zapewnić otwartą drogę do zawarcia porozumień partnerskich z miastami zagranicznymi (tzw. miasta bliźniacze). W ostatnich latach wiele miejscowości w Polsce, po 150 latach przerwy, ponownie zostały miastami i przynosi to wymierne korzyści dla ich mieszkańców. Wśród nowych miast w Polsce są np. **Wolbórz, Piątek, Lutomiersk, Lututów, Solec nad Wisłą, Nowa Słupia, Opatowiec, Wiślica, Szydłów, Łagów i Radoszyce**, w 2023 roku zostały nimi m.in. **Rozprza, Ujazd, Dąbrowice, Jeżów, Piekoszów, Jastrząb i Łopuszno**. W 2024 roku prawa miejskie na nowo otrzymały znane nam miejscowości z naszych okolic, które w przeszłości, tak jak Żarnów, utraciły prawa miejskie po Powstaniu Styczniowym. Są nimi: **Białaczów** (w powiecie opoczyńskim), **Inowłódz** (w powiecie tomaszowskim), **Odrzywół i Gielniów** (w powiecie przysuskim) oraz **Gowarczów** (w powiecie koneckim). Wiemy doskonale, że niektóre z nich są znacznie mniejsze od naszego Żarnowa, a nigdy - tak, jak nasz Żarnów - nie miały tak wielkiego znaczenia w historii i administracji państwowej I Rzeczypospolitej. Skoro Rząd RP podjął tak cenną inicjatywę, aby miejscowości - którym zaborcy carscy bezprawnie zabrali status miasta - te prawa mogły odzyskać, to czemu z tego tego mielibyśmy nie skorzystać? I tak się właśnie stało...

Historyczny moment dla naszej małej Ojczyzny

Nasza Gmina nieustannie się rozwija. Świadczą o tym wielomilionowe inwestycje. Podjęcie przez Radę Gminy Żarnów uchwały o upoważnieniu wójta do prowadzenia konsultacji społecznych, było dodatkowym zobowiązaniem dla samorządu do podejmowania kolejnych zadań w celu podnoszenia standardu życia mieszkańców oraz wzrostu rangi i **znaczenia Żarnowa** oraz całej gminnej społeczności. Jedyny koszt jaki poniosła Gmina Żarnów, po uzyskaniu **praw miejskich** dla Żarnowa, to zmiana szyldów i pieczętek w urzędzie. Po przywróceniu tych praw - jest to **Urząd Miasta i Gminy Żarnów**.

To historyczny moment dla Naszej Małej Ojczyzny. Staliśmy się uczestnikami nowej rzeczywistości w dziejach Gminy Żarnów. Po uzyskaniu zgody radnych na rozpoczęcie **procedury**, związanej z nadaniem miejscowości statusu miasta, przeprowadzone zostały w tej sprawie **konsultacje z mieszkańcami** gminy, aby uzyskać ich opinię na ten temat. W trakcie konsultacji zostały przedstawione informacje na temat procesu, jak i rezultatów **zmiany statusu** miejscowości Żarnów i Naszej Gminy - z wiejskiej na miejsko - wiejską. Nadmienić również należy, że mieszkańcy nie ponoszą **żadnych wydatków** z tytułu uzyskania praw miejskich. Odzyskanie statusu miasta nie pociąga za sobą obowiązku wymiany dowodu osobistego i innych dokumentów. Należy zaznaczyć, iż **nie wzrosły opłaty lokalne** (np. podatki od nieruchomości i prowadzenia działalności gospodarczej), gdyż reguluje to uchwała Rady Miejskiej, a nie status miejscowości. Mało tego, w ostatnim czasie, po przeprowadzonych przetargach, Rada Miejska w Żarnowie **obniżyła opłaty za odbiór odpadów**. Ważnym jest fakt, iż **dotądki wiejskie** dla nauczycieli zatrudnionych w gminnych szkołach, pozostały bez zmian, bowiem decyduje liczba mieszkańców, a nie status miejscowości. Bezpośrednie **dopłaty rolnicze** - które pobierają użytkownicy gruntów rolnych - pozostały nadal bez zmian, bo miejscowość nie musi być wsią, aby rolnik je wciąż otrzymywał. Uzyskanie statusu miasta nie spowodowało zakazu hodowli zwierząt gospodarskich oraz upraw na gruntach ornych. Nie nastąpiła żadna zmiana adresów w Naszej Gminie. Zmiana statusu miejscowości Żarnów, nie spowodowała wzrostu liczby etatów w naszej administracji miejsko - gminnej i kosztów jej funkcjonowania. To dzięki Wam - **Drodzy Mieszkańcy Gminy Żarnów** - udało się dokonać zmiany statusu Żarnowa. Bardzo serdecznie Wam wszystkim **dziękujemy...**

50 lat istnienia Gminy Żarnów (1973 - 2023)

1 stycznia 2023 roku minęło 50 lat od powołania Gminy Żarnów. Jakie okoliczności sprawiły, iż powołano gminę? Jakie były **podziały administracyjne w XIX i XX wieku**? W 1869 roku dekretem cara Aleksandra II Romanowa, Żarnów utracił **prawa miejskie**. Przyczyniła się do tego nieugięta wobec carskiego okupanta, patriotyczna postawa okolicznej szlachty oraz duchowieństwa i mieszczan, aktywnie biorących udział w Powstaniu Styczniowym. Żarnów określono mianem „**osady miejskiej**” pod zarządem wójta i zdecydowano, iż wejdzie w skład Gminy Topolice, choć Urząd Gminy znajdował się nadal w Żarnowie. Taki stan trwał aż **do 1954 roku**, a obecne terytorium Gminy należało aż do czterech gmin. Większość współczesnej Ziemi Żarnowskiej wchodziło w skład gmin **Topolice** (z siedzibą w Żarnowie) i **Machory** (z siedzibą w Marcinkowie), a kilka miejscowości do gminy **Sworzyce** (z siedzibą w Soczówkach, a potem w Grabkowie) oraz **Białaczów** (z siedzibą w Białaczowie). **1 stycznia 1955 roku** w miejsce 22 gmin wiejskich w powiecie powołano 70 gromad, zarządzanych przez gromadzkie rady narodowe. Ich siedziby ulokowano w miejscowościach: **Bronów, Dłużniewice, Machory, Marcinków, Ruszenice, Skórkowice, Straszowa Wola, Topolice i Żarnów**. Wschodnią część obecnej gminy (Malków, Soczówki, Wierzchowisko) zaliczono do gromady **Grabków** w powiecie koneckim. Po kilku latach zlikwidowano gromady w Bronowie, Dłużniewicach, Machorach, Ruszenicach i Topolicach, powiększając obszar gromad Marcinków, Skórkowice i Żarnów. **1 stycznia 1973 roku** dokonano reorganizacji administracji i powołano **gminy**, które funkcjonują współcześnie. W powiecie opoczyńskim powstało 11 gmin, których siedziby ustanowiono w miejscowościach: Aleksandrów, Białaczów, Białobrzegi, Drzewica, Mnisków, Odrzywół, Opoczno, Paradyż, Poświętne, Sławno i **Żarnów**. W wyniku reformy, dokonano likwidacji gromad i utworzono gminy, na czele których stanęli **naczelnicy gmin**. W naszej gminie byli nimi **Wacław Sokołowski, Tadeusz Głębala i Wiktor Macierzyński**.

Przed powołaniem gmin, zdecydowano o przyłączeniu do powiatu koneckiego części gromady Marcinków, znanej z zakładów metalurgicznych **w Maleńcu i Machorach**. Te miejscowości, nierozzerwalnie związane z Żarnowem, zostały zaliczone do Konecczyzny. Do gminy Żarnów przyłączono sołectwa Malków, Soczówki i Wierzchowisko z GRN Grabków. Nowo utworzona gmina miała obszar **140 km²**, a jej liczba ludności wynosiła **8866 mieszkańców**. Obecnie obszar Gminy Żarnów wynosi **140,7 km² (14070 ha)**.

Inauguracja obchodów nadania praw miejskich

W dniach 29 i 31 grudnia 2023 roku oraz 1 stycznia 2024 roku, mieszkańcy Gminy Żarnów uczestniczyli w kilku ważnych wydarzeniach, które były zorganizowane z okazji **ponownego nadania praw miejskich dla Żarnowa**. W dniu **29 grudnia 2023 roku**. Wójt Gminy Żarnów wraz z pracownikami urzędu, Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego i Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie, działając we współpracy z kilkunastoma kołami gospodyń wiejskich, stowarzyszeniami i jednostkami OSP, zorganizowali ważne przedsięwzięcie, którego w Żarnowie jeszcze nie było. A okazja ku temu była szczególna, bowiem trwał nie tylko **czas świąteczno - noworoczny** i okres radosnego świętowania, ale i rozpoczęły się uroczyste obchody **ponownego nadania praw miejskich dla Żarnowa**. Licznie zgromadzona publiczność była pod wrażeniem popisów utalentowanych artystów, dzieci i młodzieży ze **Szkoły Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie** (występ „Bóg się rodzi”), uczestników **Warsztatów Terapii Zajęciowej w Żarnowie** (program „Cicha noc”), a także zaproszonych, znanych krakowskich artystów, którzy zaprezentowali **koncert „Kolęda na Nowy Rok”**. Przed żarnowską publicznością wystąpili Urszula Makosz, Agata Półtorak, Sergiusz Orłowski i Oleg Dyyak, których zaprosiła do nas **Marzena Michałowska - Kowalik**, właścicielka Stajni Artystycznej Marcinków i jednocześnie przewodnicząca Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Żarnowie. Konferansjerem uroczystości był **Hubert Szulc**, zastępca przewodniczącej GRDPP w Żarnowie. Wszyscy artyści zaprezentowali m.in. wspaniałe, znane i nieznane **kolędy i pastoralki** oraz pieśni, związane z okresem Bożego Narodzenia. Podczas spotkania świąteczno - noworoczego wójt dr Krzysztof Nawrocki, wraz z przewodniczącym Rady Gminy Sławomirem Błażejewskim i zastępcą przewodniczącego Grażyną Bucewką, wręczyli tytuły **Honorowego Obywatela Żarnowa**. Otrzymali je Pani **Maria Morawska** i Pan **Waldemar Andrzej Pasula** oraz pośmiertnie - Pan **Wiktor Macierzyński**. Nagrodzeni otrzymali gratulacje od wójta i radnych, a także od starosty Marcina Baranowskiego, radnego Sejmiku Janusza Ciesielskiego (reprezentującego też posła Roberta Telusa), a także proboszcza parafii św. Mikołaja w Żarnowie i Dziekana Żarnowskiego - ks. kan. Grzegorza Zbrozyczka. Przypomnijmy, iż Rada Gminy w Żarnowie - na wniosek wójta - **po 9 latach** postanowiła powrócić do nadania tego tytułu. W 2014 roku, gdy przewodniczącym Rady Gminy w Żarnowie był Krzysztof Gawryś, te zaszczytne tytuły zostały przyznane **gen. Stanisławowi Karlińskiemu ps. „Burza”**, **gen. Aleksandrowi Arkuszyńskiemu ps. „Maj”**, **ks. prof. dr hab. Stanisławowi Wilkowi** i **ks. prał. Janowi Krukowi** (wspomnienie o tych wybitnych postaciach w poprzednich numerach „NICOLAUSA”, zarchiwizowanych na stronie www.zarnow.eu)

Potem nastąpiło odsłonięcie i wręczenie obrazu, który namalował **Łukasz Milak - Kalinowski**, artysta - malarz pochodzący z Żarnowa. Artysta, który już wcześniej deklarował wykonanie pamiątkowego obrazu, właśnie podczas tego wieczoru przekazał namalowane przez siebie artystyczne dzieło z okazji historycznego wydarzenia, jakim jest **odzyskanie przez Żarnów praw miejskich**. Warto podkreślić, iż odsłonięcia obrazu o alegorycznej i tajemniczej tematyce, nawiązującej do bogatej historii Żarnowa, dokonali Honorowi Obywatele Żarnowa - Maria Morawska i Waldemar Andrzej Pasula. Po części artystycznej, wszyscy uczestnicy udali się na **degustację potraw wigilijnych**, przygotowanych przez kilkanaście Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń, działających na terenie Gminy.

Nadanie praw miejskich

W dniu **31 grudnia 2023 roku** - przy sprzyjającej aurze - na zrewitalizowanym placu przy odnowionej remizie OSP KSRG w Żarnowie, przy ul. Szkolnej 8, odbyła się wyjątkowa uroczystość. Był nim pierwszy w dziejach naszej miejscowości - miejski **Sylwester '2023**. Okazja ku temu była szczególna, bowiem 1 stycznia 2024 roku Żarnów odzyskał na nowo **prawa miejskie**. Przed remizą postawiono profesjonalną scenę, która była główną areną uroczystości. Zaproszono **zespół muzyczny „Dobry Klimat”** Kacpra Dobrowolskiego z **Piotrkowa Trybunalskiego**, którego występ bardzo się podobał zgromadzonej publiczności. Impreza rozpoczęła się ok. godz. 22.00 i trwała do 1.30, publiczność dopisała, a koncert zespołu „Dobry Klimat” cieszył się dużym powodzeniem. Na scenę weszli wójt Krzysztof Nawrocki, któremu towarzyszył przewodniczący Rady Gminy w Żarnowie Sławomir Błażejewski. Po okolicznościowym wystąpieniu, dokonali oni uroczystego **powitania gości**, którzy przybyli na uroczystość i zostali zaproszeni na żarnowską scenę.

Uroczystość nadania praw miejskich dla Żarnowa

Najważniejszym z nich był poprzedni Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, od 2007 roku **poseł Ziemi Opoczyńskiej Robert Telus**, gorący orędownik odzyskania praw miejskich dla Żarnowa. Wśród gości znaleźli się również: starosta Marcin Baranowski, zastępca wójta Dawid Kucharski, wiceprzewodnicząca Rady Gminy w Żarnowie Grażyna Bucewka, trzech przewodniczących komisji Rady Gminy - Piotr Twardowski, Sylwester Adamczyk i Robert Szulc, proboszcz parafii św. Mikołaja w Żarnowie i Dziekan Żarnowski - ks. kan. Grzegorz Zbrozczyk, radna Rady Powiatu, była wieloletnia Wójt Gminy Żarnów i Honorowa Obywatelka Żarnowa - Maria Morawska. Przed północą minister Robert Telus dokonał oficjalnego wręczenia wójtowi symbolicznego **klucza do bram miasta Żarnowa**. Stwierdził, iż po 155 latach Żarnów ponownie został miastem, a Wójt Gminy Żarnów dr Krzysztof Nawrocki - **Burmistrzem Miasta i Gminy Żarnów**. Poseł, starosta i kilku gości zaproszonych, złożyli mieszkańcom najserdeczniejsze życzenia noworoczne, nawiązując do historycznego aktu nadania praw miejskich. Do Gminy wpłynęło wiele listów gratulacyjnych z całej Polski, dlatego też przewodniczący Sławomir Błażejowski odczytał **list od Marszałka** Województwa Łódzkiego Grzegorza Schreibera. Efektowny klucz wykonał Bogusław Witkowski.

Wszyscy składali sobie najserdeczniejsze życzenia z okazji przywitania Nowego 2024 Roku. Tuż po północy Burmistrz Miasta i Gminy Żarnów w towarzystwie ks. kan. Grzegorza Zbrozczyka i ks. dr Stanisława Piekelnika, pochodzącego z Żarnowa wykładowcy akademickiego i dyrektora Radia Plus Radom, złożył zgromadzonym mieszkańcom **życzenia noworoczne**, wyrażając wielką nadzieję, że będzie nam się wszystkim lepiej żyło w nowej rzeczywistości. W dniu **1 stycznia 2024 roku o godz. 12.00** w naszej żarnowskiej świątyni pod wezwaniem św. Mikołaja, św. Erazma i św. Otylii, odbyła się wyjątkowo **uroczysta Msza Święta** w intencji wszystkich mieszkańców Żarnowa i Ziemi Żarnowskiej, zorganizowana z okazji ponownego **nadania praw miejskich** Żarnowowi. Msza miała charakter dziękczynny - związany z odzyskaniem praw miejskich - i była bardzo podniosła i wzruszająca dla licznych wiernych. Przypomniano, iż Żarnów posiadał prawa miejskie przez **509 lat** (od 1360 do 1869 roku), a dekretem carskim mu je odebrano, za aktywny udział mieszkańców naszego miasta w Powstaniu Styczniowym, przeciwko zabiorcom rosyjskim. Uroczystą Mszę Świętą w naszej zabytkowej świątyni odprawił **ks. kan. Grzegorz Zbrozczyk**, Dziekan Dekanatu Żarnowskiego i proboszcz parafii św. Mikołaja w Żarnowie.

Fotografie z uroczystości nadania praw miejskich

*Gnały tu szarże, grzmiały działa,
Gdzieś w ziemi ślad do dziś
pozostał.
Mieścina stoi, tak jak stała,
Choć uszedł Niemiec, Szwed
i Moskał.*

*Cóż! Okolica tu uboga,
Bieda jak żaren kamień gniecie,
Ale, że własna, sercu droga,
I lepiej Tu, niż
w wielkim
świecie.*

Przemysław Ciszewski - ŻARNÓW

*Niegdyś tu żarna zboża mełły,
Śmiga wiatraką terkotała,
Dawno te czasy przemieńły,
I tylko nazwa pozostała.*

*Mała osada, nic wielkiego,
Punkcik dla wielkiej kartografii,
Lecz kawał dziejów mimo tego,
Jeżeli spojrzeć kto potrafi.*

Radni, sołtysi, członkowie Rad Sołeckich w latach 2010-2024

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy Żarnów w latach 2010 - 2014, 2014 - 2018 i 2018 - 2024, wynikały z bardzo intensywnej współpracy wójta z radnymi, sołtysami i członkami rad sołeckich. Podkreślić należy, iż radni i sołtysi zawsze bardzo aktywnie pracowali dla dobra gminy, a członkowie rad sołeckich poszczególnych sołectw wspierali ich, dbając o wspólne dobro. Chcielibyśmy na łamach naszego gminnego pisma „NICOLAUS”, zaprezentować imiona i nazwiska wszystkich **radnych, sołtysów i członków rad sołeckich** ze wszystkich sołectw Naszej Gminy, pełniących swą służbę publiczną w VI, VII i VIII kadencji samorządu...

VI kadencja (2010 - 2014)

Oto skład **Rady Gminy VI kadencji** w latach 2010-2014, w kolejności alfabetycznej (w nawiasie podajemy funkcje pełnione przez radnych): **Stefan AGATOWSKI** (przewodniczący Komisji Rewizyjnej), **Wojciech BARAN**, **Sławomir BŁĄZEJEWSKI** (przewodniczący Komisji Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Zdrowia), **Leszek CZYŻYKOWSKI**, **Sylweryneusz DYLEWSKI**, **Zdzisław FILIPEK**, **Krzysztof GAWRYŚ** (przewodniczący Rady Gminy od 31 sierpnia 2011 r.), **Mirosław GIERCZAK**, **Joanna GRODZICKA** (zastępca przewodniczącego Rady Gminy od 31 sierpnia 2011 r.), **Zenon JĘCEK** (zastępca przewodniczącego Rady Gminy do 31 sierpnia 2011 r.), **Wiktor MACIERZYŃSKI** (przewodniczący Rady Gminy do 31 sierpnia 2011 r.), **Marek ŁUBOWSKI**, **Marek KUBISZEWSKI** (przewodniczący Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa), **Krzysztof SMAK**, **Janusz ŚPIEWAK**.

Wybory sołtysów i rad sołeckich na zebraniach mieszkańców wsi, odbyły się w pierwszych miesiącach 2011 roku. Kolejne zebrania wyborcze odbywały się w 2015 i 2019 roku. Oto imiona i nazwiska **sołtysów wszystkich sołectw** (w porządku alfabetycznym) w kadencji 2011-2015, wraz ze składami wszystkich **rad sołeckich**. Bardzo dziękujemy za współpracę z kierownictwem Urzędu Gminy w Żarnowie i wszystkimi pracownikami.

ADAMÓW / MALENIE / SIEDLÓW - sołtys **Grażyna Salamaga**, rada sołecka - Zdzisław Chrabąszcz i Stanisław Ślżak. **AFRYKA** - sołtys **Anna Jęcek**, rada sołecka - Marcin Jęcek i Tomasz Przybyła. **ANTONIÓW** - sołtys **Bogumiła Padászyńska**, rada sołecka - Teresa Kwiecień, Włodzimierz Szelağ i Alina Jończyk. **BRONÓW** - sołtys **Katarzyna Mađrąla**, rada sołecka - Tadeusz Mastalerz, Bernardyna Słodkowska, Ryszard Szczegielniak i Jacek Rybiałek. **BUDKÓW** - sołtys **Elżbieta Cuper**, rada sołecka - Mariusz Cieřlik, Magdalena Góral, Marek Snochowski i Andrzej Jędrzejczyk. **CHEŁSTY** - sołtys **Mirosław Bubis**, rada sołecka - Radosław Kwařniewski, Andrzej Świąder i Marek Moskalczyk. **DLUŻNIEWICE** - sołtys **Piotr Rolnik**, rada sołecka - Paweł Wilk i Maria Krzysztofik. **GRĘBENICE** - sołtys **Jan Derda**, rada sołecka - Zbigniew Derda, Zdzisław Górski i Szymon Strychalski. **JASION** - sołtys **Joanna Zenka**, rada sołecka - Dorota Sękowska, Lucjan Goszcz i Katarzyna Kołomańska. **KLEW** - sołtys **Lucjan Ziętał**, rada sołecka - Krzysztof Szulc, Ryszard Opaczyński i Dariusz Zamoźniewicz.

KLEW KOLONIA - sołtys **Dariusz Fidelus**, rada sołecka - Lech Gilewski, Leszek Jasion i Jolanta Smak. **DĄBIE / ŁAWKI / MŁYNEK** - sołtys **Jan Śmigielski**, rada sołecka - Kazimierz Dorosiński i Marianna Opaczyńska. **MALKÓW** - sołtys **Ireneusz Głodowski**, rada sołecka - Mirosław Gierczak, Mieczysław Trojanowski i Zygmunt Błachowicz. **MARCINKÓW** - sołtys **Anna Bartyzel**, rada sołecka - Stanisława Snochowska, Wioletta Szczepańska i Marek Piķuła. **MIEDZNA MUROWANA** - sołtys **Henryk Gorzela**, rada sołecka - Paweł Cuper, Helena Wójcik, Andrzej Słowiński i Genowefa Czajkowska. **MYŚLIBÓRZ** - sołtys **Alicja Leńniewska**, rada sołecka -

NADOLE - sołtys **Dariusz Natkański**, rada sołecka - Tomasz Sikora, Sławomir Paźik i Jerzy Nowak. **NIEMOJOWICE** - sołtys **Elżbieta Gorycza**, rada sołecka - Czesława Szczegielniak, Tadeusz Szczegielniak i Joanna Karbownik. **PASZKOWICE** - sołtys **Leszek Noga**, rada sołecka - Sylwester Adamczyk, Edyta Nowak i Tomasz Gierczyna. **PILICHOWICE** - sołtys **Beata Mićkiewicz**, rada sołecka - Wioletta Kmiecik, Piotr Pacyniak i Marianna Grochowicka. **RUSZENICE** - sołtys **Leonarda Cieřlik**, rada sołecka - Marek Antos, Tomasz Warych i Marianna Głabała. **SIELEC** - sołtys **Bogusława Bociek**, rada sołecka - Zdzisław Ciekanski, Joanna Otwinowska i Maria Antos. **SKÓRKOWICE** - sołtys **Robert Szulc**, rada sołecka - Krystyna Szymczyk, Bogdan Szymczyk i Janusz Bieliński. **SOCZÓWKI** - sołtys **Ireneusz Wolczyński**, rada sołecka - Teresa Lorek, Sylwester Wańtuch i Adam Mastalerz. **STRASZOWA WOLA** - sołtys **Zofia Wilk**, rada sołecka - Bogdan Kresa, Waldemar Piotrowski i Jan Szymaszek. **TOPOLICE** - sołtys **Henryk Twardowski**, rada sołecka - Krzysztof Ciach, Robert Burakowski i Zdzisław Świątek. **TROJANOWICE** - sołtys **Piotr Palus** (po rezygnacji - **Irena Kurzyk**), rada sołecka - Marcin Baranowski, Marcin Sieroń, Tadeusz Zieliński, Krzysztof Kaźmierczyk i Anna Brzeska. **WIERZCHOWISKO** - sołtys **Marzena Stępień**, rada sołecka - Jerzy Jakubczyk, Marek Cieřlik i Grzegorz Karasiński. **ZDYSZEWICE** - sołtys **Tomasz Pacyniak**, rada sołecka - Jan Marcinkiewicz, Jacek Kwařniewski i Marcin Gařiorowski.

Radni, sołtysi, członkowie Rad Sołeckich w latach 2010-2024

ŻARNÓW - sołtys **Krystyna Piątkiewicz**, rada sołecka - Mirosław Wronkowski, Andrzej Roszkowski, Waldemar Nowakowski (dawna Dorobna Wieś, obecnie ulica Piotrkowska) i Andrzej Krzywkowski (dawna Tresta Wesola, obecnie ulice Wesola, Leśna i Zachodnia).

VII kadencja (2014 - 2018)

Oto skład **Rady Gminy VII kadencji** w latach **2014-2018**, w kolejności alfabetycznej (w nawiasie podajemy funkcje pełnione przez radnych): **Wojciech BARAN** (przewodniczący Rady Gminy w Żarnowie), **Bogusława BOCIEK**, **Robert BRZESKI**, **Mirosław BUBIS** (przewodniczący Komisji Rewizyjnej), **Mirosław GIERCZAK**, **Joanna GRODZICKA**, **Wiesław KĘDZIORA** (przewodniczący Komisji Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Zdrowia), **Hubert KUBISZEWSKI** (przewodniczący Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa), **Małgorzata KWIECIEŃ**, **Marek ŁUBOWSKI**, **Grażyna NOORI**, **Krystyna PRZYBYŁA**, **Krzysztof RABĘDA**, **Krzysztof SMAK** (zastępca przewodniczącego Rady Gminy) oraz **Ryszard SZCZEGIELNIAK**.

Wybory sołtysów i rad sołeckich na zebraniach mieszkańców wsi, odbyły się w pierwszych miesiącach 2015 roku. Oto imiona i nazwiska **sołtysów wszystkich sołectw** (w porządku alfabetycznym) w kadencji **2015-2019**, wraz ze składami wszystkich **rad sołeckich**. Bardzo dziękujemy za współpracę z kierownictwem Urzędu Gminy w Żarnowie i wszystkimi pracownikami.

ADAMÓW (w tym MALENIE i SIEDLÓW) - sołtys **Grażyna Salamaga**, rada sołecka - Zdzisława Chrabąszcz i Zdzisław Sikora. **AFRYKA** - sołtys **Anna Jęcek**, rada sołecka - Alina Przybyła i Czesław Jęcek. **ANTONIÓW** - sołtys **Bogumiła Paduszyńska**, rada sołecka - Krzysztof Kwiecień, Włodzimierz Szelaż i Danuta Bucewka. **BRONÓW** - sołtys **Katarzyna Mądrala**, rada sołecka - Andrzej Zawada, Adam Bąk i Cezary Pastuszka. **BUDKÓW** - sołtys **Elżbieta Cuper**, rada sołecka - Elżbieta Zielińska, Zofia Palus i Mariusz Gredka. **CHELSTY** - sołtys **Marek Moskalczyk**, rada sołecka - Sylweryneusz Dylewski, Andrzej Świąder i Grzegorz Nowak. **DŁUŻNIEWICE** - sołtys **Piotr Rolnik**, rada sołecka - Paweł Borończyk i Ireneusz Milczarek. **GRĘBENICE** - sołtys **Piotr Mizera**, rada sołecka - Ryszard Mizera, Szymon Strychalski i Paweł Gawryszek. **JASION** - sołtys **Joanna Zenka**, rada sołecka - Lucjan Goszcz i Marian Dąbrowski. **KLEW** - sołtys **Lucjan Ziętał**, rada sołecka - Helena Brak, Robert Jasion i Wiesława Jasion. **KLEW - KOLONIA** - sołtys **Leszek Jasion**, rada sołecka - Lech Gilewski i Dariusz Fidelus. **ŁAWKI (w tym DĄBIE i MŁYNEK)** - sołtys **Jan Śmigiełski**, rada sołecka - Daniel Mularczyk i Roman Barczyński. **MALKÓW** - sołtys **Ireneusz Głodowski**, rada sołecka - Janusz Usiński, Mieczysław Trojanowski i Zygmunt Błachowicz. **MARCINKÓW (w tym KAMIENIEC i TOMASZÓW)** - sołtys **Anna Bartyzel**, rada sołecka - Angelika Hanusiak, Wiesław Margielewski i Marek Pikuła. **MIEDZNA MUROWANA** - sołtys **Henryk Gorzela**, rada sołecka - Andrzej Cisowski, Genowefa Czajkowska i Anna Galant. **MYŚLIBÓRZ (w tym WIDUCH)** - sołtys **Dawid Cegiela**, rada sołecka - Alicja Leśniewska i Marian Ślązak. **NADOLE** - sołtys **Dariusz Natkański**, rada sołecka - Jerzy Nowak, Sławomir Pązik i Marek Cieślak. **NIEMOJOWICE** - sołtys **Bożena Pacyniak**, rada sołecka - Elżbieta Gorycza, Teresa Walczak i Mateusz Szczegielniak. **PASZKOWICE (w tym ŁYSA GÓRA)** - sołtys **Katarzyna Noga**, rada sołecka - Bożena Wołosz, Sylwester Adamczyk i Adolf Łępa. **PILICHOWICE** - sołtys **Beata Miśkiewicz**, rada sołecka - Bogusław Bugała, Piotr Pacyniak i Paweł Borończyk. **RUSZENICE (w tym RUSZENICE - KOLONIA)** - sołtys **Leonarda**

Cieślak, rada sołecka - Marek Antos, Izabela Kaczmarek i Marianna Głabała. **SIELEC (w tym NOWA GÓRA)** - sołtys **Bogusława Bocięk**, rada sołecka - Zdzisław Ciekawski, Karol Świąder i Tadeusz Antos. **SKÓRKOWICE (w tym PORĘBA i SKUMROS)** - sołtys **Robert Szulc**, rada sołecka - Krystyna Szymczyk, Renata Jaroń i Wiesław Jasion. **SOCZÓWKI** - sołtys **Małgorzata Górka**, rada sołecka - Zbigniew Burakowski, Sylwester Wańtuch i Stefan Górski. **STRASZOWA WOLA** - sołtys **Zofia Wilk**, rada sołecka - Bogdan Kresa, Andrzej Cisowski i Jarosław Wójcik. **TOPOLICE** - sołtys **Henryk Twardowski**, rada sołecka - Krzysztof Ciach, Franciszek Szczegielniak i Zdzisław Świątek. **TROJANOWICE** - sołtys **Irena Kurzyk**, rada sołecka - Sylwia Biegała, Krzysztof Kaźmierczyk, Marcin Sieroń i Jadwiga Smyk. **WIERZCHOWISKO** - sołtys **Tomasz Witkowski**, rada sołecka - Dariusz Konieczny, Zygmunt Wiaderny i Teresa Słowińska. **ZDYSZEWICE** - sołtys **Tomasz Pacyniak**, rada sołecka - Jan Marcinkiewicz, Danuta Jaworska i Marcin Gąsiorowski. **ŻARNÓW** - sołtys **Krystyna Piątkiewicz**, rada sołecka - Roman Wiaderny, Andrzej Krzywkowski (dawna Tresta Wesola), Witold Twardowski (dawna Dorobna Wieś) i Anna Wronkowska.

VIII kadencja (2018 - 2024)

Oto skład **Rady Gminy VIII kadencji** w latach **2018-2024**, w kolejności alfabetycznej (w nawiasie podajemy funkcje pełnione przez radnych oraz daty dokonywanych zmian):

Sylwester ADAMCZYK (przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji od 25 lutego 2021 roku), **Sławomir BŁĄŻEJEWSKI** (przewodniczący Rady Gminy od 17 lutego 2022 roku), **Paweł BOROŃCZYK** (przewodniczący Komisji Skarg Wniosków i Petycji do 21 lutego 2021 roku), **Grażyna BUCEWKA** (zastępca przewodniczącego Rady Gminy), **Mirosław BUBIS** (przewodniczący Rady Gminy od 29 kwietnia 2020 roku do 17 lutego 2022 roku), **Leszek CZYŻYKOWSKI**, **Joanna GRODZICKA** (przewodnicząca Rady Gminy od 29 kwietnia 2020 roku), **Olga KWIATKOWSKA** (przewodnicząca Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa do 23 sierpnia 2019 roku), **Marek KUBISZEWSKI** (przewodniczący Komisji Rewizyjnej), **Małgorzata KWIECIEŃ**, **Robert SZULC** (przewodniczący Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa od 23 sierpnia 2019 roku), **Arkadiusz ŚCIUBEŁ** (przewodniczący Komisji Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Zdrowia do 23 sierpnia 2019 roku), **Piotr TWARDOWSKI** (przewodniczący Komisji Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Zdrowia od 23 sierpnia 2019 roku), **Marzena STĘPIEŃ** oraz **Anna WOJCIECHOWSKA**.

Radni, sołtysi, członkowie Rad Sołeckich w latach 2010-2024

Wybory sołtysów i rad sołeckich na zebraniach mieszkańców wsi, odbyły się w pierwszych miesiącach 2019 roku. Oto imiona i nazwiska **sołtysów wszystkich sołectw** (w porządku alfabetycznym) w kadencji **2019-2024**, wraz ze składami wszystkich **rad sołeckich**.

ADAMÓW (w tym MALENIE i SIEDLÓW) - sołtys **Renata Majewska**, rada sołecka - Grażyna Salamaga, Zdzisława Chrabąszcz i Dariusz Polewczyk. **AFRYKA** - sołtys **Iwona Jęcek**, rada sołecka Marcin Jęcek, Anna Jęcek i Aleksy Jęcek. **ANTONIÓW** - sołtys **Bogumiła Paduszyńska**, rada sołecka - Agata Głuszek, Teresa Kwiecień i Danuta Jurek. **BRONÓW** - sołtys **Katarzyna Mądrała**, a potem **Urszula Kolbus**, rada sołecka - Andrzej Zawada, Łukasz Bocięk i potem Katarzyna Mądrała. **BUDKÓW** - sołtys **Wojciech Rolnik**, rada sołecka - Marek Snochowski, Maciej Dziubek i Anna Kwaśniewska. **CHEŁSTY** - sołtys **Marek Moskalczyk**, rada sołecka - Łukasz Kotliński, Grzegorz Nowak, Andrzej Świąder i Daniel Tkaczyk. **DLUŻNIEWICE** - sołtys **Piotr Rolnik**, a po rezygnacji **Paweł Borończyk**, rada sołecka - Ireneusz Milczarek, Zygmunt Pacyniak i Ryszard Juszczyk. **GRĘBENICE** - sołtys **Piotr Mizera**, rada sołecka - Piotr Celczyński, Paweł Głuszek i Paweł Gawryszek. **JASION** - sołtys **Joanna Zenka**, rada sołecka - Marian Opatowicz, Konrad Pakos i Jacek Jankowski. **KLEW** - sołtys **Artur Łacki**, rada sołecka - Lucjan Ziętał, Wiesława Jasion i Helena Brak. **KLEW - KOLONIA** - sołtys **Leszek Jasion**, rada sołecka - Urszula Gajewska, Gabriela Gilewska i Bogusław Szymczyk. **MŁYNEK (w tym DĄBIE i ŁAWKI)** - sołtys **Jarosław Kowalski**, rada sołecka - Roman Barczyński, Lidia Lubowska i Katarzyna Mularczyk. **MALKÓW** - sołtys **Ireneusz Głodowski**, a po rezygnacji **Mariusz Nowak**, rada sołecka - Zbigniew Wiaderny, Mieczysław Trojanowski i Anna Lisowska. **MARCINKÓW (w tym KAMIENIEC i TOMASZÓW)** - sołtys **Anna Bartyzel**, rada sołecka - Beata Chrzanowska, Stanisław Sapelecki i Wioletta Szczepańska. **MIEDZNA MUROWANA** - sołtys **Marek Wojciechowski**, rada sołecka - Paweł Cuper, Andrzej Cisowski, Genowefa Czajkowska, Anna Galant i Genowefa Pacan. **MYŚLIBÓRZ (w tym WIDUCH)** - sołtys **Piotr Dorosiński**, rada sołecka - Krzysztof Głabała, Andrzej Fidelus i Dawid Cegięła. **NADOLE** - sołtys **Jerzy Nowak**, rada sołecka - Sławomir Pązik, Zbigniew Karbownik i Paweł Terczak. **NIEMOJOWICE** - sołtys **Bożena Pacyniak**, rada sołecka - Iwona Wójcik, Krzysztof Szczegieliński i Arkadiusz Czyżykowski. **PASZKOWICE (w tym ŁYSA GÓRA)** - sołtys **Bożena Wołosz**, rada sołecka - Tomasz Gierczyzna, Paweł Rosołowski i Jerzy Januszewski.

PILICHOWICE - sołtys **Beata Miśkiewicz**, rada sołecka - Bogusław Bugała, Monika Madej i Karolina Grochowicka. **RUSZENICE (w tym RUSZENICE - KOLONIA)** - sołtys **Jolanta Piątek**, rada sołecka - Sylwia Olejnik, Leonarda Cieślik i Małgorzata Tomasik. **SIELEC (w tym NOWA GÓRA)** - sołtys **Jacek Baran**, rada sołecka - Jarosław Jagódzki, Krzysztof Pecyna i Karol Świąder. **SKÓRKOWICE (w tym PORĘBA i SKUMROS)** - sołtys **Grzegorz Nowacki**, rada sołecka - Wiesław Jasion, Marek Lenart, Renata Ślusarczyk, Marcin Zamożniewicz i Tomasz Zamożniewicz. **SOCZÓWKI** - sołtys **Elżbieta Borończyk**, rada sołecka - Tomasz Florczyk, Piotr Lichota, Dorota Szmelter, Paulina Kubasińska i Zbigniew Słodkowski. **STRASZOWA WOLA** - sołtys **Zofia Wilk**, rada sołecka - Andrzej Cisowski, Bogdan Kresa i Jarosław Wójcik. **TOPOLICE** - sołtys **Franciszek Szczegieliński**, a po jego śmierci **Krzysztof Ciach**, rada sołecka - Jarosław Cieślak, Dorota Nowak, Janusz Twardowski i Jan Wilk. **TROJANOWICE** - sołtys **Krzysztof Kaźmierczyk**, rada sołecka - Sylwia Biegała, Piotr Palus i Jadwiga Michalczyk. **WIERZCHOWISKO** - sołtys **Tomasz Witkowski**, rada sołecka - Zygmunt Wiaderny, Teresa Słowińska i Marian Górski. **ZDYSZEWICE** - sołtys **Aneta Śpiewak**, rada sołecka - Marcin Gąsiorowski, Anna Olesińska, Tomasz Pacyniak, Ignacy Wychowałek i Damian Jaworski. **ŻARNÓW** - sołtys **Krystyna Piątkiewicz**, rada sołecka - Małgorzata Aleksandrowicz, Barbara Dukat, Andrzej Krzywkowski, Maria Morawska, Witold Twardowski i Krzysztof Wroński. Bardzo serdecznie **dziękujemy** wszystkim za bardzo dobrą współpracę...

Struktury OSP w Gminie Żarnów w okresie współczesnym

W Naszej Gminie funkcjonuje **8 jednostek strażackich**. Są nimi: OSP KSRG Żarnów, OSP KSRG Skórkowice, OSP Chełsty, OSP Topolice, OSP Paszkowice, OSP Zdyszewice, OSP Straszowa Wola oraz OSP w Miedznej Murawanej.

Co 5 lat odbywa się **Zjazd Gminny OSP**, podczas którego dokonuje się podsumowania minionej kadencji, zgodnie ze statutem wybiera nowe władze, podejmuje szereg uchwał i wyznacza szczegółowe plany na przyszłość. Zjazdy OSP odbywały się w latach **2011, 2016 i 2021**. W skład **Zarządu Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Żarnowie** wchodzi następujący druhowie: prezes - Krzysztof Nawrocki, wiceprezesa - Jarosław Smak i Leszek Karasiński, komendant gminny - Gabriel Jasion, sekretarz - Hubert Szulc, skarbnik - Jacek Świąder, członek prezydium - Sławomir Błażejowski, członkowie zarządu - Ryszard Jakubowski, Leon Sołtys, Konrad Kowalski, Janusz Śpiewak, Sylwester Cisowski i Marcin Wołosz. **Gminną Komisję Rewizyjną w Żarnowie** w tej kadencji stanowią druhowie OSP: przewodniczący Robert Szulc i członkowie komisji - Sylwester Adamczyk i Piotr Twardowski.

Struktury OSP w Gminie Żarnów w okresie współczesnym

W skład **Zarządu OSP KSRG Żarnów** wchodzi druhowie: prezes - Ryszard Jakubowski, wiceprezes / naczelnik Jarosław Smak, wiceprezes Karol Nowak, zastępca naczelnika - Leszek Karasiński, sekretarz - Jacek Chałubiński, skarbnik - Krzysztof Szczegielniak, gospodarz - Łukasz Grodzicki, członek Zarządu - Krzysztof Fornal. Komisję rewizyjną stanowią: Joanna Grodzicka, Czesław Nowak i Artur Przybyła. Delegatami jednostki OSP KSRG z Żarnowa na Zjazd Gminny byli Krzysztof Nawrocki, Anna Kowalska - Jakóbczyk, Jarosław Smak, Leszek Karasiński, Ryszard Jakubowski, Karol Nowak i Artur Przybyła. W skład **Zarządu OSP KSRG Skórkowice** wchodzi druhowie: prezes - Gabriel Jasion, wiceprezes / naczelnik - Hubert Szulc, zastępca naczelnika - Ernest Szulc, sekretarz - Tomasz Jaroń, skarbnik - Tomasz Wełna, gospodarz Robert Szulc oraz członkowie zarządu - Bernard Jęcek i Zenon Jęcek. Komisję rewizyjną stanowią: Bogdan Szymczyk, Jarosław Wychowalek i Grzegorz Nowacki. Delegatami jednostki OSP KSRG ze Skórkowic na Zjazd Gminny byli Gabriel Jasion, Robert Szulc, Hubert Szulc, Tomasz Wełna i Bogdan Szymczyk. W skład **Zarządu OSP Chelsty** wchodzi druhowie: prezes - Jacek Świąder, wiceprezes / naczelnik - Artur Moskalczyk, sekretarz - Daniel Sapelecki, skarbnik - Michał Bubis, gospodarz - Marek Moskalczyk. Komisję rewizyjną stanowią: Daniel Moskalczyk, Stanisław Sapelecki i Rafał Głuszek. Delegatami jednostki OSP z Chelst na Zjazd Gminny byli Jacek Świąder, Daniel Sapelecki i Artur Moskalczyk. W skład **Zarządu OSP Topolice** wchodzi druhowie: prezes - Leon Sołtys, wiceprezes / naczelnik - Mateusz Cieślak, sekretarz - Przemysław Nowak, skarbnik - Mariusz Ubysz, gospodarz - Dariusz Pościk. Komisję rewizyjną stanowią: Jan Wilk, Jarosław Cieślak i Andrzej Stańczyk.

Delegatami jednostki OSP z Topolic na Zjazd Gminny byli Leon Sołtys, Piotr Twardowski i Mariusz Ubysz. W skład **Zarządu OSP Paszkowice** wchodzi druhowie: prezes - Marcin Wołosz, wiceprezes / naczelnik - Rafał Brzeski, skarbnik - Zbigniew Noga, gospodarz - Sylwester Adamczyk i członek Zarządu - Wojciech Gierczyna. Komisję rewizyjną stanowią Dominik Milczarczyk, Paweł Adamczyk i Leszek Noga. Delegatami jednostki OSP z Paszkowic na Zjazd Gminny byli Marcin Wołosz i Sylwester Adamczyk. W skład **Zarządu OSP Zdyszewice** wchodzi druhowie: prezes - Janusz Śpiewak, wiceprezes / naczelnik - Sławomir Błażejewski, wiceprezes - Mariusz Wieczorek, sekretarz - Jarosław Piwowarczyk, skarbnik - Tomasz Pacyniak, gospodarz - Jan Marcinkiewicz. Komisję rewizyjną stanowią Marcin Gąsiorowski, Marceli Łubowski i Piotr Brzeski. Delegatami jednostki OSP ze Zdyszewic na Zjazd Gminny byli Janusz Śpiewak, Sławomir Błażejewski i Tomasz Pacyniak. W skład **Zarządu OSP Straszowa Wola** wchodzi druhowie: prezes - Jarosław Wójcik, wiceprezes / naczelnik - Wojciech Kresa, sekretarz - Sylwester Cisowski, skarbnik - Jan Cisowski, gospodarz - Krzysztof Murawski i członek zarządu - Jerzy Murawski. Komisję rewizyjną stanowią Ryszard Maćkowski, Bogdan Kresa i Piotr Wilk. Delegatami jednostki OSP ze Straszowej Woli na Zjazd Gminny byli Jarosław Wójcik, Wojciech Kresa i Sylwester Cisowski. W skład **Zarządu OSP Miedzna Murowana** wchodzi druhowie: prezes - Konrad Kowalski, wiceprezes / naczelnik - Marek Wojciechowski, wiceprezes - Maciej Baran, wiceprezes - Andrzej Cisowski, sekretarz - Paweł Cuper, skarbnik - Piotr Kwiatkowski. Komisję rewizyjną stanowią Kacper Woźniak, Marek Kowalczyk i Kacper Galant. Delegatami jednostki OSP z Miedznej Murowanej na Zjazd Gminny byli Konrad Kowalski, Piotr Kwiatkowski i Andrzej Cisowski. **Dziękujemy** wszystkim druhom i druhom **za ofiarną służbę** w swoich jednostkach OSP...

Starostowie Dożynek Gminnych w latach 2005 - 2023

Na prośbę czytelników „NICOLAUSA”, przyjaciół i sympatyków Gminy Żarnów, publikujemy **spis wszystkich starostów** Dożynek Gminnych w Żarnowie, którzy pełnili swe zaszczytne funkcje w latach 2005 - 2023. **Rok 2005.** Gabriela Musiał - Niemojowice, Jan Rokita - Soczówki. **Rok 2006.** Bożena Szczukocka - Pilichowice, Jan Wilk - Topolice. **Rok 2007.** Wioletta Kmiecik - Pilichowice, Józef Murawski - Straszowa Wola. **Rok 2008.** Alicja Leśniewska - Myślibórz, Zdzisław Kaczmarek - Skórkowice. **Rok 2009.** Anna Jęcek - Afryka, Sławomir Pązik - Nadole. **Rok 2010.** Beata Filipek - Miedzna Murowana, Ireneusz Głodowski - Malków. **Rok 2011.** Małgorzata Kowalik - Klew, Dariusz Natkański - Nadole. **Rok 2012.** Danuta Jaworska - Zdyszewice, Marek Burakowski - Topolice. **Rok 2013.** Renata Gredka - Budków, Ryszard Szczegielniak - Bronów. **Rok 2014.** Elżbieta Twardowska - Żarnów, Piotr Pacyniak - Pilichowice.

Rok 2015. Beata Danielik - Skórkowice, Bogusław Bugała - Pilichowice. **Rok 2016.** Joanna Madej - Niemojowice, Krzysztof Ciach - Topolice. **Rok 2017.** Katarzyna Dolot - Straszowa Wola, Marcin Gąsiorowski - Zdyszewice. **Rok 2018.** Renata Ślusarczyk - Skórkowice, Henryk Twardowski - Topolice. **Rok 2019.** Bożena Wołosz - Paszkowice, Wojciech Ambroszczyk - Żarnów. **Rok 2020.** Grażyna Bucewka (wiceprzewodnicząca Rady Gminy) - Żarnów, Mirosław Bubis (przewodniczący Rady Gminy) - Chelsty /z powodu rygorystycznych obostrzeń sanitarnych, uroczystości dożynkowe zostały ograniczone do Mszy Świętej w kościele św. Mikołaja w Żarnowie, z powodu trwającej pandemii koronawirusa/. **Rok 2021.** Iwona Pościk - Topolice, Grzegorz Nowacki - Skórkowice. **Rok 2022.** Mirosława Zielińska - Budków, Tomasz Wełna - Skórkowice. **Rok 2023.** Anna Adamczyk - Paszkowice, Jan Marcinkiewicz - Zdyszewice.

Najważniejsze dokonania inwestycyjne w latach 2011-2014 (1)

Lata 2011 - 2014 były bardzo trudne dla gospodarki Polski, bo kryzys i recesja nie sprzyjały działaniom inwestycyjnym, prowadzonym przez samorządy. Nie było zbyt wielu możliwości sięgania po środki zewnętrzne. Jednak skutecznie wykorzystaliśmy ten czas dla dobra Naszej Gminy. Nie szczędziliśmy sił i energii, by z sukcesami pracować dla wspólnego dobra. Zorganizowano mnóstwo zebrań w sołectwach, by poznać najważniejsze problemy społeczne. Głos ludzi powinien być zawsze dla samorządowców mobilizacją do działania. Wszak, najważniejszym celem stojącym przed wóldarzem, radnymi i pracownikami urzędu, jest **służba na rzecz wszystkich ludzi, a nie sprawowanie władzy nad nimi**. To bardzo ważne, bo jedyną władzą dla gospodarza gminy są wyborcy, czyli całe społeczeństwo. Dlatego dla mieszkańców zawsze trzeba mieć czas, starać się ich wspierać i pomagać wszystkim potrzebującym. Miarą skuteczności wóldarza gminy są prowadzone ważne inwestycje i wykonywane prace komunalne (z wykorzystaniem pozyskiwanych środków unijnych). Te prowadzone przez Gminę Żarnów w latach 2011 - 2014 były realizowane za ponad **19,7 mln zł** (w tym 8,1 mln zł środków zewnętrznych, najczęściej europejskich), a współfinansowane przez gminę - za **14 mln zł**. Reasumując, stwierdzić należy, iż ogólny koszt wszystkich zadań inwestycyjnych w Naszej Gminie wyniósł prawie **33,7 mln złotych** (realna wartość tych zadań - z powodu inflacji - teraz jest dwukrotnie większa)! Zostało zrealizowanych mnóstwo różnorodnych działań gospodarczych, czego wójtowie innych gmin mogli nam wtedy zazdrościć! Zarządzając gminą Żarnów, wójt - co nieustannie podkreślał - kierował się zasadą zrównoważonego rozwoju. Wykonywane były ważne zadania w jak największej liczbie miejscowości. Oto krótka **charakterystyka** najważniejszych z nich, zrealizowanych w latach **2011-2014**. W tym okresie powstały **cztery odcinki drogi powiatowej nr 1504E z Żarnowa do Skórkowic**, budowane wspólnie z samorządem powiatu, przy udziale potężnych środków rządowych - w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

W 2011 roku za **3,677 mln zł** powstała droga **Żarnów - Marcinków** (3,2 km), w 2012 roku za **2,805 mln zł** droga **Marcinków - Tomaszów** (2,4 km), w 2013 roku za **2,008 mln zł** droga **Tomaszów - Afryka** (2,6 km), a w 2014 roku droga **Afryka - Skórkowice** (3,3 km), która kosztowała **3,056 mln zł**. Koszt tych priorytetowych inwestycji wyniósł prawie **11,6 mln zł**, w tym środki własne sięgnęły **3,3 mln zł**. To ogromny sukces. Wówczas takich środków nigdy nikomu nie udało się przeznaczyć na budowy dróg, nie tylko w Naszej Gminie, ale i w regionie. Pamięamy, jak zaniedbana była ta droga przed laty, a jak wygląda obecnie. W 2015 roku wykonano ostatni jej odcinek, łączący Skórkowice z granicą gminy (o czym na stronie 11).

W 2011 roku przeprowadzono **informatyzację** Urzędu Gminy w Żarnowie (za 458,5 tys. zł). W tym samym roku wybudowano **drogę Malenie - Adamów** o długości aż 2,8 km (za kwotę 744 tys. zł) oraz **drogę Żarnów - Paszkowice** (za 428 tys. zł). Przeprowadzono również „pokanalizacyjny” remont drogi w **Topolicach** (za 77,8 tys. zł). Ponadto zostały zakończone prace przy budowie sieci kanalizacyjnej **Topolice - Trojanowice** (73,6 tys. zł) oraz w miejscowościach **Miedzna Murowana i Straszowa Wola** (151,5 tys. zł). W budynku Szkoły Podstawowej w Żarnowie powstało wreszcie **przedszkole**, od dziesięcioleci oczekiwane przez rodziców najmłodszych dzieci. Od tego roku funkcjonuje u nas „**Radosna Dolinka**”, która początkowo była punktem przedszkolnym, a obecnie przedszkolem niepublicznym, całkowicie finansowanym przez Gminę. W 2011 roku zakupiono działki na potrzeby **budowy świetlic** (Malków, Niemojowice) i budynku mieszkalno - inwentarskiego z przeznaczeniem na **świetlicę wiejską w Trojanowicach**, a także m.in. na potrzeby budowy przepompowni ścieków. W Żarnowie przeprowadzono **remont i odwodnienie remizy OSP** oraz starej biblioteki przy ul. Szerokiej (za budynkiem poczty), gdzie początkowo znajdowała się siedziba CIS-u, a obecnie mieści się **Klub „Stara Biblioteka”**.

Po nawałnicy 14 lipca 2011 roku w gminie realizowano projekt „Usuwanie skutków nawałnicy na terenie Gminy Żarnów - utylizacja odpadów zawierających azbest” za kwotę 153,4 tys. zł. W latach 2011-2012 trwała budowa sieci wodociągowej Żarnów - Niemojowice (z modernizacją stacji wodociągowej w Żarnowie) za kwotę 44 tys. zł. W tym samym okresie gmina realizowała projekt „Poprawa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Gminie Żarnów”, polegający na budowie **dwóch boisk asfaltowych** (przy Gimnazjum im. 25 pp AK i na placu targowym w Żarnowie) i **dwóch placów zabaw** (w Żarnowie i w Zdyszewicach). Inwestycja kosztowała 317,5 tys. zł (w tym dofinansowanie 134,5 tys. zł). W tym czasie powstało też boisko asfaltowe w **Bronowie** (później wzniesiono nad stawem altankę i małą świetlicę kontenerową) i kilka boisk do piłki siatkowej.

W 2012 roku Gmina realizowała kilka odcinków kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w **Miedznej Murowanej** oraz sieci wodociągowej w **Zdyszewicach**. Od GS „SCh” zakupiono nieruchomość w **Myśliborzu**, w której została utworzona niewielka **świetlica wiejska**. W latach 2012-2013 remontowi została poddana **remiza OSP w Skórkowicach**, która przed laty została wadliwie wykonana, a przeciekający dach uniemożliwiał korzystanie z niej. Koszt robót wyniósł 79,5 tys. zł. Dokonano odnowy **Domu Ludowego w Soczówkach** i jego otoczenia, a na zmodernizowanym poddaszu uruchomiono punkt biblioteczny GBP w Żarnowie. W 2013 roku powstała w gminie sieć trzynastu miejsc wypoczynku dla turystów w ramach projektu „**Piekielny szlak**”. Znajdują się one w miejscowościach: Adamów, Siedłów, Klew, Skórkowice, Ruszenice, Afryka, Zdyszewice, Budków, Trojanowice, Żarnów, Niemojowice, Nadole i Miedzna Murowana. Inwestycja kosztowała 121,5 tys. zł (w tym 77,2 tys. ze źródeł zewnętrznych). Przystanek turystyczny powstał także w Chelstach i obok stadionu KS „Kasztelan”. W 2013 roku trwała kolejna rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w **Miedznej Murowanej** i przeprowadzono tam ważne inwestycje drogowe. **Ulice Ogrodowa, Spacerowa i Brzozowa** zostały pokryte nawierzchnią asfaltową za kwotę 165,7 tys. zł. W tym roku dokonano również remontu ważnej drogi, łączącej sołectwa **Zdyszewice i Dłużniewice** za kwotę 302,2 tys. zł (w tym 173 tys. zł ze środków zewnętrznych). W tym roku odbył się I etap przebudowy drogi **Ruszenice - Ławki - mosty na rzece Czarnej**. Inwestycja kosztowała aż 700,9 tys. zł, w tym środki własne Gminy Żarnów - 166,7 tys. zł.

Najważniejsze dokonania inwestycyjne w latach 2011-2014 (2)

W okresie 2011-2012 trwała także budowa **Wiejskiego Domu Kultury w Miedznej Murowanej**, której koszt wyniósł 497 tys. zł (w tym dofinansowanie - 300 tys. zł). W 2012 roku Gmina budowała **kompleks boisk sportowych „Moje Boisko - Orlik 2012” w Żarnowie**, którego koszt sięgnął 1,035 mln zł, choć środki własne wyniosły zaledwie 217 tys. zł. Pozostałe 818 tys. zł pochodziło z budżetów ministerialnego i marszałkowskiego. W 2012 roku zainicjowano **budowę sieci kanalizacyjnej Żarnów - Niemojowice** za kwotę 2,9 mln zł (w tym dofinansowanie - 2,1 mln) i **sieci kanalizacyjnej w Niemojowicach - Nowinach** za 574 tys. zł (w tym dofinansowanie - 350 tys. zł). W ramach tego projektu powstała droga asfaltowa, łącząca **Żarnów z Niemojowicami** i część drogi **w Nowinach**. Jesienią 2012 roku rozpoczęliśmy prace przy budowie **świetlic wiejskich w Niemojowicach i Malkowie**, które łącznie kosztowały gminę 654 tys. zł (z zakupem działek - 715 tys. zł). Obiekt w Malkowie służy lokalnej społeczności, a świetlica w Niemojowicach stała się siedzibą **Domu Dziennego Pobytu „Senior - WIGOR”** (w ostatnim czasie nastąpiła duża rozbudowa obiektu). W 2012 roku między Pilichowicami a Zdyszewicami, nad linią **Centralnej Magistrali Kolejowej (CMK)**, zbudowano bardzo nowoczesny **wiadukt**, dzięki któremu poprawił się układ komunikacyjny gminy i bezpieczeństwo mieszkańców. Inwestycja kosztowała 10 mln zł, a przy pracach planistycznych i organizacyjnych gmina miała udział. W tym samym roku zakończono budowę **Domu Pomocy Społecznej w Niemojowicach**, jednego z najnowocześniejszych w Polsce. Jego koszt wyniósł ponad 9,1 mln zł. Inwestorem były **Powiat Opoczyński**, choć Gmina Żarnów również przyczyniła się do jego utworzenia (zakup działki, doprowadzenie mediów). Obecnie funkcjonujący Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Niemojowicach jest prawdziwą wizytówką naszego regionu. W 2012 roku oddaliśmy do użytku **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żarnowie**, przeznaczone dla dorosłych osób niepełnosprawnych. Koszt zakupu działki z budynkiem mieszkalnym, kompleksowej rozbudowy i wyposażenia tego obiektu wyniósł 643,5 tys. zł (z czego 265,1 tys. stanowiło dofinansowanie z PFRON). Dzięki tej inwestycji stworzone zostały nowe miejsca pracy. Powstał bardzo potrzebny obiekt dla niepełnosprawnych, których jest bardzo dużo w Naszej Gminie. Na zajęcia w warsztatach przywożonych jest codziennie **30 osób**. Uczestnicy posiadają orzeczenia o niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do terapii zajęciowej. W warsztatach zatrudniono instruktorów terapii zajęciowej, posiadających kwalifikacje. Rehabilitację wspomagają psycholog i fizjoterapeuta. W tej bardzo ważnej placówce zorganizowano **szereg pracowni**, m.in. gospodarstwa domowego, plastyczno-rękodzielniczą, techniczno-stolarską, komputerowo-poligraficzną oraz artystyczną.

W 2012 roku realizowano kilka **projektów szkolnych**, w tym projekt „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III”, polegający na **doposażeniu bazy dydaktycznej**. Jego koszt wyniósł 90 tys. zł. W jego ramach realizowano w szkołach dodatkowe zajęcia dla dzieci, ale również zakupiono pomoce edukacyjne. W 2013 roku (i przez szereg kolejnych lat) dokonano wielu zakupów w gminie, m.in. kilku pojazdów, sprzętu na doposażenie jednostek OSP i skraparki do remontów nawierzchni dróg przy użyciu emulsji asfaltowych. W 2013 roku, dzięki determinacji i zaangażowaniu bardzo wielu ludzi dobrej woli, udało nam się osiągnąć wielki sukces! Sfinalizowaliśmy notarialnie **zakup dawnego pawilonu handlowego GS „SCh” w Żarnowie**. W tym obiekcie obecnie mieści się szwalnia firmy „A-ha” z Łodzi - zakład pracy dla kilkudziesięciu kobiet, od dawna oczekiwany w Naszej Gminie. Przy remizie OSP w Żarnowie założony **klub młodzieżowy** (w tym miejscu ma teraz siedzibę **zespół Pogotowia Ratunkowego**). Gmina zainicjowała współpracę z zarządcami dróg - GDDKiA oraz Zarządem Dróg Wojewódzkich w Łodzi, dzięki której powstało u nas wiele nowych chodników z kostki brukowej. W 2014 roku przeprowadzono rozbudowę **placu zabaw w Żarnowie** i zbudowano place zabaw **w Soczówkach, Pilichowicach i Marcinkowie** (za 39,1 tys. zł, w tym 25,1 tys. ze środków zewnętrznych). W ramach projektu „Doposażenie i modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Żarnów” zbudowane zostały nowoczesne place zabaw przy **SP Żarnów i SP Klew**, a obiekty szkolne zostały doposażone. Koszt placów zabaw i szkolnych inwestycji wyniósł 363 tys. zł, w 98,7% ze źródeł zewnętrznych. W 2014 roku realizowano wiele działań, związanych z promocją regionu, m.in. dokonano **rewitalizacji** grodziska wczesnośredniowiecznego w Żarnowie (Góry Szwedzkiej) za 121 tys. zł (w tym 79 tys. zł to środki zewnętrzne) i przeprowadzono projekt „Oznakowanie „Piekielnego Szlaku” wraz z doposażeniem w obiekty małej architektury” (za 61,5 tys. zł, w tym 42,9 tys. zł to środki zewnętrzne). W ramach tego projektu pojawiły się na terenie Naszej Gminy **trzy kamienne rzeźby** średniowiecznych wojów, wykonane przez wyjątkowo utalentowanego rzeźbiarza **Krzysztofa Smyka** z Trojanowic. Rzeźby stanęły w Żarnowie, Budkowie i Ruszenicach. W 2014 roku kontynuowano szereg inwestycji na drogach gminnych. Doprowadzono do przebudowy **ulicy Cichej w Żarnowie** (za 275,9 tys. zł, w tym 115,8 tys. ze źródeł zewnętrznych) i budowy **drogi w Niemojowicach - Nowinach** (za 151,5 tys. zł). Wybudowano od dawna oczekiwaną **drogę w Straszowej Woli** (za 144,5 tys. zł), **drogę w Klewie - Borkach** i w części wsi **Dąbie** (razem za 168 tys. zł), a także we wsi **Malków**, gdzie zbudowano fragment drogi gminnej za kwotę 44,3 tys. zł.

Najważniejsze dokonania inwestycyjne w latach 2011-2014 (3)

W rejonie miejscowości Nowa Góra - Sielec - rezerwat przyrody „Jodły Sieleckie” - Chelsty rozpoczęły się ważne inwestycje drogowe. W 2014 roku zostały zbudowane drogi **Chelsty - „Jodły Sieleckie”** i **Nowa Góra - Sielec**, których koszty wyniosły aż 502 tys. zł. Był to tzw. I etap prac, a zadanie po kilku latach zakończono. W ramach **powierzchniowego utrwalenia dróg**, dokonaliśmy remontów ul. Wesołej i ul. Polnej w Żarnowie, a także drogi przez Pilichowice i część Zdyszewic. Przeprowadzono gruntowne **remonty mostów** na rzece Wąglanka w Niemojowicach i Nadolu. **W Pilichowicach** rozpoczęliśmy oczekiwaną ważną inwestycję - **budowę świetlicy wiejskiej**, której I etap kosztował 208,4 tys. zł. W rejonie Gimnazjum im. 25 pp AK i kompleksu boisk „Orlik 2012” powstała ogólnodostępna **siłownia zewnętrzna „Herkules”**. W ramach tego projektu **w Malkowie i Marcinkowie** znalazły się też dwa miejsca sportowej rekreacji - terenowe stoły do tenisa stołowego. Całkowity koszt projektu **„Promowanie zdrowego trybu życia bez uzależnień”** wyniósł 81,8 tys. zł (w tym 49,1 tys. zł ze źródeł zewnętrznych). W 2014 roku trwały intensywne prace przy modernizacji **świetlicy w Trojanowicach** i remoncie dawnego sklepu i klubu na **świetlicę wiejską w Wierchowisku**, która została oddana mieszkańcom. Dawny budynek Szkoły Podstawowej **w Straszowej Woli** również został poddany odnowie, w efekcie której powstała **świetlica wiejska** z salą na 100 osób, zapleczem kuchennym i sanitarnym. Zadbano również o budynek **Urzędu Gminy w Żarnowie**, który zmienił swoje oblicze. Elewacja gmachu została wzbogacona płytkami elewacyjnymi z piaskowca, które ofiarował ich producent - Pan Józef Król z ul. Wesołej w Żarnowie. W końcu 2014 roku zainicjowano również budowę **sieci wodociągowej Pilichowice - Żarnów**.

Gmina dokonywała zakupów pojazdów oraz sprzętu strażackiego. W 2011 roku **OSP Żarnów** wzbogacił się o pojazd średni Star 244 GBA (przekazany później do Skórkowic), **OSP Zdyszewice** o pojazd Lublin 3302 GLM, natomiast do **OSP w Straszowej Woli** przekazano motopompę. W 2012 roku nabyto **dwa pojazdy** - Volkswagen LT 28 do przewozu osobowego (dla OSP Żarnów) i Mercedes Sprinter 206 CDI dla potrzeb gospodarki komunalnej. W 2013 roku kupiono pojazd pożarniczy Lublin 3302 GLM, który trafił do OSP Straszowa Wola. W 2014 roku do **OSP w Żarnowie** trafił supernowoczesny **ciężki pojazd bojowy MAN TGM 18.290 GCBA**, kupiony za 741,6 tys. zł (dofinansowanie 150 tys. zł z Zarządu Głównego OSP i 288 tys. zł z WFOŚiGW w Łodzi). Do OSP Chelsty przekazano pojazd Star 244 GBA, a do OSP Paszkowice i OSP Miedzna Murowana trafiły pojazdy marki Lublin 3302 GLM.

W 2014 roku kupiono również **dwa funkcjonalne szkolne autobusy Volkswagen LT 46**, spośród których jeden (28-osobowy) służył uczniom SP Klew, a drugi (30-osobowy) woził dzieci i młodzież do szkół w Żarnowie. W końcu 2014 roku dokonano modernizacji **oświetlenia ulicznego** w różnych punktach gminy, pojawiły się nowe linie oświetleniowe w Klewie - Łazach, w Sielcu, a w kilkunastu miejscowościach instalowano nowe lampy uliczne. W tym okresie, Gmina sięgnęła po środki z PFRON-u, by **likwidować bariery w SP Żarnów**. Za kwotę 106,1 tys. zł udało się dostosować obiekt dla uczniów niepełnosprawnych. W ramach projektu WFOŚiGW w Łodzi **„Moja wymarzona ekopracownia”** utworzono „Pracownię Młodego Przyrodnika” w SP Klew (za 29,3 tys. zł). W latach 2012 - 2014 w Gimnazjum w Żarnowie realizowano **program Comenius** „Uczenie się przez całe życie” za kwotę **20 tys. euro**, w ramach którego uczniowie skorzystali z atrakcyjnych wyjazdów do Turcji, Estonii, Włoch, Bułgarii i Niemiec. Od 2013 roku (przez dwa lata) w gminie prowadzony był **projekt ponadnarodowy** „Otwarta Szkoła Wspierania Rozwoju - adaptacja i wdrożenie niemieckiego modelu OGS w Szkole Podstawowej im. J. Bartoszewicza w Żarnowie” za 784,5 tys. zł (ze stowarzyszeniem PROREW z Kielc), a w Gimnazjum za kwotę 105 tys. zł realizowany był **projekt „Uwierz w siebie”**. W sierpniu 2014 roku, z okazji 70 rocznicy bitwy **pod Diabłą Górą**, zorganizowano **rekonstrukcję bitwy**, na którą zdobyto środki unijne w wysokości 26,4 tys. zł. Tę „żywą lekcję historii” podziwiali tysiące ludzi. Pozyskane dofinansowanie w wysokości 37,3 tys. zł pozwoliło również na wspaniałą oprawę **X Dni Żarnowa 2014**, połączonymi z **Dożynkami Gminno - Powiatowymi**. W większości miejscowości zainstalowano **tablice z mapą Gminy Żarnów**. Obok map, znalazły się tam opisy historii oraz współczesności poszczególnych wsi. Cieszą się dużym zainteresowaniem turystów. W 2012 roku za kwotę 45,7 tys. zł - realizowano projekt „Rewitalizacja **historycznego rynku Żarnowa** oraz centrum miejscowości **Miedzna Murowana i Skórkowice**, jako bazy wypadowej do poznawania zabytków regionu”, dzięki któremu zmienił się wygląd parku w centrum Żarnowa. W latach 2013 - 2014 dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie w wysokości 818 tys. zł dokonano rzeczy, w którą nikt nie wierzył! Na bazie starych XIX-wiecznych murów byłej Szkoły Podstawowej **w Skórkowicach**, powstał **Wiejski Dom Kultury z filią biblioteczną**, jeden z najpiękniejszych i najbardziej funkcjonalnych obiektów publicznych w Gminie Żarnów. Ogólny koszt tej inwestycji wyniósł ponad **980 tys. zł**, a środki własne to zaledwie 161,7 tys. zł.

Najważniejsze dokonania inwestycyjne w latach 2011-2014 (4)

Warto wspomnieć o wzroście zaangażowania społecznego w gminie. Lokalne stowarzyszenia stały się gospodarzami naszych obiektów publicznych. W latach 2011-2014 doprowadzono do poświęcenia i przekazania **czterech sztandarów** dla jednostek OSP w gminie. **W 2011 roku** pierwszy sztandar trafił do **OSP KSRG Żarnów**, **w 2013 roku** - do **OSP Skórkowice**, a **w 2014 roku** - do **OSP Straszowa Wola** i **OSP Topolice**. W 2013 roku bardzo ważnym wydarzeniem było włączenie OSP Skórkowice do **Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego** w Polsce, co było spełnieniem marzeń wielu pokoleń strażaków ze Skórkowic (w 2018 roku nastąpiło kolejne przedłużenie funkcjonowania jednostki w KSRG). Dwukrotnie (w 2012 i 2013 roku) zorganizowano **ćwiczenia bojowe** OSP w Niemojowicach - Górkach oraz w Domu Pomocy Społecznej (z udziałem wszystkich służb powiatowych). Corocznie w gminie organizowano liczne uroczystości kulturalne, w tym **„Żarnowskie Spotkania z Historią”**, a wyjątkowo ważnym wydarzeniem była uroczystość **700-lecia Skórkowic** w 2013 roku (o których pierwsza wzmianka w źródłach pisanych pochodziła z 1313 roku). W Żarnowie, Chelstach, Topolicach, Skórkowicach oraz Straszowej Woli zostały poświęcone i odsłonięte piękne tablice pamiątkowe lub pomniki, świadczące o chlubnej przeszłości naszej „małej Ojczyzny”.

W 2014 roku, uchwałami Rady Gminy w Żarnowie (na wniosek wójta) zostały przyznane cztery zaszczytne tytuły **Honorowych Obywateli Żarnowa**. To najbardziej prestiżowe wyróżnienie, nadawane w Naszej Gminie. Honorowe Obywatelstwo otrzymał Nasz Wielki Rodak, duchowny, wybitny naukowiec znany w Polsce i poza jej granicami, wieloletni rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II - urodzony w 1944 roku **ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk**, pochodzący ze Straszowej Woli. W 2014 roku Honorowe Obywatelstwa Żarnowa otrzymali również legendarni dowódcy partyzancy, żołnierze 25 pułku piechoty Armii Krajowej - **gen. bryg. Stanisław „Burza” Karliński** (1921-2015) i **gen. bryg. Aleksander Arkuszyński „Burza”** (1918-2016). Obydwóm wybitnym partyzantom tytuły wręczono podczas wyjątkowo udanej rekonstrukcji historycznej bitwy pod Diabłą Górą, która odbyła się w 70 rocznicę wydarzeń - 16 sierpnia 2014 roku, w rejonie stadionu KS „Kasztelan” Żarnów. Honorowe Obywatelstwo otrzymał także wieloletni proboszcz parafii św. Mikołaja w Żarnowie w latach 1986-2010 (później rezydent) - **ks. kan. Jan Kruk** (1935-2021). W 2017 roku **papież Franciszek** nadał ks. Janowi Krukowi **godność prałata**, czyli Kapelana Jego Świątobliwości. Ks. prał. Jan Kruk był powszechnie lubianym Kapłanem, bardzo zasłużonym dla Kościoła i Naszej Gminy. Nadanie tych prestiżowych wyróżnień miało wyjątkowo godną oprawę i odbyło się podczas gminnych uroczystości, z udziałem kilku tysięcy ludzi.

W tamtym czasie w Gminie Żarnów została powołana do życia **Młodzieżowa Rada Gminy**, skupiająca przedstawicieli samorządów uczniowskich szkół w Naszej Gminie. W kadencji 2010-2014 w sposób szczególny zadbało o seniorów, aż pięciokrotnie organizując uroczystości **„Złotych Godów”**, w których wzięło udział kilkadziesiąt par małżeńskich, mających staż 50-ciu i więcej lat. Zdarzały się nawet takie pary, które osiągnęły imponujący staż 65 lat małżeństwa. Uroczystości odbywały się w dniach 19 marca i 1 października 2011 roku, 15 sierpnia 2012 roku, 14 września 2013 roku oraz 20 września 2014 roku, a zawsze poprzedzała je Msza Święta, odprawiana w kościele św. Mikołaja w Żarnowie, gdzie odbywało się odnowienie przyrzeczeń małżeńskich. Później następowała świecka część uroczystości, gdzie wójt każdego z szacownych jubilatów dekorował **medalem „Za długoletnie pożycie małżeńskie”**, nadanym przez Prezydenta RP. Na ceremonię zawsze przybywały rodziny Jubilatów, dla których było to również wielkie przeżycie. W końcu 2014 roku podjęto działania, by zorganizować w gminie podmiot ekonomii społecznej. Utworzono **Centrum Integracji Społecznej w Żarnowie**, będące filią opoczyńskiego CIS „Zielone światło” i Fundacji „Interregion”. Była to pierwsza grupa, funkcjonująca poza Opoczmem. Żarnowskie CIS umieszczono w wyremontowanym budynku starej biblioteki w Żarnowie, tuż za pocztą, przy ulicy Szerokiej. Niestety, po kilku latach, CIS przestało istnieć, z powodów braku możliwości dofinansowań zewnętrznych. Decyzje o skierowaniu do CIS-u były wydawane zainteresowanym przez GOPS. W Gminie Żarnów w latach 2011-2014 nastąpił rozkwit życia społecznego, powstały **nowe stowarzyszenia** (np. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых / sekcja w Trojanowicach, Rejonowe Koło Pszczelarzy, Stowarzyszenie „Nasze Topolice”, grupa Anonimowych Alkoholików „Nadzieja” w Żarnowie), a te istniejące (opisywane wcześniej w naszym czasopiśmie NICOLAUS), zaktywizowały swoją pracę (w tym prężnie działający **Oddział PTTK**). Od lat wielką troską i wsparciem materialnym otaczano **Klub Sportowy Kasztelan Żarnów**, prowadzący grupę seniorów, a także grupy juniorskie i młodzieżowe, skupiający setki młodych ludzi w gminie, tworzących tzw. środowisko piłkarskie. Nasze placówki edukacyjne - **Szkoła Podstawowa im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie** oraz **Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej - Curie w Klewie** są jednymi z najlepiej wyposażonych w powiecie. Pracują w nich wszechstronnie wykształceni nauczyciele. W szkołach wdrażano w życie liczne projekty edukacyjne, w tym projekt „Aktywna tablica”. Stale dokonano zakupów pomocy dydaktycznych i sprzętu sportowego, a także m.in. wyposażono gabinety pielęgniarek w naszych placówkach. Poza tym za kwotę 154 tys. zł zrealizowano projekt „Mali odkrywcy” w SP w Klewie.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2015 roku (1)

Jedną z ważniejszych inwestycji 2015 roku było dokończenie budowy **świetlicy wiejskiej w Pilichowicach**, której realizacja rozpoczęła się rok wcześniej. Całkowity koszt tego ważnego inwestycyjnego zadania wyniósł 606 tys. zł, z czego dofinansowanie wyniosło 351 tys. zł, a środki własne - 255 tys. zł. W dwa lata został wzniesiony wspaniały obiekt o powierzchni zabudowy 211 m² wraz z miejscami parkingowymi i pełnym, komfortowym wyposażeniem. Budynek, natychmiast po jego uroczystym oddaniu, po Mszy Świętej polowej, celebrowanej przez ówczesnego proboszcza, ś.p. ks. kan. Jana Derenia (1946-2016), stał się siedzibą stowarzyszenia **„Nasze Pilichowice”**. Świetlica stale tętni życiem, miejscowi działacze bardzo często organizują uroczystości dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Obok wzniesiono z piaskowca **altanę z grillem**, gdzie odbywają spotkania. Blisko świetlicy jest boisko piłkarskie. W 2015 roku realizowano inne ważne zadanie **„Budowa sieci kanalizacyjnej Niemojomowice - Nadole - Miedzna Murowana”**. Powstał 7-kilometrowy odcinek sieci kanalizacyjnej. I tak, wszystkie miejscowości Gminy, znajdujące się blisko zalewu w Miedznej Murowanej zostały skanalizowane, co korzystnie wpływa na stan wód rzeki Wąglanki. Inwestycja była kosztowna, a ogólna jej kwota wyniosła aż **2 mln 612 tys. zł** (w tym dofinansowanie - 1 mln 35 tys. zł). W tym samym roku realizowano projekt **„Likwidacja barier w Szkole Podstawowej w Żarnowie”**, polegający na montażu drzwi drewnianych i aluminiowych w salach szkolnych oraz wykonanie posadzek z wykładziny typu Tarket. Koszt zadania wyniósł 92 tys. zł, z czego ponad 50% stanowiły środki zewnętrzne z PFRON-u. W 2015 roku za 567 tys. zł prowadzony był projekt **„Budowa instalacji prosumenckich na terenie Gminy Żarnów”**. Zakres obejmował dostawę, montaż i uruchomienie zestawów fotowoltaicznych dla osób prywatnych oraz zestawów zamontowanych na obiektach użyteczności publicznej: budynkach Gimnazjum w Żarnowie (zestawy umieszczono na dachu hali sportowej), Warsztatów Terapii Zajęciowej i Urzędu Gminy. Dofinansowanie z PROW wyniosło **453 tys. zł**. W tym samym czasie prowadzono ważne zadanie drogowe **„Przebudowa drogi w miejscowości Sielec”** (655 m), którego koszt wyniósł **204 tys. zł**, z czego 50% to tzw. środki zewnętrzne. W efekcie, powstał dobrej jakości trakt, łączący drogę powiatową Żarnów - Skórkowice z drogą krajową nr 74 (Nowa Góra). Aby usprawnić dostawy i magazynowanie wody dla mieszkańców gminy, zdecydowano o zakupie, dostawie, montażu i ociepleniu zbiornika na wodę o pojemności 100 m³ w ramach zadania **„Modernizacja stacji wodociągowej w Sielcu”**. Zbiornik ten dobrze spełnia swoją funkcję, a koszt to 85 tys. zł.

W 2015 roku za kwotę 52 tys. zł zakończono budowę ważnego odcinka **wodociągu Żarnów - Pilichowice**, którego długość wyniosła prawie 1200 metrów. Aby móc aplikować o środki europejskie, zlecono wykonanie szeregu dokumentów planistycznych, projektów budowlanych i drogowych. Powstał **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Żarnów** i dokumentacja techniczna na modernizację świetlicy w Straszowej Woli. Zlecono wykonanie **planów** budowy dróg gminnych, m.in. w Wierzchowisku (Górki), Miedznej Murowanej (ul. Złota, ul. Bankowa), Paszkowicach, Żarnowie (ul. Spaccerowa, ul. Sielecka, ul. Targowa, ul. Topolowa, ul. Wesoła, ul. Zielona), Soczówki - Wierzchowisko, Ławki - Młynek - Siedłów, Zdyszewice - Widuch oraz drogi w północno - wschodniej części Topolic (część zabudowana drogi, prowadzącej do Straszowej Woli). Ponadto została przeprowadzona potrzebna konserwacja nawierzchni boiska **„Orlik 2012”**, wykonano instalację gazową w dawnym pawilonie handlowym w Żarnowie (15 tys. zł), gdzie mieści się **zakład pracy dla kobiet**, a także zrealizowano roboty budowlane w budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej w Żarnowie oraz jego otoczeniu. Poza tym, zlecono wykonanie elewacji budynku w ramach kontynuacji inwestycji **„Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Malków”** za kwotę 25 tys. zł. Najważniejszą inwestycją w 2015 roku była jednak **„Rozbudowa drogi powiatowej nr 1504E na odcinku granica powiatu piotrkowskiego / opoczyńskiego - Skórkowice - Żarnów. Etap V”** (2,043 km). To był ostatni, piąty odcinek naszej rodzimej „schetyńówki”, realizowanej przez kolejne 5 lat, nieprzerwanie od 2011 do 2015 roku. Całkowita wartość tej najważniejszej inwestycji dla mieszkańców Skórkowic, wyniosła **2 mln 697 tys. zł** (w tym dofinansowanie - 1 mln 358 tys. zł, a wkład własny gminy i powiatu - po 663 tys. zł). Tym samym, budowa drogi **Żarnów - Skórkowice - granica gminy**, została wreszcie zakończona, ku wielkiej radości wóldarzy gminy i powiatu, a zwłaszcza mieszkańców zachodniej części Gminy Żarnów, zadowolonych ze sprawności działań samorządowców. To **najważniejsza droga lokalna w gminie**, łącząca prastare ośrodki osadnicze: Żarnów ze Skórkowicami. Inną ważną inwestycją, współfinansowaną przez gminę i powiat, było zakończenie **budowy drogi 1505E Skotniki - Ruszenice** na odcinku **Klew - Ruszenice (etap II)**. Za kwotę **475 tys. zł** skończono wszelkie roboty drogowe (1,38 km), a mieszkańcy okolic Klewa, Klewa - Kolonii, Młynka, Ławek, Dąbia, Ruszenic - Kolonii i Ruszenic (ale także m.in. Sulborowic w Gminie Fałków i wsi Brzezie w Gminie Aleksandrów) otrzymali nowy trakt, znacznie skracający czas przejazdu, m.in. do Żarnowa. Dofinansowanie wyniosło 150 tys. zł, natomiast wkład własny Gminy i Powiatu wyniósł po 165 tys. zł.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2016 roku (2)

W 2016 roku trwała budowa nawierzchni **ul. Bankowej w Miedznej Murowanej** (600 m), której koszty wyniosły 160 tys. zł (64 tys. zł dofinansowania). Ten rok był też bardzo korzystny dla żarnowskich szkół, zarówno **w Gimnazjum im. 25 pułku piechoty Armii Krajowej** oraz **w Szkole Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza** powstały **dwie ekopracownie** ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (o wartości ogółem ok. 69 tys. zł) i środków własnych gminy (razem ok. 13 tys.). Podczas otwarcia wspomniano, iż rok wcześniej powstała piękna ekopracownia w niewielkiej **Szkole Podstawowej w Klewie**, której koszt wyniósł prawie 30 tys. zł. Tym samym wszystkie szkoły prowadzone przez gminę, posiadają bardzo nowoczesne ekopracownie, wyposażone w sprzęt multimedialny. Aby usprawnić działanie żarnowskiej **oczyszczalni ścieków** (przy ulicy Składowej), zdecydowaliśmy o zakupie i montażu tzw. **sitopiaskownika** do rozdrabniania ścieków z kompletnym oprzyrządowaniem. Jego koszt wyniósł 91 tys. zł. Ważnym wydarzeniem w 2016 roku było utworzenie **Domu Dziennego Pobytu „Senior - WIGOR” w Niemojowicach** z pozyskanych środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (98 tys. zł) oraz własnych (31 tys. zł). Nowa - ale jakże u nas potrzebna - jednostka organizacyjna Gminy Żarnów, powstała w nowym obiekcie, który pierwotnie był wznoszony na świetlicę wiejską. Po kilku latach, prowadzona rozbudowa spowodowała, iż **świetlica w Niemojowicach** jednak również powstała.

Placówkę **„Senior - WIGOR”** umieszczono zatem w Niemojowicach, a zdobyte przez Gminę środki finansowe, pozwoliły na dokończenie i kompleksowe wyposażenie obiektu. W tym samym roku, zlecono wykonanie szeregu ważnych planów i projektów, niezbędnych do ubiegania się w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi o środki zewnętrzne (najczęściej europejskie). I tak, sporządzono dokumentację projektowo - kosztorysową bardzo ważnego dla żarnowian kosztownego zadania **„Renowacja rynku w Żarnowie”** za ponad 38 tys. zł. W rejonie „Orlika `2012”, po zakupieniu sąsiednich działek, zaplanowano realizację projektu **„Przebudowa i zagospodarowanie terenu przy kompleksie boisk sportowych w Żarnowie”**. Koszt projektu na to zadanie wyniósł ok. 13 tys. zł. Godnym podkreślenia jest fakt, iż w bieżącym czasie trwa realizacja tej ważnej inwestycji w Żarnowie. Aktualizacji poddano plany sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Budków (budowa sieci rozpocznie się w 2024 roku), Bronów i Soczówki, a także sporządzono dokumentację ważnej **drogi gminnej Malków - Grabków** (za 10,5 tys. zł), która została zbudowana dwa lata później. Ogłoszono także rozeznanie cenowe na dostawę, montaż i uruchomienie fabrycznie nowej, supernowoczesnej szkolnej **windy** o napędzie elektrycznym, dostosowanej **dla osób niepełnosprawnych** w istniejącym szybie windowym w budynku Gimnazjum im. 25 pp AK. Zadanie wykonano za **110 tys. zł**, nowoczesną windą (jedyną w Żarnowie) można dotrzeć na cztery kondygnacje szkolne, z których najwyższa (od niedawna) również jest wykorzystywana na cele edukacyjno - wychowawcze (m.in. przez uczniów najstarszych klas SP Żarnów).

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2017 roku (1)

W 2017 roku nastąpił w Gminie Żarnów prawdziwy boom inwestycyjny, zwłaszcza w budownictwie drogowym. Wówczas w **rankingach wojewódzkich**, dotyczących wykorzystania środków europejskich m.in. na budowy dróg, gmina uplasowała się na bardzo wysokim trzecim miejscu (na 177 gmin). Inwestycja drogowa pod nazwą **„Przebudowa drogi gminnej Soczówki - Wierzchowisko - Górki Wierzchowskie”** była konieczna, kosztowna i bardzo długa (3,487 km). Wartość zadania to **1 mln 102 tys. zł**, jednak dofinansowanie było wysokie i wyniosło 673 tys. zł. Znacznie droższym przedsięwzięciem drogowym była niezwykle potrzebna i oczekiwana przez mieszkańców inwestycja **„Przebudowa drogi powiatowej nr 3125E Marcinków - Chelsty - Antoniów - Grębenice”** o długości aż 4,3 km. Stan techniczny tego traktu pozostawiał bardzo wiele do życzenia, a odcinek drogi w miejscowości Antoniów był katastrofalny i ...uznawany powszechnie za najgorszy w regionie.

Mimo, iż jest to droga powiatowa, to jednak inwestycję prowadziła gmina. Efekt końcowy wszystkich bardzo zadowolili, choć droga nie była tania. Jej koszt to **2 mln 397 tys. zł**, dofinansowanie wyniosło aż **1 mln 250 tys. zł**. Pozostała kwota - 1 mln 153 tys. zł, solidarnie podzieliły się po połowie - zarówno gmina, jak i powiat. W samym Żarnowie, na terenie dawnej wsi **Tresta Wesoła** (włączona w 1998 roku do Żarnowa), zrealizowano inną ważną inwestycję. Jej nazwa to **„Przebudowa ulicy Wesołej w Żarnowie”** (630 m) o wartości **162 tys. zł**. Dofinansowanie ze środków europejskich wyniosło 101 tys. zł. Mieszkańcy cieszą się z budowy nowej drogi, bo dotychczas jej stan techniczny był fatalny. W zachodniej części gminy, na terenie sołectwa Skórkowice (w dawnej wsi Chorzew, będącej częścią Skórkowic), tuż przy granicy z sołectwem Siucice Kolonia w Gminie Aleksandrów, realizowane było kolejne zadanie drogowe: **„Przebudowa drogi w miejscowości Skórkowice, ul. Chorzew”** (ponad 700 m).

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2017 roku (2)

Całkowity koszt budowy ul. Chorzew w Skórkowicach to **247 tys. zł**, a realizację dofinansowano ze środków marszałkowskich w kwocie **100,5 tys. zł**. Największą inwestycją w najnowszej historii Gminy Żarnów był jednak wówczas unikalny projekt „**Zagospodarowanie brzegów zalewu w Miedznej Murowanej, atrakcją turystyczną Gminy Żarnów**” w formie „zaprojektuj i wybuduj”. Gigantyczne pieniądze, jakie były przeznaczone na to zadanie (choć teraz - po inflacji - kwota nie robi już takiego wrażenia), obrazują ogrom robót, które były wykonywane na terenie sołectwa Miedzna Murowana, **nad zalewem na rzece Wąglanka**. Całkowity koszt prac to **5 mln 459 tys. zł**, a dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego wyniosło prawie **3,5 mln zł**. To niewątpliwie najważniejsze w historii Naszej Gminy przedsięwzięcie o ciekawym charakterze turystycznym (przypomnijmy, Gmina Żarnów powstała w 1973 roku, a więc ponad 50 lat temu), polegające na zaprojektowaniu i **wybudowaniu zagospodarowania linii brzegowej zalewu** na rzece Wąglanka w Miedznej Murowanej. Projekt obejmował wykonanie: plaży o powierzchni 3,3 ha z boiskiem do piłki plażowej, parasolami trzcinowymi wraz ze stolikami i ławkami, mola i pomostu drewnianego, mostków, budynku obsługi ruchu turystycznego z wypożyczalnią sprzętu (rowery, kajaki, łódki), magazynu sprzętu wodnego, kilkukilometrowych ciągów pieszo - rowerowych, parkingów, dróg wewnętrznych i dróg dojazdowych, pól namiotowych, stanowisk wędkarskich, placu zabaw i siłowni zewnętrznej, infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, elektryczność, monitoring), umocnienie brzegu części zbiornika i odmulenie części przybrzeżnej. Inwestycja była realizowana w cyklu dwuletnim **w latach 2017/2018**. Uroczyste, symboliczne **oddanie obiektu**, połączone **z otwarciem sezonu turystycznego** nastąpiło **w czerwcu 2019 roku**. Na potrzeby licznych prac komunalnych zdecydowaliśmy o zakupie ciężkiej **koparko - ładowarki JCB** ze specjalistycznym i kosztownym osprzętem. Niestety, zakup takiego sprzętu wiąże się z wielkimi kosztami - prawie **450 tys. zł**. Źródłem finansowania była pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi. Chcąc zmodernizować istniejącą i wybudować nową **oczyszczalnię ścieków w Żarnowie**, konieczna jest stosowna dokumentacja, tzw. **Program Funkcjonalno - Użytkowy** oraz studium wykonalności. Postanowiliśmy takie dokumenty stworzyć. Gmina musiała na ten cel przeznaczyć niemałą kwotę, ponad 38 tys. zł. Podobne procedury dotyczyły konieczności opracowania kolejnych programów pod nazwą „**Rozwój Infrastruktury turystycznej w Gminie Żarnów**” (14,7 tys. zł) i projektu „**Modernizacja targowiska gminnego przy ul. Koneckiej w Żarnowie**” (10,5 tys. zł). Ponadto postanowiliśmy budować place zabaw dla dzieci w kilku większych miejscowościach Gminy.

W 2017 roku sporządzono dokumentację „**Strażacy dzieciom - budowa infrastruktury technicznej i rekreacyjnej**”, w wyniku którego pod koniec 2018 roku powstały nowe place zabaw dla dzieci w miejscowościach **Sielec, Niemojowice, Topolice, Trojanowice, Paszkowice i Straszowa Wola**. W 2017 roku rozpoczęły się także prace projektowe przy zadaniu „**Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Kamieniec**”. To jedna z nielicznych, zamieszkałych przez zaledwie kilka osób, miejscowości w gminie, gdzie nie było w ogóle sieci wodociągowej. Chcąc usprawnić dostawy wody do wszystkich miejscowości, zintegrować ze sobą system wodociągowy, połączyć w jedną spójną sieć wodę płynącą z ujęć w Straszowej Woli i Ruszenicach, a także zmodernizować system gospodarowania ściekami, zdecydowaliśmy o zleceniu opracowania kompleksowej **dokumentacji projektowej ze Straszowej Woli do Żarnowa**. Jej koszt był bardzo duży, bo wynosił aż 72,6 tys. zł, ale niezbędny. Po to, by nam wszystkim w Naszej Gminie żyło się lepiej i już nigdy nie było uciążliwych przerw w dostawach wody dla mieszkańców. W tym samym roku za kwotę 84 tys. zł realizowano ważny projekt „**Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żarnów w 2017 roku**”. Dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi wyniosło jednak aż 73,1 tys. zł. W tym samym roku udało się uzyskać dla gminy tzw. **granty sołeckie**, które zdecydowaliśmy przeznaczyć na budowę **mini-placów zabaw w Skórkowicach i Soczówkach**. Niewielka inwestycja pod nazwą „Zakup i montaż obiektów małej architektury” kosztowała gminę 13 tys. zł.

Otoczenie Domu Dziennego Pobytu „**Senior - WIGOR**” w Niemojowicach zostało poddane modernizacji. Z kostki brukowej wykonano taras i ciągi piesze w okolicy budynku. Koszt tych robót wyniósł 16,5 tys. zł. Bardzo ważnym, priorytetowym zadaniem, było wykonanie **prac renowacyjnych studni głębinowych** nr 1 i nr 2 na ujęciu wody **w Ruszenicach** oraz nr 3 **w miejscowości Afryka**. Prace te miały za cel radykalną poprawę stanu technicznego studni. Były dość kosztowne (44 tys. zł), ale niebawem potrzebne. Dzięki nim zaopatrzenie mieszkańców Gminy Żarnów w wodę uległo radykalnej **poprawie**. Nie zdarzają się już długie i uciążliwe przerwy w dostawach wody do domów. W 2018 roku, gdy w Polsce panowały prawie przez dwa miesiące afrykańskie upały, w domowych kranach wody nie brakowało, a ciśnienie w ogóle się nie zmniejszało, choć pobór wody był bardzo duży, gdyż panowała susza. W okresie wakacji zawsze u nas występowały przerwy w dostawie wody, a w ostatnim czasie takie zdarzenia występują bardzo rzadko. Najczęściej jest to spowodowane niespodziewaną awarią, a nie brakiem ciśnienia wody w sieci. W 2017 roku wykonano za 15 tys. zł oczekiwane przez mieszkańców prace, związane z odmuleniem i renowacją **stawu**, znajdującego się **przy ul. Opoczyńskiej w Żarnowie**. Mieszkańcy ulicy i wschodniej części Trojanowic, chcieliby stworzenia tam miejsca rekreacji z altanką. Zapewne wkrótce tak się stanie...

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2017 roku (3)

W tym roku rozpoczęły się prace planistyczne przy projekcie „**Odnawialne źródła energii na terenie gmin Paradyż i Żarnów**”. Przypomnijmy, iż Gmina Żarnów była i jest nadal tzw. **liderem projektu**, a Gmina Paradyż - **partnerem**. Pod koniec 2017 roku zakupiliśmy wyposażenie **gabinetów profilaktyki zdrowotnej** w szkołach w Żarnowie i w Klewie. Koszt - 13,1 tys. zł. Zdecydowaliśmy również o zakupie za 9,5 tys. zł kuchennego wyposażenia **do świetlicy wiejskiej w Malkowie**, na wniosek prężnie działającego Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych Miejscowości Malków. W 2017 roku dokonaliśmy rzeczy pozornie niemożliwej. Odzyskaliśmy dla gminy piękny plac w centrum miejscowości Chelsty, z budynkami historycznej i zasłużonej dla regionu dawnej **Szkoły Podstawowej w Chelstach**. Stało się tak w wyniku **licytacji komorniczej w Łodzi**. To wielki, spektakularny sukces. Przed laty obiekt (znajdujący się na obszernej i funkcjonalnej działce w centrum wsi) został sprzedany przedsiębiorcy, który przekazał tę nieruchomość innej osobie.

Żaden z nich nie podjął działalności gospodarczej, choć obaj składali takie deklaracje. Od lat podejmowano starania, by tę nieruchomość odzyskać i oddać mieszkańcom. Po kilkunastu latach gmina znów jest właścicielem obiektu, ku wielkiej radości wszystkich. Przez cały 2017 rok trwały przygotowania do bezprecedensowego wydarzenia w dziejach Gminy Żarnów - sprowadzenia **7-osobowej rodziny repatriantów z Kazachstanu** do miejscowości **Skórkowice**. Dom dla Polaków ze wschodu ofiarował pragnący zachować anonimowość darczyńca, przedsiębiorca, człowiek wielkiego serca, który podpisał z wójtem akt notarialny na przekazanie obiektu mieszkalnego i budynku gospodarczego z działką, przy ul. Przedborskiej w Skórkowicach. Od władz centralnych i Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi udało się zdobyć znaczące środki finansowe na remont i wyposażenie obiektu. **Sprowadzenie rodziny Polaków ze Wschodu** to nasz wielki wspólny sukces. Jesteśmy z tego dumni, zwłaszcza, iż pod koniec 2017 roku o Gminie i Skórkowicach było głośno w całej Polsce!

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2018 roku (1)

Rok 2017 był **rekordowy** pod względem gminnych inwestycji. W 2018 roku **tempo rozwoju** Naszej Gminy nie zmniejszyło się. Wykonana została potrzebna **droga** w miejscowości **Paszkwice**, o długości **1,218 km**. Jej całkowity koszt to **344 tys. zł**, a środki pozyskane z PROW wyniosły 221 tys. zł. Zrealizowano także inne zadanie drogowe pod nazwą „**Przebudowa drogi w miejscowości Topolice**” (611 m), którego koszt wyniósł **235 tys. zł**, z czego 127 tys. zł dofinansowania. Droga łączy wieś Topolice ze Stacją Paliw „Troja” i drogą krajową nr 74. W samym Żarnowie wykonana została przebudowa **ulicy Spacerowej i Sieleckiej** (746 m), w południowej części stolicy gminy. Roboty drogowe kosztowały **230 tys. zł**, a 119 tys. zł pochodziło ze źródeł zewnętrznych. W 2018 roku za **120 tys. zł** zbudowano drogę gminną w miejscowości **Malków - Podgaje** (600 m), która przebiega w północnej części wsi. Najdroższą drogą, realizowaną w 2018 roku, była całkowicie zdegradowana droga gminna **Malków - Grabków** (powiat konecki), której koszt wyniósł aż **1 mln 589 tys. zł**, z czego 1 mln 265 tys. zł pochodziło ze źródeł zewnętrznych. Długość tej - ważnej dla naszego lokalnego układu komunikacyjnego - drogi, wynosi **2,013 km**. Łączy się ona z drogą wojewódzką nr 746 (Żarnów - Końskie). Dofinansowanie drogi zapewnił Łódzki Urząd Wojewódzki w ramach **Rządowego Programu na Rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów**. W 2018 roku w Malkowie gościł Wojewoda Łódzki **prof. Zbigniew Rau** (późniejszy Minister Spraw Zagranicznych), który osobiście przekazał symboliczny czek Wójtowi Gminy Żarnów. W 2018 roku wykonano także szereg **projektów dróg gminnych**, planowanych do realizacji w latach następnych: Topolice - Straszowa Wola (150 m), droga na Osiedlu Bartoszewicza w Żarnowie (150 m), droga w Dłużniewicach (730 m), Bronów - Paszkwice (1,5 km), Poręba (1,4 km), a także Marcinków - Myślibórz - Ruszenice (9,5 km). Projekt tego ostatniego, bardzo długiego odcinka drogi, kosztował aż 44 tys. zł. Zachodnia część **sołectwa Zdyszewice** nosi nazwę **Czersko**. Była to kiedyś samodzielna wieś. Niestety, do tej pory nie było tam wodociągu, a nieliczni mieszkańcy i letnicy do celów spożywczych i socjalno - bytowych, czerpali wodę z przydomowych studni, co było uciążliwe i zagrażające zdrowiu. Sytuacja uległa radykalnej poprawie. Pod koniec 2018 roku podjęto działania, by wreszcie **do Czerska doprowadzić wodę**. Zakupiono materiały hydrauliczne, a roboty były wykonywane przez pracowników gminy (pod kontrolą inspektora nadzoru), przy użyciu naszego ciężkiego sprzętu. I tak, wodociąg w niewielkim przysiółku Czersko wreszcie powstał, ku radości mieszkańców...

Szkoła Podstawowa im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie znowu otrzymała pokaźny zastrzyk finansowy. Dzięki staraniom Gminy, udało się uzyskać środki z rezerwy **Ministerstwa Edukacji Narodowej**, co pozwoliło zakupić **atrakcyjne wyposażenie** (m.in. tablice interaktywne i komputery) na potrzeby nauczycieli i uczniów. W ramach tego zadania inwestycyjnego, zakupiono dodatkowe elementy wyposażenia, które w każdej placówce oświatowej bardzo szybko ulegają zniszczeniu - stoliki i krzesła szkolne, meble do klasopracowni, ławki i tablice. Przypomnijmy, iż w wyniku reformy oświatowej, **gimnazja przestały istnieć**, niestety. W 2018 roku w SP w Żarnowie funkcjonowały jeszcze oddziały trzecich klas gimnazjum. Tym samym, Szkoła Podstawowa w Żarnowie mieści się w dwóch budynkach (A i B), a w dawnym gmachu gimnazjum kształcą się uczniowie ze starszych klas. Zdecydowano się wystąpić o tzw. **granty sołectwie** do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, celem zbudowania placów zabaw w miejscowościach **Bronów, Budków i Chelsty**. Po raz kolejny udało się nam zdobyć środki w wysokości 15 tys. zł, wzbogacając je udziałem własnym. Tym samym 2018 rok był rekordowym pod względem ilości placów zabaw w miejscowościach Naszej Gminy. Powstały one w sołectwach **Sielec, Niemojowice, Topolice, Trojanowice, Paszkwice i Straszowa Wola** (duże ogrodzone obiekty, realizowane we współpracy z LGD „U źródle” w Modliszewicach o wartości ok. 250 tys. zł), a także w **Bronowie, Budkowie i Chelstach** (ze środków marszałkowskich oraz własnych).

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2018 roku (2)

W 2018 roku uzyskaliście atrakcyjne **dofinansowanie** dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Żarnów (o czym poniżej). Od lat Gmina planowała założyć **świetlicę w miejscowości Budków**. Obiecywaliście to mieszkańcom. W 2018 roku spełniło się to marzenie, od prywatnej osoby notarialnie zakupiono budynek z dużą działką na potrzeby **organizacji świetlicy wiejskiej w Budkowie**, ku zadowoleniu mieszkańców. W wyniku prac komunalnych i zorganizowanych przetargów na specjalistyczne roboty budowlane, świetlicę udało się oddać lokalnej społeczności.

Okolice ulic Źródlanej, Topolowej i Targowej nie były zbyt urokliwym zakątkiem Żarnowa, bowiem w ich otoczeniu stały zdewastowane hale dawnej Spółdzielni Kółek Rolniczych. Plac ten był miejscem składowania kruszyw i różnych materiałów drogowych. Zdecydowaliśmy o **demontażu konstrukcji** hal stalowych i pokrycia dachowego oraz rozbiórce ścian (od strony północnej, gdzie mieściło się niegdyś biuro SKR-u) i wywiezieniu gruzu na drogi gruntowe). Kruszywa i materiały drogowe, Gmina magazynuje teraz na tzw. „Skale”, na końcu ul. Przedborskiej, przy drodze nr 1504E.

Wsparcie dla OSP i innych środowisk do 2018 roku w Gminie Żarnów

Od lat gminny samorząd starał się o to, by każda z **jednostek OSP** została doposażona. Jednostka **OSP Żarnów w 2011 roku** otrzymała agregat prądowłóczy (11,6 tys. zł), wykrywacz wielogazowy, pilarkę spalinową i 6 szt. hełmów strażackich; **w 2012 roku** - zestaw poduszek ciśnieniowych (11,2 tys. zł), pilarkę do betonu, motopompę pływającą Niagara i węże hydrauliczne (do nożyc przenośnych Holmatro); **w 2014 roku** - samochód MAN (wartość wozu - 741,6 tys. zł), łódź ratowniczą (6,5 tys. zł) oraz skafander suchy; **w 2015 roku** - drabinę przenośną, zestawy medyczne i wysokościowe, a także butlę powietrzną AUER; **w 2016 roku** - rozpieracz ramieniowy, aparat powietrzny AERISII i mundury; **w 2017 roku** aparat powietrzny, dużą pompę do wody, zestaw MDP, mundury, motopompę Tohatsu (37 tys. zł) oraz meble kuchenne do remizy. **OSP Skórkowice w 2013 i 2014 roku** otrzymała wyposażenie strażackie (razem 31,2 tys. zł); **w 2015 roku** przewody Lukas oraz przecinarkę tarczową; **w 2016 roku** - wodery, zbijak do szymb, węże, prądownice, maszt oświetleniowy, narzędzia ratownicze Hooligan, kombinezon pszczelarski, obuwie i inne; **w 2017 roku** - motopompę pływającą typu Niagara (za 4,7 tys. zł). W tym roku zainstalowano dwie bramy (15 tys. zł). **OSP Chelsty** wzbogaciła się o pilarkę do drewna i zbiornik na wodę, a **OSP Topolice** o ubrania koszarowe i buty strażackie. Jednostki **OSP Zdyszewice** i **OSP Miedzna Murowana** otrzymały komplety umundurowania, **OSP Straszowa Wola** - szafę, a **OSP Paszkowice** - pilarkę. W 2018 roku udało się Gminie Żarnów zdobyć dotację z **Funduszu Sprawiedliwości** w wysokości aż **41 tys. zł**. Jednostki **OSP Żarnów** i **OSP Skórkowice** otrzymały torby ratownicze, defibrylatory, zestawy podpór i klinów, detektory napięcia i latarki akumulatorowe (razem - 36,8 tys. zł), **OSP Chelsty** - agregat prądowłóczy (wartość 4,3 tys. zł), a **OSP Paszkowice** - ubrania specjalne oraz obuwie. Najważniejszymi projektami społecznymi w Naszej Gminie były: **„WANT2LEARN w reintegracji edukacyjno - zawodowej młodzieży NEET”**, a także **„TWOJA SZANSA. Wsparcie aktywności zawodowej pozostających bez zatrudnienia osób po 29 roku życia”**. Wartość obydwu projektów sięgnęła niebotycznej kwoty **3 mln 880 tys. zł**. Były one realizowane w latach 2016-2018 we współpracy ze znanym **Stowarzyszeniem PROREW z Kielc**. Uczestniczyły w nich **setki osób**. Wartość wszystkich projektów społecznych wyniosła ok. **6 mln zł**, dofinansowanie ze środków unijnych sięgnęło **5,5 mln zł**, a środki własne to **0,5 mln zł**. W ostatnim okresie kilkakrotnie zdecydowaliśmy o przekazaniu środków dla naszych zabytkowych kościołów **św. Mikołaja w Żarnowie** i **św. Łukasza w Skórkowicach**, po to, by chronić nasze dziedzictwo! W okresie 2014-2018 nastąpiło także duże **ożywienie życia społecznego** w gminie. Od dzieci i młodzieży, poprzez sportowców, strażaków OSP (m.in. **sztandar dla OSP Paszkowice** w 2015 roku), stowarzyszenia, do jak zawsze aktywnych seniorów.

Niestety, społeczeństwo Gminy starzeje się. **Seniorów** zawsze otaczamy wielką czcią i szacunkiem. W kadencji **2014-2018** organizowane były kolejne edycje **„Złotych Godów”**, które odbyły się 2 maja 2015 r., 29 kwietnia 2017 r., 21 października 2017 r. i 13 października 2018 r., a w kadencji **2018-2024** takie uroczystości zorganizowano 9 listopada 2019 r., 15 maja 2022 r., 18 marca 2023 r. i 23 marca 2024 r. Podsumowując **VII kadencję** władz samorządowych Gminy (2014-2018), stwierdzić należy, iż wówczas znów osiągnęliśmy sukces, którego inni mogliby nam wówczas pozazdrościć. Wartość inwestycji oraz projektów społecznych wyniosła **27,3 mln zł**, w tym dofinansowanie ze środków zewnętrznych sięgnęło **18,2 mln zł**. Tym samym wartość inwestycji i działań społecznych prowadzonych **w latach 2011-2018** sięgnęła wówczas kwoty **61 mln zł (33,7 mln zł w latach 2011-2014, a 27,3 mln zł w latach 2014-2018)**. Dzisiaj - z powodu **inflacji** - wartość tych przedsięwzięć byłaby pewnie dwukrotnie większa. Jesteśmy dumni z tego, iż mogliśmy wówczas kreować naszą gminną rzeczywistość z takimi sukcesami.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2019 roku (1)

W 2019 roku nadszedł czas na oczekiwane **inwestycje drogowe w Żarnowie**, w rejonie targowiska gminnego. **Ulice Targowa, Topolowa** i fragment **Źródlanej** miały fatalną nawierzchnię gruntową, nieustannie poprawianą kruszywem, tłuczniem i innymi materiałami drogowymi. Fragment ul. Targowej musiał być we fragmencie poprowadzony nowym śladem. Realizacja projektu „**Przebudowa drogi na ul. Targowej i ul. Topolowej w Żarnowie**” kosztowała nas **235 tys. zł** i została wysoko oceniona przez mieszkańców. W tym samym roku rozpoczęliśmy **roboty drogowe na ul. Złotej w Miedznej Murowanej**, drugiej co do wielkości miejscowości w Naszej Gminie. Miedzna Murowana składa się z kilku kolonii, a ul. Złota zwyczajowo nosi nazwę kolonii „Pod Górąmi”. Gmina planowała remont tej drogi o długości ok. 500 m w ramach inwestycji nad zalewem (wówczas wyasfaltowano ul. Główną i Polną w Miedznej Murowanej), ale nie było to możliwe ze względów proceduralnych. Wybudowanie tej drogi za kwotę **200 tys. zł** poprawiło komfort życia mieszkańców tej ulicy oraz licznych turystów i wędkarzy, dojeżdżających nad zalew. W północnej części **Topolic**, w 2019 roku również powstała krótka **droga** o długości **150 metrów** o nawierzchni bitumicznej, która poprawiła standard życia mieszkańców tego dużego sołectwa. Koszt przebudowy tej drogi wyniósł **95 tys. zł**. Gmina Żarnów w 2019 roku realizowała zadanie „**Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**”, objętego programem PROW na lata 2014-2020 „**Doposażenie ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej w Miedznej Murowanej**”. Koszt inwestycji to prawie **117 tys. zł**. Kompleksowe wyposażenie świetlicy wiejskiej, zaspokoiło potrzeby kulturalne i społeczne mieszkańców, wpłynęło na poprawę ich jakości życia. W rejonie Osiedla Bartoszewicza w Żarnowie w 2019 roku, zrealizowano kolejne, niewielkie zadanie drogowe „**Przebudowa drogi w miejscowości Żarnów / Osiedle Bartoszewicza**”. Jego koszt wyniósł 33 tys. zł. Zbudowany odcinek drogi o długości ok. 150 metrów, okazał się dość ważną inwestycją, bowiem połączył Osiedle Bartoszewicza z ul. Wolności i centrum Żarnowa. Tuż obok znajduje się miejsce rekreacji mieszkańców - stale urządzone i poprawiany własnym sumptem niewielki **park „Falbanów - Stawiska”** z funkcjonalną altanką i alejkami spacerowymi. Istotnym elementem jest przepust nad żarnowskim ciekim wodnym, noszącym historyczną nazwę **Scepa**. Budowa tej drogi ucieszyła nie tylko właścicieli okolicznych posesji, ale i wszystkich mieszkańców Żarnowa. W Klewie, na obszernym placu Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej - Curie i dawnym niewymiarowym boisku szkolnym, powstał kolejny w Naszej Gminie „**Orlik**” ze **sztuczną nawierzchnią**. Zbudowano tam piękne i bardzo potrzebne dla uczniów oraz lokalnego środowiska **boisko wielofunkcyjne** o nawierzchni poliuretanowej o wymiarach 15 x 30 m.

Boisko **wyposażone** jest w dwa kosze do gry w piłkę koszykową, słupki do gry w piłkę siatkową, a także bramki do piłki nożnej i piłki ręcznej, ogrodzone piłkochwytnymi o wysokości 4,0 m. W ramach zadania dodatkowo wybudowano skocznię do skoku w dal wraz z piaskownicą oraz koło do pchnięcia kuli, tym samym tworząc **kompleks sportowy**, umożliwiający uczniom rozwój umiejętności oraz talentów sportowych. Zadanie zostało współfinansowane przez **Województwo Łódzkie** w kwocie 90 tys. zł, natomiast wartość całego zadania wyniosła **217 tys. zł**. W 2019 roku do Gminy Żarnów zostały dostarczone oraz zamontowane trzy nowe **agregaty prądotwórcze** oraz przyczepa transportowa. Ich zakup był niezbędny i wynikał z konieczności **zapewnienia ciągłości dostaw wody** dla mieszkańców. W Naszej Gminie czasem brakowało prądu, niestety. Brak zasilania, często spowodowany awariami, powodował, iż wszystkie pompy i przepompownie wodociągowe oraz kanalizacyjne natychmiast przestawały działać. Konieczny zatem był zakup agregatów prądotwórczych, jako **zasilanie awaryjne** w przypadku przerw w dostawie energii. Ponadto przeszkolono użytkowników w zakresie ich obsługi technicznej. Agregaty trafiły do hydroforni **Ruszenice** (o mocy 158 kVA, model KJA 175) i **Sielec** (o mocy 45 kVA, model KJA 50), a także do **Urzędu Gminy** (agregat przewoźny ręczny wykorzystywany w przepompowni w **Marcinkowie** o mocy 45 kVA, model KJA 50) z dużą przyczepą transportową. Całkowity koszt tych specjalistycznych urządzeń wyniósł **150 tys. zł**. Projekt „**Odnawialne źródła energii na terenie gmin Paradyż i Żarnów**” sprawił, iż na naszym terenie pojawiły się najnowsze technologie, wykorzystywane przez prywatnych właścicieli - **gruntowe pompy ciepła**. Na terenie dwóch gmin zamontowano **21 instalacji**, z czego 13 w Gminie Żarnów. Powodem realizacji projektu i jego podjęcia, stała się nadmierna emisja szkodliwych gazów do atmosfery na terenie gmin **Żarnów i Paradyż**, w tym zwłaszcza pyłów zawieszonych oraz CO₂. Obszary gminy Żarnów i Paradyż zostały wyznaczone w Programie Ochrony Powietrza dla strefy w województwie łódzkim, jako obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Ogólny koszt inwestycji to kwota ok. **1,6 mln zł**, z czego środki własne ok. 400 tys. zł i kwota dofinansowania ok. **1,2 mln zł**. Projekt realizuje cele Strategii Europa 2020 i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020, ponieważ przyczynia się on do zwiększenia udziału OZE w bilansie energetycznym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. W 2019 roku ze środków **Funduszu Dróg Samorządowych**, zdecydowano realizować kolejną ważną inwestycję w Żarnowie. Nosila ona oficjalną nazwę „**Przebudowa drogi na ulicy Zielonej w Żarnowie**”. To krótka ulica, która przylega do drogi powiatowej nr 3120E (ul. Polna).

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2019 roku (2)

Inwestycja obejmowała odcinek długości ok. 450 metrów i kosztowała ok. **227 tys. zł**, w tym 168 tys. zł dofinansowania. Wybudowanie tej drogi bardzo ucieszyło posiadaczy nieruchomości, ale i wszystkich mieszkańców Żarnowa. W tym samym roku i z tych samych programów rządowych, realizowano inwestycję pod nazwą „Przebudowa drogi w miejscowości Dłużniewice”. To wieś, znajdująca się w północnej części gminy. Gęsto zabudowana droga znajduje się w zachodniej części wsi i była ongiś częścią traktu drogowego do miejscowości Przytyk (w gminie Paradyż). Całkowity koszt budowy tej drogi (długości ok. 750 metrów) wyniósł **305 tys. zł**, z czego środki własne to zaledwie 80 tys. zł. Wykonanie drogi poprawiło bezpieczeństwo ruchu samochodowego i polepszyło warunki dojazdu mieszkańców do swych posesji. Gmina Żarnów od lat realizuje ważne zadania, związane z **odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych**. Świadczenie usług na odbiór odpadów w 2019 roku kosztowało nas **721 tys. zł**. Przypomnijmy, w Naszej Gminie zameldowanych było wówczas ok. 5970 osób, zamieszkujących 1600 posesji w 30 sołectwach. Współczesne koszty tego zadania są droższe o ok. **40%** z powodu inflacji. Budynek dawnego **Gimnazjum im. 25 pułku piechoty Armii Krajowej**, po reformie oświaty od kilku lat jest **obiektem „B” Szkoły Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza** w Żarnowie. Mimo, iż jest on stosunkowo nowy, bo ok. 25-letni, to jednak wymaga nieustannych prac modernizacyjnych i remontowych. Jednym z zadań, podjętych przez Gminę Żarnów było wykonanie **docieplenia** ścian zewnętrznych i **elewacji** na części budynku i zaplecza hali sportowej. Koszt robót był znaczący, bo wyniósł **180 tys. zł**, ale niezbędny. Poprawiła się tzw. efektywność energetyczna (nasze obiekty ogrzewane są gazem ziemnym), ale też wizerunek szkoły, który uległ radykalnej zmianie. **Ulica Słoneczna w Miedznej Murowanej** znajduje się w północnej części sołectwa. Jest stosunkowo gęsto zasiedlona i wciąż wznoszone są domy mieszkalne, bo miejsce jest wyjątkowo atrakcyjne. W 2019 roku, Gmina zdecydowała wykonać tam profesjonalne i energooszczędne oświetlenie uliczne. I tak się stało. Za kwotę **45 tys. zł** zrealizowano to ważne dla mieszkańców sołectwa zadanie energetyczne. W północnej części Naszej Gminy, nieopodal Miedznej Murowanej, znajduje się sołectwo **Straszowa Wola**. Znajduje się tam **świątelnia wiejska**, przystosowana przed laty dla mieszkańców z dawnego obiektu Szkoły Podstawowej w Straszowej Woli. W 2019 roku zdecydowano poddać ten obiekt głębokiej **termomodernizacji**. Obok wymiany okien i drzwi, zdecydowano o wymianie pokrycia dachowego i wykonaniu prac remontowych, związanych z wykonaniem elewacji. Całość, realizowana przez trzy niezależne podmioty gospodarcze, kosztowała gminę **ok. 120 tys. zł**. Wewnątrz obiektu wykonywane były też inne prace remontowe.

Mieszkańcy są bardzo zadowoleni z tej inwestycji, a obiekt stał się prawdziwą ozdobą wsi. W 2019 roku ostatecznie zakończono inwestycję „Zagospodarowanie brzegów zalewu w Miedznej Murowanej atrakcją turystyczną Gminy Żarnów”, o której pisaliśmy na 18 stronie. Z udziałem wielu znamienitych gości odbyło się bardzo uroczyste otwarcie **Ośrodka Sportu i Rekreacji w Miedznej Murowanej**. Szczegółowy opis tego pięknego obiektu, został zamieszczony w nr 22 „NICOLAUSA” i urozmaicony zamieszczonymi licznymi ilustracjami. W okresie późniejszym w naszym ośrodku nad zalewem, organizowanych było kilka **ogólnopolskich wydarzeń** z udziałem **najważniejszych osób w Polsce**. Przypomnijmy, iż ogólna wartość projektu wyniosła ponad **5,5 mln zł**, z czego 3,5 mln pochodziło ze środków EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W 2019 roku Gmina Żarnów zakończyła dwuletnią realizację zadania „Program ograniczenia **niekij emisji** na terenie Gminy Żarnów **poprzez wymianę kotłów c.o.**”. Jednym z zadań samorządu jest stworzenie mieszkańcom możliwości życia w czystym środowisku. Wprowadzony program umożliwił wymianę **36 szt. kotłów węglowych** na 24 kotły gazowe, 6 kotłów na biomasę i 6 kotłów tzw. nowej generacji na ekogroszek. Dotacja na ten program wyniosła **300 tys. zł** z WFOŚiGW w Łodzi. Likwidacja starych źródeł ciepła pozwoliła na **zmianę jakości życia** w regionie, poprzez poprawę jakości powietrza i zmniejszeniu zapotrzebowania na paliwa nieodnawialne, użytkowane na cele grzewcze. Za kwotę 36 tys. zł zakończono niewielką inwestycję, dotyczącą budowy nowej **sieci wodociągowej Zdyszewice - Czersko**. W ramach zadania wybudowany został wodociąg o długości **1,4 km**, którego budowa poprawiła warunki życia. Prace wodociągowe wykonywane były też w **Pilichowicach** (za torami CMK). Przy obiektach **Klubu Sportowego Kasztelan Żarnów** za 15 tys. zł powstała piękna, funkcjonalna, kolejna w naszych okolicach **altana**, kryta gońtem. Po pewnym czasie, powstał tam również **kamienny grill**, dzięki któremu można tam organizować spotkania integracyjne.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2020 roku (1)

Jeszcze w 2019 roku Gmina złożyła wniosek do Wojewody Łódzkiego o wsparcie i udzielenie dofinansowania na przebudowę **drogi**, łączącej **Topolice z Trojanowicami**. Ten ważny trakt komunikacyjny był bardzo zniszczony i bezwzględnie wymagał odnowy, zwłaszcza, że łączył dwie duże miejscowości w Naszej Gminie. Uzyskaliśmy na to zadanie, nazwane „**Przebudową drogi wewnętrznej w Topolicach**” dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych. Łączna długość nowej drogi to **1 km**, całkowity koszt wszelkich robót wyniósł **ok. 472 tys. zł**, w tym dofinansowanie - 319 tys. zł. Tzw. „wkład własny” pokryliśmy z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W efekcie tej modernizacji, mieszkańcy Topolic są bardzo zadowoleni, ponieważ znacząco poprawił się im komfort życia. W ramach tego samego programu, postanowiliśmy również wybudować drogę łączącą sołectwo **Nadole z Sikorszczyzną**, o łącznej długości **850 metrów**. Powstał funkcjonalny i bardzo urokliwy odcinek drogi, przebiegający przez las, wykorzystywany nie tylko przez mieszkańców Nadola, Ossy, Niemojowic, ale i wszystkich tych, odwiedzających **Dom Pomocy Społecznej w Niemojowicach**. Całkowity koszt budowy tej drogi to **438 tys. zł**, a dofinansowanie wyniosło 303 tys. zł. Tak, jak wcześniej, „wkład własny” pokryliśmy z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Dwie ważne inwestycje drogowe były również prowadzone w miejscowości **Klew**, gdzie znajduje się nasza placówka oświatowa - **Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej - Curie**. Przez centralną część wsi prowadzi droga powiatowa nr 1505E, dlatego też niezbędne było **porozumienie** z władzami powiatu. Zadanie pod nazwą „**Remont drogi nr 1505E na odcinku od skrzyżowania z drogą nr 3118E do szkoły w m. Klew**” zrealizowaliśmy zatem wspólnie. W efekcie, wyremontowany został odcinek drogi o długości prawie **1 km**, do krótkiej drogi gminnej, biegnącej w kierunku południowym i prowadzącej do naszej szkoły w Klewie. Wartość wykonanych robót wyniosła **150 tys. zł**, a zadanie zostało sfinansowane po 50 % przez Gminę Żarnów i Powiat Opoczyński. Modernizacji poddaliśmy również i tę wspomnianą krótką **drogę gminną w Klewie**, prowadzącej na szkolny plac, która nasz samorząd kosztowała **40 tys. zł**. Niewielka inwestycja nosiła urzędową nazwę „**Remont drogi w miejscowości Klew**”. Ważne prace drogowe wspólnie z powiatem realizowaliśmy również **w Zdyszewicach**, na **drodze powiatowej nr 1520E**, która została gruntownie wyremontowana poprzez ułożenie nawierzchni bitumicznej. Remont obejmował odcinek drogi o długości **350 metrów** we wschodniej części Zdyszewic, a więc tej części wsi, położonej w najbliższej odległości od wiaduktu na **Centralnej Magistrali Kolejowej**. Wartość wykonanych robót wyniosła **65 tys. zł**, a zadanie było solidarnie finansowane po 50 % przez Gminę Żarnów i Powiat Opoczyński.

Słynny w całym kraju skrót OZE to „**Odnawialne źródła energii**”. Nasz samorząd ma duże dokonania w zdobywaniu środków finansowych na ten cel. Gmina jeszcze w 2019 roku zawarła z Województwem Łódzkim umowę o dofinansowanie projektu „**Odnawialne źródła energii na terenie Gmin Paradyż i Żarnów**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Całkowita wartość projektu to **4,512 mln zł**, w tym kwota dofinansowania **3,506 mln zł** i środki własne **1,006 mln zł**. Główny cel projektu to osiągnięcie efektu ekologicznego, polegającego na zwiększeniu produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W wyniku tego zadania dokonaliśmy zaprojektowania, zakupu, dostawy i montażu aż **275 mikroinstalacji OZE**, w tym **225 instalacji fotowoltaicznych, 30 kolektorów słonecznych i 20 kotłów na biomasę**, służących do częściowego zapotrzebowania gospodarstw domowych na energię elektryczną i ciepło. Instalacje wykonano u zakwalifikowanych mieszkańców gminy. Innym ważnym projektem było przygotowywane zadanie inwestycyjne w 2020 roku pod nazwą „**Odnawialne źródła energii na terenie Gmin Paradyż i Żarnów - pompy ciepła**” o wartości ok. **1,5 mln zł**. W tym roku samorząd gminny zdecydował o kontynuacji budownictwa dróg w rejonie **Osiedla Bartoszewicza w Żarnowie**. Tym razem zbudowano krótki **150-metrowy** odcinek drogi asfaltowej do zamieszkałych i budowanych posesji, oddalonych nieco od osiedla. Jego koszt wyniósł **75 tys. zł** i był sfinansowany ze środków, pozyskanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Gminny samorząd w każdym roku przygotowuje i świadczy również pomoc **dla naszych rolników**, poprzez składanie wniosków o usuwanie **odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu „Big Bag”**. Realizowane zadanie, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kosztowało **70 tys. zł**. Ze wspomnianego Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych za kwotę **200 tys. zł** wybudowano również ważną **drogę gminną** nad rzeką Wąglanką w Niemojowicach (jedna z tzw. kolonii wsi). Jej łączna długość to ok. **600 metrów**, a położenie nawierzchni asfaltowej (z mijankami) ucieszyło tamtejszych właścicieli posesji i mieszkańców Niemojowic, jednego z największych terytorialnie sołectw w Naszej Gminie. Inwestycja nosiła nazwę „**Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Niemojowice**”. Za znacznie większą kwotę, bo sięgającą prawie **300 tys. zł**, przeprowadzono w tym roku niezmiernie ważne inwestycyjne roboty drogowe w południowej części sołectwa Paszkowice. Przed laty, ta część wsi nosiła nazwę **Paszkowice - Kolonia**. Gmina pozyskała znaczące środki finansowe i wybudowała piękną drogę o długości **1 km**, z której korzystają posiadacze kilkunastu domostw, znajdujących się na tym terenie. Zadanie nosiło nazwę „**Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Paszkowice - Kolonia**”.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2020 roku (2)

Aby móc połączyć nawierzchnią asfaltową dwie drogi - zbudowaną w 2011 roku drogę **Żarnów (ul. Górnicza) - Paskowice** i nową drogę na tzw. kolonii, zdecydowano o wybudowaniu tzw. **łącznika** o długości **300 metrów**, będącego fragmentem planowanej drogi **Paskowice - Bronów**. Koszt wykonania nowej nawierzchni wyniósł 60 tys. zł, a oficjalna nazwa tej niewielkiej inwestycji to „**Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Paskowice**”. Mimo, iż Gmina Żarnów ma bogaty i nowoczesny „park maszynowy”, to jednak mnogość prac komunalnych, wymusza intensyfikację działań w terenie. Została podjęta decyzja o **zakupie nowego sprzętu**. I tak doszło do zakupu drugiej **koparko - ładowarki** oraz drugiego **ciągnika** wraz z **kosiarką bijakową** do utrzymania rowów. Zakupienie tego wartościowego sprzętu było możliwe, dzięki pożyczce w kwocie 883 tys. zł, uzyskanej w **Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi**. Niestety, wartość ogólna tych inwestycyjnych zakupów, po przetargu okazała się większa i wyniosła **915 tys. zł**. Zakupiony sprzęt przynosi wiele korzyści dla gminy, pozwala m.in. na prowadzenie bieżącej konserwacji rowów przydrożnych i melioracyjnych. Sprzęt wykorzystywany jest m.in. do usuwania **awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej** oraz ich konserwacji. Jest również pomocny między innymi przy **odśnieżaniu** dróg gminnych i do realizacji zadań związanych z **budową i remontem dróg gminnych**. Nowy sprzęt, dzięki swej nowoczesności i wszechstronności, ułatwia i usprawnia pracę pracownikom Naszej Gminy. Na terenie Gminy Żarnów, ogromny majątek posiadają **Lasy Państwowe**. Tysiące hektarów lasów są administrowane i zarządzane przez **Nadleśnictwo Opoczno z siedzibą w Sitowej**. Wystąpiliśmy do Lasów Państwowych z prośbą o **pomoc przy budowie dróg**, prowadzących przez ich obręby leśne. Argumentowaliśmy to faktem, iż z tych dróg pracownicy leśnictwa i liczne podmioty z nimi współpracujące (pozyskujące drewno) sami przecież bardzo często korzystają. Uzyskaliśmy znaczące wsparcie finansowe. Zdecydowaliśmy się budować **dwa odcinki drogowe**, jeden bardzo długi - od skrzyżowania **w miejscowości Widuch do Ruszenic**, a także drugi, od powyższego skrzyżowania w kierunku **Zdyszewic**.

Łączna długość, budowanych wspólnie z Lasami Państwowymi dróg gminnych, wyniosła zatem **ok. 2,5 km**. Całkowity koszt zadania wyniósł **ok. 670 tys. zł**, z czego **60%** zapłaciły Lasy Państwowe, a **40%** - Gmina Żarnów. Jesteśmy zadowoleni z uzyskanego wsparcia, mieszkańcy zyskali wspaniałe drogi, a gminna infrastruktura komunikacyjna uległa radykalnej poprawie. Od wielu lat w Naszej Gminie dążymy do tego, by wszystkie **obiekty publiczne były termomodernizowane**. Uznaliśmy, iż wreszcie - po latach oczekiwania - nadszedł czas poddać temu gminną szkołę **w Klewie**, zbudowaną w latach 60-tych XX wieku. Powstała początkowo koncepcja, a potem projekt dla inwestycji „**Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Klewie**”. Natychmiast przystąpiliśmy do działania, czego wymiernym efektem było uzyskanie dofinansowania z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**. Zakres rzeczowy inwestycji został podzielony na dwie części. Pierwsza z nich dotyczyła wykonania **kotłowni na pellet** wraz z **instalacją centralnego ogrzewania**, a druga - **docieplenia budynku** Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej - Curie w Klewie, czyli wykonania **termomodernizacji ścian zewnętrznych i dachu, remontu** instalacji odgromowej, **wymianę** opraw oświetleniowych i **remontu** schodów wejściowych. Koszt całkowity wyniósł **ok. 640 tys. zł**. Część pierwsza tego bardzo ważnego zadania inwestycyjnego kosztowała **ok. 360 tys. zł**, natomiast część druga - **ok. 280 tys. zł**. Reasumując, inwestycja „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Klewie” została dofinansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego kwotą **414 tys. zł**, natomiast pozostałą część stanowiły środki własne. Obiekt po przeprowadzonych remontach jest bardzo funkcjonalny, wygląda przepięknie i wyjątkowo okazałe. Samorząd gminny od lat zabiegał o zdobycie środków na **zagospodarowanie i rewitalizację centrum Żarnowa**. W 2020 roku ogłoszono przetargi i rozeznania cenowe, a zaplanowane zadania zrealizowano w 2021 roku. Co udało się zrobić? Bardzo dużo! Za kwotę **45 tys. zł** zdecydowano się wykonać nowoczesne **panelowe ogrodzenie targowiska gminnego** przy ul. Koneckiej, Targowej i Źródlanej, z montażem funkcjonalnych bram i furtek. Poza tym zaplanowano i zrealizowano budowę dużego **gminnego parkingu** na co najmniej kilkadziesiąt samochodów **przy ul. Topolowej**, na okazałej działce budowlanej, bardzo blisko centrum Żarnowa, nieopodal tzw. „uliczki” (jak mawiają rodowici żarnowianie), czyli ul. Strażackiej. By wjechać z kilku stron na parking, zbudowano **publiczne zjazdy z ul. Topolowej**. Ponadto wykonano **drogę** o nawierzchni bitumicznej w obrębie naszej żarnowskiej „Targowicy”, czyli **targowiska gminnego**. Budowa dodatkowej asfaltowej drogi była w tym miejscu niezbędna, z uwagi na bardzo podmokły teren w północnej części targowiska (od ul. Źródlanej), bardzo utrudniający wjazd samochodów w czasie np. ulewnych deszczów. Koszt wykonania wymienionych prac i licznych robót dodatkowych wyniósł **380 tys. zł**, a zadanie zostało współfinansowane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dla jednostek samorządu terytorialnego.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2021 roku

Samorząd gminny - kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju - zdecydował o skierowaniu środków publicznych **do Budkowa**, a właściwie do dawnej wsi **Odrowąż**, od lat 90-tych XX wieku włączonej do sołectwa Budków. I właśnie w Odrowążu, czyli południowej części Budkowa, postanowiono zbudować krótką, bo niespełna **200-metrową drogę asfaltową**, na którą mieszkańcy czekali od lat. Koszt tej inwestycji wyniósł ok. **75 tys. zł**, a zadanie nosiło nazwę „**Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Budków**”. Mieszkańcy oraz użytkownicy tej drogi są bardzo zadowoleni.

W **Topolicach** dokonano kompleksowej **termomodernizacji i rozbudowy remizy OSP**, która została powiększona od strony północno - wschodniej. Zaniedbany dawniej obiekt jest teraz nie do poznania, został pięknie wyremontowany, a kosztował nas **162 tys. zł**. Zachodnia część Gminy słynie z **rozdrobnionego osadnictwa**, znajduje się tam wiele niewielkich **wsí, kolonii i przysiółków**, do których jest utrudniony dojazd. Przed laty dominowały tam **drogi gruntowe**, a teraz preferuje się budowę **dróg asfaltowych**. Gmina czyni teraz wszystko, by zaspokoić potrzeby mieszkańców tych wsi.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2021 roku (3)

Przykładem takiego działania jest przeprowadzona w 2021 roku inwestycja „Przebudowa drogi w miejscowości Poręba”, realizowana ze środków **Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi** i własnych. Położona bardzo blisko **Diabiej Góry** wieś **Poręba**, wraz z pobliską wsią **Skumros**, należy do bardzo dużego **sołectwa Skórkowice**. Przed laty, pomiędzy Skórkowicami a Porębą, dokonano regulacji drogi gruntowej i jej odwodnienia, a także wycinki drzew. W okresie współczesnym, nadszedł czas na budowę drogi z prawdziwego zdarzenia. I tak się stało. Nowa droga o nawierzchni bitumicznej nie była tania, ale bardzo potrzebna i oczekiwana. Kosztowała **500 tys. zł**, z czego dofinansowanie wyniosło **ok. 188 tys. zł**, a tzw. wkład własny - **312 tys. zł**. Za tę pokąźną kwotę zbudowano piękną drogę o jednak niebagatelnej długości, sięgającej ok. **1,3 km**, połączonej z drogą powiatową nr 1504E. Mieszkańcy wsi są tym faktem bardzo usatysfakcjonowani. **Skórkowice** słyną z dużej ilości ulic, których nazwy zostały nadane w 2014 roku. Stało się tak w wyniku uchwały Rady Gminy Żarnów, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Przypomnijmy, w **Skórkowicach** znajdują się **następujące ulice**: Jana Pawła II, Opoczyńska, Przedborska, Południowa, Nad Czarną, Łączna, Źródłana, Żarnowska, Spacerowa, Rzeczna, Letnia, Krótka, Północna, Cmentarna, Cicha, Piaskowa, Łąkowa, Dworska, Podgórna, Zakątna, Kamienna, Ogrodowa, Polna, Chorzew, Zielona i Plac 700-lecia. Dzięki temu bardzo wzrósł **prestż wsi**, a mieszkańcy mogą być z tego bardzo dumni. Niestety, niektóre ulice miały **fatalny stan techniczny** i posiadały nawierzchnię gruntową, uciążliwą dla mieszkańców. Były nimi m.in. **ulice Cicha, Północna i Cmentarna**, które miały łączną długość **ok. 1 km**. Po wykonaniu projektu, nasz samorząd postanowił je wyasfaltować. Pozyskano środki z **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg** i natychmiast przystąpiono do inwestycyjnego działania w tej wsi.

Finansowanie było bardzo korzystne, środki zewnętrzne stanowiły ok. **80%** kosztów kwalifikowanych zadania, a środki własne - **20%**. Całkowity koszt budowy drogi wyniósł **ok. 491 tys. zł**, dofinansowanie - **383 tys. zł**, a wkład własny **108 tys. zł**. Inwestycja nosiła oficjalną nazwę „Przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowości **Skórkowice (ul. Cicha, Północna, Cmentarna)**”. Z jakości przeprowadzonych prac, wszyscy są bardzo zadowoleni. W **centrum Żarnowa**, w najbliższym otoczeniu kościoła św. Mikołaja, w rejonie ulic Szkolnej i Strażackiej, znajduje się **remiza Ochotniczej Straży Pożarnej** z okazałą wieżą, zbudowana w latach 60-tych XX wieku. Stan techniczny obiektu i elewacja od lat wymagały renowacji. Postanowiliśmy to zmienić w 2021 roku i dokonać modernizacji tego ważnego dla żarnowian obiektu. Został złożony wniosek do **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki w Łodzi**, w ramach programu priorytetowego „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków OSP w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery”. Całkowita wartość tego zadania inwestycyjnego wyniosła **370 tys. zł**, z czego dofinansowanie wyniosło **300 tys. zł**, a wkład własny - **70 tys. zł**. Tym samym, dokonano termomodernizacji ścian zewnętrznych, fundamentowych i całego dachu, przeprowadzono remont instalacji odgromowej i częściowo wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. **Remiza OSP KSRG w Żarnowie** prezentuje się teraz wyjątkowo okazale i jest prawdziwą ozdobą historycznego centrum Żarnowa. Na północny wschód od Żarnowa znajduje się bardzo rozległe **sołectwo Niemojowice**. Północna część tej miejscowości (położona najwyżej) nosi nazwę **Niemojowice - Górki**. W 2021 roku rozpoczęliśmy, a rok później zakończyliśmy tam niezmiernie ważną inwestycję, polegającą na budowie **kilku ważnych dróg asfaltowych** w tej gęsto zabudowanej części wsi. Jedna z dróg, biegnąca z południa na północ, była kiedyś fragmentem tzw. **Traktu Królewskiego**, łączącego Kraków z Warszawą, a na naszym terenie - Żarnów z Białaczowem i Opoczmem. Całkowita wartość zadania inwestycyjnego pod nazwą „Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości **Niemojowice - Górki**” kosztowała **532 tys. zł**, a w ramach inwestycji, dotowanej kwotą **409 tys. zł** zmodernizowano drogi o długości **700 metrów**. Na południowy wschód od Żarnowa znajduje duże sołectwo w Naszej Gminie. To **Paszkowice**, o których wspominaliśmy, w związku z budową ważnych dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej. Wraz z lokalną społecznością i strażakami OSP, zdecydowaliśmy, iż tamtejsza **remiza Ochotniczej Straży Pożarnej** będzie rozbudowana. Środki na ten cel pochodziły z funduszu sołectkiego. W 2021 roku wykonano pierwszą część prac - za kwotę ok. 20 tys. zł przygotowana została **plyta fundamentowa** wraz z niezbędną izolacją oraz przyłączem kanalizacyjnym.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (1)

W ostatnim czasie na naszym terenie była realizowana bardzo ważna **inwestycja** na drodze powiatowej nr 3120E **Zdyszewice - Czersko**. Jej stan nawierzchni był fatalny, a ten trakt, łączący Gminę Żarnów z gminami Paradyż i Aleksandrów, wymagał bezwzględnej naprawy. Przygotowania do remontu tej drogi trwały bardzo długo, a mieszkańcy byli zniercierpliwieni. Koszt modernizacji był znaczny i wyniósł **878 tys. zł** za wykonanie **1,5 km** drogi. Zadanie uzyskało dofinansowanie w kwocie **500 tys. zł** ze środków Województwa Łódzkiego, pochodzących z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych oraz **350 tys. zł** z Lasów Państwowych Nadleśnictwa Opoczno. Pozostałą kwotę zadania sfinansowały Powiat Opoczyński oraz Gmina Żarnów. Inwestycja nosiła oficjalną, urzędową nazwę „**Remont drogi powiatowej nr 3120E Żarnów - Czersko na odcinku Zdyszewice - Czersko**”. Po remoncie wszyscy są zadowoleni.

W 2022 roku rozpoczęła się również **rozbudowa** pięknego obiektu publicznego w Gminie - **Domu Dziennego Pobytu „Senior - WL-GOR” w Niemojowicach** na potrzeby organizacji **światlicy wiejskiej** w tym sołectwie, położonym tuż obok granic administracyjnych Żarnowa. Obiekt znajduje się w zachodniej części wsi, od lat określanej mianem **Niemojowice - Nowiny** i sąsiaduje z „**Lasem Żarnowskim**”, dużym kompleksem leśnym (ok. 50 ha), należącym do Naszej Gminy. Prace budowlane zostały podzielone na kilka etapów, a projekt „**Rozbudowa budynku w Niemojowicach na potrzeby światlicy środowiskowej**” był etapem pierwszym. Jego koszt był znaczący i wyniósł **180 tys. zł**, a w ramach tego zadania wchodziły m.in. roboty rozbiórkowe, przygotowawcze i fundamentowe, wzniesienie murów i wykonanie więźby dachowej wraz z pokryciem obiektu. Prace budowlane przy świetlicy były potem kontynuowane.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (2)

Niedawno, bo w 2023 roku, rozpoczęła się największa inwestycja w historii Naszej Gminy, polegająca na **rozbudowie i modernizacji oczyszczalni ścieków w Żarnowie**, której oddanie do użytku (2024) pozwoli rozbudowywać naszą **sieć kanalizacyjną**. Rok przed rozpoczęciem inwestycji - w 2022 roku - dokonaliśmy wyboru najkorzystniejszej oferty w ramach zadania „**Pełnienie obowiązków Inżyniera Kontraktu dla inwestycji polegającej na rozbudowie oczyszczalni ścieków w Żarnowie**”. Jako ofertę najkorzystniejszą uznano **Specjalistyczne Biuro Inwestycyjno - Inżynierskie Prosta - Projekt z Chmielnika** (woj. świętokrzyskie). Wartość oferty - **167 tys. zł**. Na początku 2022 roku samorząd złożył wniosek o przyznanie środków z budżetu województwa (z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych) na zadanie z zakresu modernizacji **dróg dojazdowych** do pól. Nasz wniosek dotyczył dwóch dróg w Żarnowie, znajdujących się obok Osiedla Bartoszewicza. Są nimi: dłuższa **ul. Jagiellońska** i znacznie krótsza **ul. Piastowska**, prostopadła do ul. Polnej. W najbliższym otoczeniu tych dróg znajdują się atrakcyjne **tereny pod budownictwo jednorodzinne**. Te dwie drogi gminne, zostały wybudowane za znaczącą kwotę **345 tys. zł**. Z budżetu województwa przyznano nam jednak niewielkie środki w kwocie 112 tys. zł. Gmina Żarnów od wielu lat przygotowywała się do realizacji strategicznego zadania inwestycyjnego pod nazwą „**Rozbudowa czyszczalni ścieków w Żarnowie**”. Sieć kanalizacyjna w Naszej Gminie funkcjonuje w siedmiu miejscowościach - w **Żarnowie, Trojanowicach, Topolicach, Niemojowicach, Nadolu, Miedznej Murowanej i Straszowej Woli**. W najbliższym czasie będzie również obejmować sołectwo **Budków**. Chcąc rozbudowywać naszą sieć i docelowo odbierać ścieki z innych miejscowości, niezbędną stała się kompleksowa **modernizacja oczyszczalni ścieków** w Żarnowie, znajdująca się przy ul. Składowej. Nasze działania wreszcie mają się ku końcowi. Cały czas trwają intensywne prace, które są nieustannie monitorowane, nie tylko przez Gminę, ale i zatrudnionych tam inspektorów nadzoru. W 2024 roku oczyszczalnia będzie oddana do użytku. Jej koszt jest gigantyczny, sięga **16,7 mln zł**. To największa od lat inwestycja w Naszej Gminie. Środki na ten cel pochodzą z **Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład**, z którego otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości **10,5 mln zł**, a także z **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi** w formie dotacji i pożyczki, odpowiednio **1,424 mln** i **3,322 mln zł**. Łączna pomoc z Funduszu wynosi **4,746 mln zł**, a wszelkie umowy podpisaliśmy w 2023 roku. Zakres rozbudowy oczyszczalni zakłada wykonanie mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych o **wydajności średniej Qdśr = 474 m³** na dobę, z procesem oczyszczania biologicznego na bazie osadu czynnego, opartego na tzw. reaktorach porcjowych w układzie SBR, z wydzieloną stabilizacją tlenową osadów, przystosowanej do przyjmowania ścieków, dowożonych taborem asenizacyjnym. Celem realizowanego projektu jest **poprawa gospodarki wodno - ściekowej** w gminie, poprzez rozbudowę istniejącej oczyszczalni do większej przepustowości, a tym samym **zwiększenie ilości ścieków**, dopływających do nowoczesnie zmodernizowanej oczyszczalni. To wszystko sprawia, iż nasz samorząd stwarza optymalne warunki m.in. do rozwoju osadnictwa, ale również i takie, które stymulują **rozwój gospodarczy** obszaru gminy. Ponadto nastąpi wzrost liczby obsługiwanej ludności, podłączonej do centralnego systemu oczyszczania ścieków i m.in. poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Ważnym jest też **aspekt prawny**, całkowite uporządkowanie gospodarki ściekowej do wymogów prawa polskiego i unijnego. Istotnym jest także **zmniejszenie kosztów transportu osadów ściekowych**, koszty transportu wysuszonego osadu z uwagi na pięć razy mniejszą masę, będą znacznie niższe.

W tym roku znów nadszedł czas na kontynuację prac w budynku **świetlicy wiejskiej w Niemojowicach**. Przypomnijmy, w tej wsi stał już obiekt w stanie surowym otwartym. Samorząd gminny zaplanował więc rozstrzygnięcie zapytania ofertowego na **dostawę i montaż stolarki okiennej i drzwiowej** - w ramach dalszej realizacji zdania pod nazwą „**Rozbudowa budynku w Niemojowicach na potrzeby świetlicy środowiskowej**”. Za kwotę **46 tys. zł** udało się wykonać to, co planowano. Położone w południowej części gminy niewielkie, choć bardzo pięknie położone i urokliwe **sołectwo Jasion**, od dziesięcioleci było doświadczane permanentnym **brakiem wody**. Liczne awarie potęgowały frustrację i niezadowolenie mieszkańców oraz letników. Postanowiliśmy temu zaradzić i poprawić byt mieszkańców, gruntownie modernizując sieć wodociągową. Nie było to tania inwestycja, bowiem kosztowała aż **440 tys. zł**. Udało się jednak nam zdobyć bardzo korzystne dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych, wynoszące ponad **300 tys. zł**. Rozpoczęliśmy zatem wykonywanie inwestycji pod nazwą „**Modernizacja sieci wodociągowej Chelsty - Jasion w Gminie Żarnów**”. Zakres prac był bardzo duży, bowiem obejmował kompleksowy remont sieci wodociągowej o długości **2,5 km**. Był to tzw. **rurociąg rozdzielczy**, poprowadzony w gminnej drodze wewnętrznej oraz na gruntach prywatnych, a włączenie nowej sieci do gminnej bezawaryjnej sieci wodociągowej, nastąpiło w miejscowości **Chelsty**. Projekt przewidywał również montaż hydrantów i szereg robót dodatkowych, m.in. zastosowanie rur osłonowych w rejonie skrzyżowań z nawierzchniami dróg oraz inną infrastrukturą techniczną. Prace zostały definitywnie zakończone, a zarówno samorządowcy i sami mieszkańcy ufają, iż w **sołectwie Jasion** nigdy już nie będzie **żadnych awarii** wodociagowych. Jak wcześniej pisaliśmy, Gmina Żarnów posiada bogaty „park maszynowy”, choć naszych potrzeb, związanych z potencjalnym zakupem nowych urządzeń, jest nadal bardzo dużo. W każdym roku dokonujemy zakupów nowego sprzętu. Tak było też w 2022 roku. W tym roku zakupiliśmy tzw. **posypywarę do utrzymania dróg w okresie zimowym**, współpracującą z profesjonalnym ciągnikiem. Kosztowała jednak dość drogo, bo **48 tys. zł**, ale warto było ją nabyć, bo jest bardzo nowoczesna i wydajna, o czym sami mieszkańcy przekonują się w kolejnych okresach zimowych.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (3)

Znów nadszedł czas na kolejne prace przy **remizie OSP w Paszkowicach** i przeznaczenie dobudowanej części na cele świetlicowe. Ogłosiliśmy zapytanie ofertowe na dostawę materiałów oraz wykonanie pokrycia dachowego w ramach zadania „**Rozbudowa budynku remizy OSP Paszkowice na cele świetlicowe**”. Roboty budowlane i dekarckie zostały zakończone w terminie, a mieszkańcy są bardzo zadowoleni. Ich koszt wyniósł **50 tys. zł**. Przypomnijmy, część rozbudowywana nie jest widoczna z drogi gminnej, ponieważ prace są prowadzone od strony wschodniej budynku. Nasz historyczny **żarnowski rynek**, czyli **plac Marszałka Józefa Piłsudskiego**, sukcesywnie zmienia swoje oblicze. Nie tylko z naszych własnych samorządowych pieniędzy, ale i funduszy sołeckich oraz pozyskanych **środków zewnętrznych**. Warto podkreślić, iż jest to zabytkowa przestrzeń publiczna, bo tzw. **śródmieście** naszego miasta, zostało wytyczone na południe od grodu kasztelańskiego **w okresie od XII do XIV wieku**. Przed wiekami stał tam nawet **ratusz**, widoczny na mapach z początku XIX wieku. W centrum Żarnowa wszystko jest pod skrupulatną kontrolą **Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi**. W ostatnim czasie otrzymaliśmy dotację celową w wysokości **84 tys. zł** na dofinansowanie zadań własnych gminy, w zakresie rozwoju infrastruktury w ramach programu „**Infrastruktura sołecka na plus**”. W ramach tego zadania na środku rynku, została zbudowana piękna **studnia kazimierska**, nazywana przez niektórych też **studnią sandomierską**. Dlaczego studnia kazimierska? Dlatego, że to właśnie król Kazimierz Wielki nadał Żarnowowi prawa miejskie średzkie (o czym na stronie 3 naszego pisma). Dlaczego studnia sandomierska? Ano dlatego, że przez wiele wieków Żarnów znajdował się w Ziemi Sandomierskiej, a później - za czasów I Rzeczypospolitej, w województwie sandomierskim. Studnia jest podobna do tej znajdującej się na sandomierskim rynku, oglądanej w serialu „**Ojciec Mateusz**”. Studnia jest też połączona z systemem **zarządzania oświetleniem** w naszym parku na rynku. Wykonano konstrukcję typową dla takich obiektów, opartą na czterech masywnych drewnianych słupach i czterospadowym dachem, krytym gontem. Wewnątrz obiektu jest **zdrój uliczny** i miejsca do siedzenia. W najbliższym otoczeniu naszej studni, znajduje się efektowna **fontanna**.

W południowo - zachodniej części Gminy Żarnów znajduje się **sołectwo Klew - Kolonia**, położone w najbliższej okolicy urokliwej rzeki Czarnej i słynnej Diabłej Góry, sąsiadujące z gminą Falków w powiecie koneckim. Od wielu lat oczekiwana przez mieszkańców budowa jednej z ważnych dróg lokalnych w tej wsi, została zrealizowana w ostatnim czasie za kwotę **342 tys. zł**. Nasza gminna inwestycja nosiła oficjalną, urzędową nazwę „**Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Klew - Kolonia**” i została dofinansowana ze źródeł zewnętrznych znaczącą kwotą **273 tys. zł**, pochodzących z **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg**. Nowa droga o nawierzchni bitumicznej ma teraz długość **620 metrów**, a jej przebudowa bardzo ucieszyła wszystkich mieszkańców tego niewielkiego sołectwa. Ich warunki bytowe i wizerunek wsi - miejsca ich życia, pracy i codziennego zamieszkania, uległy wielkiej i radykalnej poprawie. W okolicach **Straszowej Woli i Miedznej Murowanej** w okresie powojennym znajdowały się liczne grunty, należące do państwa. Po II wojnie światowej prawie wszystkie okoliczne wielkie **majątki ziemiańskie** zostały **rozparcelowane**, a ziemia została oddana państwowym gospodarstwom rolnym, w tym rolniczym spółdzielniom produkcyjnym i PGR Białaczów. Na naszym terenie były też próby całkowitego skolektywizowania wiosek, ale nieudane. Rząd w ramach **Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL)** z przeznaczeniem na inwestycje, realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane Państwowe Przedsiębiorstwa Gospodarki Rolnej, ogłosił programy dla samorządów terytorialnych. I właśnie na te miejscowości, gdzie przed laty znajdowały się m.in. **grunty PGR**, można było w tym programie zdobyć środki na poprawę infrastruktury samorządowej. W związku powyższym wystąpiliśmy o pomoc i wsparcie na realizację zadania „**Przebudowa drogi powiatowej nr 3102 relacji Miedzna Murowana - Straszowa Wola - Radwan**”. Mimo, iż szacowany koszt inwestycji wyniósł **2,340 mln zł**, to wówczas nie było szans na tak wielkie pieniądze i zbudowanie drogi w całości. Otrzymaliśmy i tak pokaźną kwotę, bo **700 tys. zł**, co sprawiło, iż musieliśmy tę inwestycję podzielić na etapy. Do realizacji wybraliśmy fragment drogi **Straszowa Wola - Miedzna Murowana** o najgorszym stanie technicznym - w obrębie sołectwa Miedzna Murowana, od głównego skrzyżowania w Miedznej z drogą wojewódzką nr 726 w kierunku zachodnim. Jej długość to **700 metrów**. To częściowo zabudowana **ulica Topolowa w Miedznej Murowanej**. Ostateczny koszt kapitalnego remontu tego ważnego odcinka, zakończonego w 2023 roku, wyniósł **ok. 856 tys. zł**. Został on sfinansowany ze środków RFIL i został solidarnie wsparty środkami własnymi gminy i powiatu. Mieszkańcy są bardzo zadowoleni z inwestycji...

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (4)

W ostatnim czasie doszło do kolejnych ważnych inwestycji drogowych, realizowanych przez Gminę Żarnów wspólnie z Powiatem Opoczyńskim. Tym razem postanowiono wspólnie zadbać o **drogę powiatową nr 3124E**, łączącą **Tomaszów (w sołectwie Marcinków)** z niewielką wsią **Kamieniec**, ale też o dalej na południe położony fragment tej drogi, przebiegający przez miejscowość **Siedłów**, pięknie położony **nad rzeką Czarną**. Inicjatywa wspólnej budowy drogi została zaproponowana przez Gminę Żarnów, a samorząd powiatu ją zaakceptował. Co ciekawe, udało się zdobyć dodatkowe środki od **Lasów Państwowych**, ponieważ droga przechodzi przez piękne zalesione tereny, których właścicielem są właśnie Lasy Państwowe, a administratorem **Nadleśnictwo Opoczno**. W konsekwencji tych trójstronnych działań i solidarnym podziale środków na trzy instytucje - Gminę, Powiat i Lasy Państwowe, w przypadku drogi **Tomaszów - Kamieniec** jest położenie nawierzchni asfaltowej na bardzo długim odcinku, bo sięgającym **2,1 km**. Dodatkowo, współpraca samorządu gminnego i powiatowego sprawiła, iż **w Siedlowie** (gdzie Lasy Państwowe nie mogły partycypować w kosztach budowy) powstała droga asfaltowa o długości **450 metrów**. Niestety, pomiędzy Kamieńcem a Siedlowem nadal jest fatalna nawierzchnia drogowa, która wymaga natychmiastowej modernizacji. Nie można tego na razie czynić z powodów skomplikowanych problemów własnościowych, bo droga znajduje się w najbliższej odległości od **Centralnej Magistrali Kolejowej** i prawa do niej rości sobie **PKP**. Przypomnijmy, iż nazwa tego inwestycyjnego zadania brzmiała **„Remont drogi powiatowej nr 3124E na odcinku Tomaszów - Kamieniec i przez miejscowość Siedłów”**. Koszt budowy drogi Tomaszów - Kamieniec wyniósł ok. **500 tys. zł**, z czego Lasy Państwowe pokryły **230 tys. zł**, a samorząd gminny i powiatowy - po **135 tys. zł**, natomiast remont drogi w Siedlowie kosztował **110 tys. zł**, zapłacony solidarnie po 50% przez Gminę Żarnów i Powiat Opoczyński. Dzięki korzystnemu tzw. „montażowi” finansowemu trzech podmiotów, koszt budowy tak długich odcinków dróg, był stosunkowo niewielki dla Gminy Żarnów i wyniósł zaledwie ok. **180 tys. zł**.

Wszyscy są zadowoleni z przeprowadzonych inwestycji drogowych w tym urokliwym terenie, bardzo cenionym za walory krajobrazowe przez turystów i uwielbianym przez miłośników **zbierania grzybów**. Samorząd gminny nieustannie dba o nasz prastary, **historyczny Żarnów** i jego wizerunek. Od niedawna, ważnym dla żarnowian jest nowe, całkowicie zmodernizowane i pięknie uporządkowane **miejsce rekreacji mieszkańców** - stale urządzone i poprawiany wysiłkiem pracowników komunalnych niewielki **park „Falbanów - Stawiska”** (o którym na stronie 21) z funkcjonalną altanką i alejkami spacerowymi, nad naszą małą żarnowską rzeczką, noszącą nazwę **Scepa**. Znajduje się tam urokliwy **mostek**. Kiedyś ten teren był całkowicie niedostępny, zakrzaczony i bardzo zaniedbany. W ostatnim czasie wszystkie wytyczone **alejki** w tym parku, zostały wyłożone kolorową kostką brukową, co ucieszyło okolicznych mieszkańców.

Granty marszałkowskie dla miejscowości Gminy Żarnów

Nasza Gmina słynie z wyjątkowej i niespotykanej w innych regionach kraju, aktywności społecznej swoich mieszkańców. Świadczy o tym prężne funkcjonowanie u nas ponad **30 stowarzyszeń**, w tym zorganizowanych w ostatnich latach **aż 18 Kół Gospodyń Wiejskich** oraz istniejących od wielu lat i bardzo zasłużonych dla lokalnych społeczności **ośmiu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych**, prowadzonych przez Gminę Żarnów. W ostatnim czasie ta bardzo widoczna w naszym środowisku aktywność, przynosi również wymierne efekty finansowe i społeczno - gospodarcze, związane ze skutecznym pozyskiwaniem znaczących środków pieniężnych na rozwój naszych „małych Ojczyzn”. **Soczówki, Skórkowice** (dwukrotnie), **Bronów** (dwukrotnie), **Budków** (dwukrotnie), **Chelsty, Marcinków, Nadole** (dwukrotnie), **Zdyszewice, Niemojowice, Topolice, Żarnów, Paszkowice, Pilichowice, Straszowa Wola** (dwukrotnie), **Trojanowice** (dwukrotnie), **Jasion, Klew, Miedzna Murowana, Dłużniewice i Grębenice** - te sołectwa skorzystały z tzw. grantów marszałkowskich w kolejnych edycjach konkursu **„Sołectwo na plus”**. Od wielu lat, Marszałek Województwa Łódzkiego do naszego samorządu kieruje zaproszenie do uczestnictwa w programie oraz zachęca sołtysów i rady sołeckie do składania kolejnych **wniosek** w corocznych edycjach konkursu „Sołectwo na plus”. Program angażuje mieszkańców terenów wiejskich do podejmowania **inicjatyw**, mających na celu polepszenie jakości życia.

Program zakłada ponadto zwiększenie integracji społecznej i międzypokoleniowej mieszkańców danej miejscowości. Zgłoszenie, w imieniu swojego sołectwa, może złożyć każdy **sołtys** z terenu województwa łódzkiego. Przypomnijmy, iż sołectwa z Naszej Gminy wielokrotnie otrzymywały wsparcie z **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego**, co dobitnie świadczy o aktywności sołtysów i gminnego samorządu. W latach 2017 i 2018 była to kwota 5 tys. zł, w latach 2019, 2020 i 2021 - kwota 10 tys. zł, natomiast w latach 2022 i 2023 - kwota 12 tys. zł. W minionym okresie **„granty marszałkowskie”** otrzymały następujące **sołectwa: 2017** - Soczówki i Skórkowice; **2018** - Bronów, Budków i Chelsty; **2019** - Marcinków, Nadole i Zdyszewice; **2020** - Niemojowice, Topolice i Żarnów; **2021** - Paszkowice, Pilichowice, Skórkowice, Straszowa Wola i Trojanowice; **2022** - Bronów, Budków, Straszowa Wola, Trojanowice i Nadole; **2023** - Jasion, Klew, Miedzna Murowana, Dłużniewice i Grębenice. Godnym podkreślenia jest fakt, iż od 2024 roku wysokość dotacji dla sołectwa została podniesiona - z kwoty 12 tys. zł do **15 tys. zł**. W tym roku prawie wszystkie nasze sołectwa złożyły wnioski. W ostatnim czasie znacznie większą dotacją celową otrzymał **Żarnów**, na dofinansowanie zadania w zakresie rozwoju infrastruktury w ramach innego programu **„Infrastruktura sołecka na plus”**. Z tych środków wzniesiono na rynku studnię kazimierską, nazywaną też studnią sandomierską, o czym piszemy na stronie 27.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (5)

W Naszej Gminie **składanie wniosków**, jest zawsze poprzedzone ogłaszaniem **naborem dla mieszkańców**, który stale i niezmiennie prowadzimy w urzędzie. Każdy mieszkaniec, jeśli tylko ma ochotę zmodernizować swe domowe **źródło ciepła** (lub u członków swej rodziny) czy np. zainstalować **gaz ziemny** lub **plynny, fotowoltaikę, solary na ciepłą wodę** czy **pompę ciepła**, może liczyć na daleko idącą pomoc i wsparcie Gminy. Wystarczy tylko drobiazgowo (wspólnie z pracownikiem referatu) i prawidłowo wypełnić **deklarację**, a potem czekać na wiadomość od wójta (obecnie burmistrza) lub pracowników urzędu na informację, bo programy są ogłaszane w różnym czasie i dotyczą różnych dziedzin życia. Jak widzimy, po kilku latach wzmożonej aktywności oraz **realnej pomocy mieszkańcom Gminy Żarnów**, są tego widoczne efekty. Napawa nas dumą fakt, iż **kilkuset naszych mieszkańców** do tej pory skorzystało z różnorodnych i atrakcyjnych finansowo **programów**, prowadzonych przez Gminę Żarnów dla indywidualnych gospodarstw domowych. Cieszymy się, bo pomoc trafiła **do mieszkańców wszystkich 30 sołectw** Naszej Gminy. Powszechny stał się u nas wizerunek dachu domu lub gruntu obok niego, urozmaicony pracującą i produkującą prąd **instalacją fotowoltaiczną**. Wszystko z korzyścią dla środowiska. Wkrótce rozstrzygnięcia kolejnych konkursów, m.in. na **powietrzne pompy ciepła**, na których wynik oczekujemy z niecierpliwością. Gmina Żarnów startuje we wszystkich konkursach samodzielnie, ale czasem **w partnerstwie** z Gminą Paradyż. No i osiągamy najczęściej sukces, zdobywając duże **środki europejskie** dla zainteresowanych. To wielka satysfakcja właśnie tak służyć ludziom! W Gminie funkcjonuje **18 kół gospodyń wiejskich** (dane z 2023 roku), które otrzymują wsparcie z **ARIMR** i mają swoje siedziby **w Adamowie, Bronowie, Budkowie, Chełstach, Grębenicach, Klewie, Marcinkowie, Miedznej Murowanej, Nadolu, Niemojowicach, Paszkowicach, Ruszenicach, Skórkowicach, Soczówkach, Straszowej Woli, Topolicach, Trojanowicach i w Żarnowie**. Koła korzystają z gminnych obiektów publicznych - domów kultury, świetlic (w tym kontenerowych), domów ludowych i remizy OSP. Na terenie kilku innych miejscowości, funkcjonują też **stowarzyszenia** zarejestrowane **w Krajowym Rejestrze Sądowym**, o których wielokrotnie pisaliśmy w poprzednich numerach „NICOLAUSA”. Samorząd od wielu lat ze środków gminnych (w tym z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) wspiera ich działalność i stale doposaża ich siedziby. Najczęściej są to **zakupy urządzeń, sprzętu sportowego i świetlicowego** (Budków, Chełsty, Grębenice, Klew - szkoła podstawowa, Miedzna Murowana, Niemojowice, Paszkowice, Pilichowice, Skórkowice, Soczówki, Topolice, Zdyszewice i Żarnów - w tym świetlica, szkoła podstawowa i „Orlik”), **sprzętu AGD** (Grębenice, Niemojowice, Miedzna Murowana, Soczówki i Żarnów), a także **sprzętu RTV** (Budków, Chełsty, Klew, Malenie, Miedzna Murowana, Paszkowice, Topolice, Trojanowice, Skórkowice, Soczówki, Wierzchowisko, Zdyszewice i Żarnów). Ponadto kupiono **meble** do wyposażenia wnętrz obiektów gminnych (Chełsty, Miedzna Murowana, Niemojowice, Paszkowice i Żarnów), ale także atrakcyjny **sprzęt do siłowni wewnętrznych** w obiektach (Chełsty, Malków, Wierzchowisko, Żarnów - świetlica i Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Przystań”). Ponadto dokonano zakupów wolnostojących **garaży**, wykonanych z blachy, służących do przechowywania m.in. sprzętu sportowego (Bronów, Pilichowice, Trojanowice i Topolice). Wiele rzeczy jest nabywanych z **funduszy sołeckich**, o czym na stronach 39-43. Wyposażanie naszych obiektów wynika nie tylko z potrzeb, ale i zaangażowania aktywnych mieszkańców Gminy.

Wspomniane na stronie 28 naszego pisma **granty marszałkowskie** dla sołectw Naszej Gminy są najczęściej elementami małej architektury, których powstanie urozmaica **przestrzeń publiczną** we wsi, która poprzez wzniesienie np. altany, staje się bardziej funkcjonalna. W ramach programu „Sołectwo na plus” instalowane są nowe elementy **placów zabaw i siłowni zewnętrzne**, ale też kupowany potrzebny sprzęt, jako wyposażenie świetlic wiejskich. Instalacja urządzeń i sprzętu z programu „Sołectwo na plus” w niektórych miejscowościach jest często wzbogacana innymi zakupami, nabywanymi z funduszy sołeckich i montowanymi np. na tej samej działce. W minionych latach budowa pięknych **altan sołeckich**, znajdujących się na działkach należących do Gminy Żarnów, o bardzo funkcjonalnym dwuspadowym dachu, krytym blachą trapezową, odbywała się **w Marcinkowie, Nadolu i Zdyszewicach**. **W Niemojowicach** utworzono ogólnodostępny **plac zabaw** z huśtawką wagową, huśtawką „Bocianie gniazdo” i zjeżdżalnią, **w Topolicach** - siłownię zewnętrzną, składającą się z jednego wielofunkcyjnego urządzenia (wahadło + biegacz + twister), a **w Żarnowie** zakupiono i zainstalowano dodatkowe elementy placu zabaw przy ulicy Polnej, w skład którego zainstalowano huśtawkę podwójną, huśtawkę „Bocianie gniazdo” i karuzelę obrotową. **W Paszkowicach** wykonano piękną renowację słynnej miejscowej **studni z pompą abisyńską**, znajdującej się na gminnej działce, naprzeciwko remizy OSP. Jak wieść gminna niesie, studnia jest ulokowana na źródle, a w nim płynie woda o wyjątkowym smaku, po którą przyjeżdżają mieszkańcy z odległych okolic (potwierdzamy tę wieść, warto przyjechać po tę wodę). Godnym podkreślenia jest też fakt, iż studnia została ozdobiona piękną betonową antyczną **figurą**, której ofiarodawcą i sponsorem był Pan **Zdzisław Jakóbczyk**, przedsiębiorca z Paszkowic. Bardzo serdecznie za ten dar serca dziękujemy. **W Pilichowicach i w Trojanowicach**, obok znajdujących się tam świetlic wiejskich, zainstalowano funkcjonalne elementy siłowni zewnętrznej, bo takie było zapotrzebowanie społeczne i wola mieszkańców. **W Skórkowicach** uzyskany grant nosił nazwę „Zakup strojów ludowych wraz z wyposażeniem izby regionalnej i sali konferencyjnej”, co sprawiło, iż zakupiono 9 kompletów folkowych strojów dla miejscowego KGW, ale też 7 stołów i 30 szt. krzesel. **Straszowa Wola** wzbogaciła się o ogrodzenie swej pięknej świetlicy wiejskiej, bo w ramach projektu o oryginalnej nazwie „Niestraszne ogrodzenie”, zakupiono kompletny zestaw paneli ogrodzeniowych, a także dostawę i montaż barierki metalowych. Całkiem niedawno nowe elementy placu zabaw zamontowano również **w sołectwie Bronów**. Zainstalowano go obok świetlicy kontenerowej na gminnym placu, na którym znajduje się znany bronowski **staw „Kamionka”**, przy drodze wojewódzkiej nr 746, który także w ostatnich latach został **odmulony i odrestaurowany**. Między świetlicą kontenerową, a tym stawem, znajduje się altanka - miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców **wsi Bronów**.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2022 roku (6)

W **Budkowie** postanowiono poddać remontowi i modernizacji budynek gospodarczy, znajdujący się przy tamtejszej świetlicy wiejskiej, a w **Nadolu** środki z programu grantowego „Sołectwo na plus” przeznaczono na zakup pawilonu - funkcjonalnego, choć używanego metalowego obiektu, przeznaczonego na organizację świetlicy wiejskiej. Grant marszałkowski dla **Trojanowic** został przeznaczony na zakup wyposażenia kuchennego do miejscowej świetlicy. Niektóre z droższych zakupów (których koszt przekraczał wysokość grantu) zostały wsparte dotacją z budżetu gminy. Warto przypomnieć, iż ze środków zewnętrznych, wspomaganymi środkami, pochodzącymi z naszego budżetu, utworzyliśmy **punkt dydaktyczny „Magiczny Ogród”** przy Szkole Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie i **punkt dydaktyczny „Ogród pełen tajemnic”** przy Szkole Podstawowej im. Marii Skłodowskiej - Curie w Klewie, a także realizowaliśmy kilka etapów ważnego zadania **„Zdalna szkoła”**, będąca wsparciem Ogólnopolskiego Systemu Edukacji w systemie kształcenia zdalnego (w czasie trwania pandemii koronawirusa). Po kilku próbach, udało nam się także zdobyć znaczące środki na ważne dla regionalistów i miłośników historii zadanie **„Renowacja pomnika Anioła Wolności z wieńcem laurowym i dębowym z 1923 roku”**, znajdującego się na szczycie grodziska wczesnośredniowiecznego, przy ulicy Wolności w Żarnowie. Po odnowieniu, gruntownym oczyszczeniu i zaimpregnowaniu, pomnik na szczycie **„Szwedzkiej Góry”** prezentuje się wyjątkowo okazale. Aby usprawnić i unowocześnić pracę Urzędu Gminy w Żarnowie, zdobyliśmy również znaczące środki zewnętrzne w ramach grantów Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, który nosił oficjalną nazwę **„Cyfrowa Gmina”**. Dzięki temu trafiło do nas po dziesięć zestawów komputerów stacjonarnych i laptopów, a także nowy serwer, UTM, licencje programów antywirusowych, zasilacze awaryjne oraz m.in. UPS-y. Ponadto sfinansowaliśmy audyt cyberbezpieczeństwa, założyliśmy nową stronę **zarnow.eu** i **BIP** - Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Żarnów. Koszt inwestycji wyniósł **175 tys. zł**. Nowe urządzenia są niezbędne do prawidłowej obsługi specjalistycznych programów, z których korzystają nasi pracownicy. Warto podkreślić również i inną, niezmiernie ważną aktywność naszego samorządu. Od kilku lat Gmina regularnie uzyskuje **dofinansowanie do publicznego transportu zbiorowego**, co sprawia, iż istnieje u nas **gminna komunikacja autobusowa**. Od początku stycznia 2024 roku, funkcjonują nadal **cztery linie komunikacyjne**, przebiegające przez większość miejscowości. Dzięki kolejnym corocznym staraniom i złożonym wnioskami, dotyczącym dofinansowania przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, podpisujemy umowy z Wojewodą Łódzkim, których przedmiotem jest dopłata w formie dofinansowania zadania, polegającego na funkcjonowaniu linii komunikacyjnych, utworzonych już **w 2020 roku**.

Można uznać, iż do 2020 roku, niektóre sołectwa Gminy Żarnów, a zwłaszcza miejscowości znacznie oddalone do drogi krajowej nr 74 oraz dróg wojewódzkich 726 i nr 746, dotykało tzw. „wykluczenie komunikacyjne”. Teraz to już przeszłość, do każdej miejscowości w gminie kilkakrotnie już docierają autobusy, z których miejscowa ludność chętnie korzysta. Tzw. Operatorem, czyli podmiotem realizującym przewozy autobusowe jest **PKS Opoczno sp. z o.o.** Godnym podkreślenia jest to, iż Gmina Żarnów była pierwszą w regionie, która skutecznie zainaugurowała komunikację autobusową na swoim terytorium. Cieszymy się zatem z tego powodu, a mieszkańcy Naszej Gminy są również bardzo zadowoleni. Prawie w każdym roku pozyskujemy środki z **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** w Warszawie na zadania, dotyczące usunięcia **odpadów** z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach typu Big Bag, ale także **dotacje z WFOŚiGW w Łodzi** na zadanie dotyczące usunięcia i nieszkodliwienia wyrobów zawierających **azbest** z terenu Gminy Żarnów. W naszym urzędzie od kilku lat funkcjonuje również bardzo ważny dla mieszkańców **punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”**. Cieszy się on wielką popularnością wśród tych wszystkich mieszkańców Gminy Żarnów, którzy chcą remontować, modernizować i unowocześniać swoje domy mieszkalne. Nasza Gmina jest też organem prowadzącym **Warsztatów Terapii Zajęciowej w Żarnowie** i każdego roku przekazuje środki na ich funkcjonowanie. Ponadto realizowała zadanie „Bezpieczne WTZ i rehabilitacja społeczno - zawodowa osób z niepełnosprawnościami”. W 2022 roku do Naszej Gminy wpłynęły znaczące środki finansowe, m.in. z **Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych** na realizację ważnych następujących zadań inwestycyjnych: „Przebudowa **dróg** na terenie Gminy Żarnów”, „Rozbudowa **oczyszczalni ścieków** w Żarnowie”, „Doposażenie i rozbudowa infrastruktury **w Szkole Podstawowej w Żarnowie**”, „Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez **wymianę źródeł ciepła** w Gminach Paradyż i Żarnów”, a także „Montaż **instalacji OZE** na terenie gminy Żarnów i Paradyż”. Niektóre zadania zostały zakończone, a inne aktualnie są realizowane przez samorząd. Gmina Żarnów aktywnie uczestniczyła w **projekcie dla osób bezrobotnych** „Twoja szansa. Wsparcie aktywności zawodowej pozostających bez zatrudnienia osób po 29 roku życia z obszarów wiejskich”, a także w innowacyjnym **projekcie „Krok naprzód”**. Ponadto samorząd gminny czynnie uczestniczył w stworzeniu **„CUŚ”**, czyli **„Centrum Usług Środowiskowych na rzecz mieszkańców Powiatu Opoczyńskiego”**, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. W Żarnowie funkcjonuje **„Bank Żywności”**, dzięki któremu liczni potrzebujący otrzymują pomoc żywnościową i wsparcie. W ostatnim czasie w Żarnowie stanęły **dwa okazałe maszty z flagami narodowymi**.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (1)

W latach 2022 - 2023 w Naszej Gminie prowadzonych było bardzo wiele strategicznych i oczekiwanych przez lokalną społeczność inwestycji. Nastąpił kolejny etap realizowanego od kilku lat projektu pod nazwą „**Rozbudowa budynku w Niemojowicach na potrzeby świetlicy środowiskowej**”, który kosztował **185 tys. zł**. Oprócz prac typowo budowlanych, związanych także z solidnym i eleganckim wykończeniem wszystkich pomieszczeń, wykonano przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i elektroenergetyczne, a także prace związane z zaopatrzeniem w energię ciepłą z istniejącej w budynku kotłowni, przy zastosowaniu instalacji niskoemisyjnej, nie zanieczyszczającej powietrza atmosferycznego. Przypomnijmy, dotychczasowy budynek został powiększony o prawie 12 metrów (w kierunku północnym), bo tyle wynosi szerokość elewacji frontowej, a powierzchnia rozbudowy wyniosła ponad **140 m²**. W efekcie tych prac, powstał piękny **kompleks w Niemojowicach**, składający się z placówki dla żarnowskich seniorów (Dom Dziennego Pobytu „Senior - WIGOR”) i dużej świetlicy środowiskowej dla mieszkańców, z imponującą wielkością główną salą, która już zachwyca wszystkich przybyłych. To kolejna piękna **wizytówka** Naszej Gminy. Aktualnie trwa proces wyposażania świetlicy dla społeczności sołectwa Niemojowice, skupionej m.in. w prężnie działającym lokalnym stowarzyszeniu (KGW). Za nieco mniejsze środki, choć i tak bardzo okazałe, bo przekraczające **175 tys. zł**, trwał kolejny etap robót budowlanych w Paszkowicach, gdzie Gmina Żarnów realizowała projekt „**Paszkowice - rozbudowa budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej na cele świetlicowe**”. I tam również intensywnie wykonywane prace, uległy definitywnemu zakończeniu. Całkowicie wyremontowane wnętrza dotychczasowej siedziby miejscowych strażaków, zostały rozbudowane o część kuchenne - socjalno - magazynową o powierzchnię ok. **85 m²**. Obiekt posiada też przepiękny **taras**, na który prowadzi wejście z głównej, teraz już bardzo **reprezentacyjnej sali** w tym obiekcie. To kolejna wizytówka Gminy, efekt operatywności lokalnej społeczności, w której oprócz **OSP**, działa również i **KGW**. W ostatnim czasie, trwała również budowa drogi w Żarnowie, do której przygotowaliśmy się od wielu lat. To **ulica Wiatrakowa** o długości ok. **500 metrów**. Rozpoczyna się od ulicy Koneckiej, a potem w kierunku wschodnim biegnie równoległe wzdłuż ulicy Powstańców Wielkopolskich, by potem pod kątem prostym do tej ulicy się włączyć. Nazwa tego zadania inwestycyjnego brzmiała „**Przebudowa drogi wewnętrznej - ulica Wiatrakowa w Żarnowie**”. Całkowity koszt wyniósł ok. **335 tys. zł**, z czego dofinansowanie było niewielkie, niestety. Wyniosło bowiem tylko **113 tys. zł**, a środki pochodziły z programów budowy dróg dojazdowych Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Do tej budowy musieliśmy dołożyć duże środki własne w wysokości aż **227 tys. zł**. Ale warto było, nowa ulica cieszy mieszkańców, bo ich warunków życia uległy znacznej poprawie.

Przy **ul. Wiatrakowej** znajdował się najwyżej położony punkt starego Żarnowa. Nazwa ulicy sugeruje, iż istniał się tam kiedyś **wiatrak**. Istotnie, w latach dziewięćdziesiątych, stał jeszcze monumentalny obiekt, który przez znawców był określany mianem **wiatraka - koźlaka**. Na starych XIX-wiecznych mapach był w tym miejscu i najbliższej okolicy, nie jeden, a **trzy wiatraki**, mielące zboże i produkujące mąkę. Tuż przy ulicy Wiatrakowej znajduje się obiekt **dawnej hydroforni**, który Gmina gruntownie wyremontowała za ok. **35 tys. zł** i zaadaptowała na siedzibę **Banku Żywności**. Godnym podkreślenia jest fakt, iż w Żarnowie dokonano również powierzchniowego utwardzenia bitumicznego na **ul. Krótkiej**, która znajduje się we wschodniej części Żarnowa, nieopodal budynku starego Urzędu Gminy, który jest od wielu lat własnością prywatną. Ulica Krótka ma bezpośrednie połączenie tylko z **ul. Sielecką**, a pośrednie z drogą krajową nr 74, czyli ul. 17-go stycznia w Żarnowie. Mieszkańcy tej ulicy i posiadacze gruntów w tym rejonie są bardzo zadowoleni. Identyczne prace, związane z kompleksowym powierzchniowym utwardzeniem, zostały także wykonane przy żarnowskiej nekropolii - **cmentarzu parafialnym**. Wyasfaltowano tam trójkątny **plac** u zbiegu **ul. 17-go stycznia** i **ul. Górniczej**, prowadzącej wzdłuż cmentarnego muru w kierunku wsi Paszkowice. Z uwagi na to, iż jest to stałe miejsce parkowania pojazdów przy cmentarzu, to inicjatywa gminy zyskała uznanie wszystkich mieszkańców i przyjezdnych, korzystających z tego miejsca. W ostatnim czasie we wsi **Myślubórz**, w najbliższej okolicy zmodernizowanego wiaduktu na Centralnej Magistrali Kolejowej PKP i siedziby leśnictwa Myślubórz, gruntownie wyremontowano i wyasfaltowano bardzo zniszczoną **drogę gminną** o długości ok. **250 metrów**. Położenie nowej nawierzchni bitumicznej poprawiło warunki komunikacyjne w tamtym rejonie. W najbliższym czasie **remonty dróg** gminnych w tamtejszych okolicach będą kontynuowane w stronę wsi **Widuch**. Przy **ul. Wiatrakowej w Żarnowie**, gminny samorząd w najbliższym czasie pragnie wybudować wielorodzinny dom na wynajem - **blok mieszkalny z 30 mieszkaniami**, zważywszy na to, iż w Żarnowie jest na to wielkie zapotrzebowanie. Blok ma powstać na gminnej działce, usytuowanej prostopadle do ul. Wiatrakowej i ul. Topolowej, w gruntowej części tej ulicy, przez starszych żarnowian nazywanej **drogą „Za górą”**. To ciekawa inicjatywa, na którą nasz samorząd otrzymał deklarację przekazania wielomilionowych środków, a Rada Gminy w 2023 roku, ten pomysł zalegalizowała stosownymi uchwałami, zatwierdzonymi przez służby Wojewody Łódzkiego. Gmina Żarnów jest już członkiem **SIM Reymontowski Sp. z o.o.**, której założycielem był **Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN)** oraz dziesięć samorządów z województwa łódzkiego. Udziałowcami tej spółki jest miasto Ozorków oraz gminy miejsko - wiejskie Jeżów, Szadek, **Żarnów**, Piątek i Parzęczew, a także gminy wiejskie Rokiciny, Dalików, Poświętne i Rzeczyca.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (2)

Siedzibą spółki jest Ozorków, 20-tysięczne miasto w powiecie zgierskim. Skrót **SIM** to **Spółeczna Inicjatywa Mieszkańcowa**, czyli spółka realizująca **budownictwo społeczne**. Spółka nosi oficjalną nazwę SIM KZN Reymontowski. Jej głównym zadaniem jest budowanie niewielkich, choć dość atrakcyjnych mieszkań na wynajem **o umiarkowanym czynszu**, a środki na ten cel mają pochodzić ze Skarbu Państwa. W ostatnim czasie w północno - wschodniej części Naszej Gminy, trwa intensywna **budowa dróg**. O pierwszym odcinku, drogi powiatowej łączącej **Miedznę Murowaną ze Straszową Wolą** już pisaliśmy na str. 27, więc teraz informujemy o realizacji drugiego odcinka o długości **ok. 800 metrów**, będącego przedłużeniem tej **drogi do centrum Straszowej Woli**. Tak, jak i poprzednio, było to zadanie realizowane na drodze powiatowej, zgodnie z zawartym porozumieniem z Powiatem Opoczyńskim, wykonywane znowu przez Naszą Gminę. W organizowanych przez Gminę przetargach drogowych, budowa tej drogi była połączona z inwestycjami na drogach w sołectwie Miedzna Murowana - przebudową **ulic Słonecznej i Kościelnej**, a także z pracami na **ul. Wysokiej** w centrum wsi. Oficjalna nazwa inwestycyjnego zadania brzmiała „**Przebudowa dróg w północno - wschodniej części Gminy Żarnów**”. Było ono dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych, Edycja 3 PGR. Koszt całkowity wspomnianych prac wyniósł **ok. 2,320 mln zł**, a przyznane dofinansowanie wynosiło **1,960 mln zł**. Wkład własny to **ok. 360 tys. zł**, z czego samorząd powiatowy zwrócił nam kwotę **ok. 170 tys. zł**, w związku z budową przez Gminę drogi powiatowej. Efekty tego projektu przerosły chyba wszystkie oczekiwania mieszkańców, bowiem nikt się nie spodziewał tak intensywnych prac drogowych. W ramach tego zadania, na wspomnianej drugiej części drogi powiatowej nr 3102E do Straszowej Woli, została położona nawierzchnia asfaltowa na długości **ok. 800 metrów**. Należy podkreślić, iż wzdłuż całego odcinka o długości **1,5 km**, został stworzony **bitumiczny pas dla pieszych i rowerzystów**, który jest bardzo funkcjonalny i zapewnia bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom drogi. Na **ulicy Słonecznej** położono nawierzchnię asfaltową na odcinku o długości **prawie 1,0 km**, a na **ul. Kościelnej** droga asfaltowa ma długość **ok. 500 metrów**. Kilkadziesiąt działek znajdujących się w rejonie tych ulic, może być wykorzystywanych na cele budownictwa mieszkaniowego lub letniskowego. I zapewne tak się kiedyś stanie, bowiem sołectwa Miedzna Murowana i Straszowa Wola są wyposażone przez Gminę we wszystkie możliwe **media**, takie jak m.in. wodociągi i kanalizacja. W centrum wsi Miedzna Murowana wykonano powierzchniowe utwardzenie bitumiczne nawierzchni **ul. Wysokiej** (ok. 300 metrów), najstarszej ulicy tej miejscowości, gęsto zabudowanej domami jednorodzinnymi. Wszystkie przeprowadzone prace drogowe mieszkańcy ocenili z zadowoleniem, choć podczas trwania budowy tych dróg, czasem dochodziło do wielu utrudnień i niedogodności, za co bardzo serdecznie przepraszamy.

Największym projektem w ostatnich latach była jednak potężna inwestycja, dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych, Edycja 2. Nosiła ona nazwę „**Przebudowa dróg na terenie Gminy Żarnów**”. Otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości **4,997 mln zł**, czyli prawie **5 mln zł**. Wykorzystując posiadane zaktualizowane projekty drogowy, które latami opracowywaliśmy, oszczędzając na różnych wydatkach, postanowiliśmy wybudować kolejne **drogi gminne**. Zaplanowaliśmy budowy dróg w miejscowościach: **Widuch, Niemojowice** (dwie drogi), **Chelsty - Sielec, Pilichowice, Soczówki - Szymanów - Malaków, Adamów - Machory, Chelsty - Jasion i Żarnów** (ul. Kasztelańska). Niestety, przetarg na budowę tych traktów komunikacyjnych wyszedł bardzo drogo, a koszt tych robót sięgnął **7,326 mln zł**. Wkład własny okazał się kosztowny i dotkliwy dla naszego budżetu, który musieliśmy wzmocnić - zatwierdzonym przez radnych - kredytem. Nasz gminny koszt do tych inwestycji drogowych wyniósł **2,329 mln zł**. Ale warto było, zbudowaliśmy wspaniałe drogi o wielkiej trwałości, w miejscach do tej pory bardzo zaniedbanych. Użytkownicy tych dróg są bardzo zadowoleni i bardzo chwalą tę inicjatywę. Droga w miejscowości **Widuch** ma długość **ok. 840 metrów**, jest dość gęsto zasiedlona. Tę niewielką wieś, znajdującą się w sołectwie Myślębórz, zamieszkują aktywni posiadacze gospodarstw rolnych, osiągający duże sukcesy gospodarcze. Na drogę asfaltową w swojej wsi czekali od dziesięcioleci. No i doczekali się, wybudowanie tej drogi jest swoistym podziękowaniem za ich cierpliwość i aktywność rolniczą. **W Niemojowicach** powstały **dwie drogi** o nawierzchni bitumicznej, jedna o długości **ok. 540 metrów**, a druga - **240 metrów**. Obydwie są usytuowane w okolicy Domu Pomocy Społecznej, po obydwu stronach głównej drogi, łączącej Nowiny z tzw. Górkami i Nadolem. Wzdłuż zbudowanych dróg znajduje się dużo domów jednorodzinnych. Od dawna oczekiwana droga gminna **Chelsty - Sielec**, jest przedłużeniem zbudowanego przed laty traktu, łączącego **Chelsty** z rezerwatem przyrody „**Jodły Sieleckie**”. Dalej drogi nie mogliśmy budować, bo trwały regulacje granic rezerwatu i prace geodezyjno - planistyczne, związane z niewielką korektą granic „**Jodeł Sieleckich**”. Po uregulowaniu własności, przystąpiliśmy do budowy drogi, która ostatecznie połączyła Chelsty z Sielcem. Ma ona długość **ok. 850 metrów** i przebiega przez przepiękne tereny leśne z dominacją wielkich skupisk drzew jodłowych, rzadkich w regionie. Wybudowanie drogi ułatwiło komunikację mieszkańców Chelst, Antoniowa i Jasiona z Żarnowem. Mieszkańcy wschodniej części Chelst, jadąc do Żarnowa przez Marcinków lub Grębenice, mieli do pokonania **6-7 km**, a obecnie - jadąc przez Sielec - tylko **3,5 km**. Wszyscy są zadowoleni. Niestety, wspomniana wcześniej na łamach „**NICOLAUSA**” **droga przez Sielec** uległa **zniszczeniu**, w związku z tym, koniecznie trzeba ją remontować. Samorząd czyni wszystko, by tak się **w najbliższym czasie** stało.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (3)

W Pilichowicach, bardzo rozległej wsi wielodrożnicowej (jak mawiają geografowie), samorząd również wybudował drogi asfaltowe. Prace przeprowadzono **w południowej części** tej wsi, nazywanej dawniej „kolonią”. Chcąc ułatwić życie wszystkim mieszkańcom, obok zbudowanej głównej drogi o nawierzchni bitumicznej na „kolonii”, wybudowano również kilka krótszych, co sprawiło, iż układ komunikacyjny wsi uległ radykalnej poprawie. Długość długiej drogi asfaltowej i kilku mniejszych wyniosła **950 metrów**, a mieszkańcy są zadowoleni. Najdłuższą drogą w zadaniu inwestycyjnym „**Przebudowa dróg na terenie Gminy Żarnów**” była droga **Soczówki - Szymanów - Malków**, o długości **ok. 1,8 km**. Droga znajduje się we wschodniej części Gminy i łączy czwartą pod względem liczby ludności w Gminie miejscowość Soczówki (po Żarnowie, Miedznej Murowanej i Skórkowicach) z położonym na południowy - wschód, znacznie mniejszym Malkowem. Prowadzi przez bardzo mały, wyludniony i składający się zaledwie z kilku domów przysiółek Szymanów, należący do sołectwa Soczówki. Droga ma duże **znaczenie gospodarcze** dla rolników, jest też bardzo malowniczo usytuowana, bo okoliczny teren jest intensywnie **zalesiony**. Użytkownicy drogi są usatysfakcjonowani oddaniem tego odcinka drogi do użytku. W południowej części Gminy Żarnów, nad malowniczą i krystalicznie czystą **rzeką Czarną**, znajduje się niewielka wieś **Adamów**. Przed laty, bo jeszcze w 2011 roku, Gmina wyasfaltowała ważny odcinek drogi gminnej **Malenie - Adamów**, mający długość ponad 2,8 km. Teraz nadszedł czas na kontynuację tego odcinka w kierunku południowo - wschodnim. Powstała piękna droga, łącząca **Adamów z granicą gminy Ruda Maleniecka**, ale też z granicami powiatu koneckiego i województwa świętokrzyskiego. To ważny odcinek dla mieszkańców tych terenów, bo kilka wsi z Gminy Żarnów (właśnie Malenie, Adamów i Jasion) wchodzi w skład **parafii Niepokalanego Serca NMP w Machorach**, a wierni mają teraz komfortowy dojazd do kościoła. Budowa tej drogi o długości **550 metrów**, bardzo ucieszyła nie tylko mieszkańców sołectwa Adamów - Malenie - Siedłów, ale i bardzo licznych w tamtym rejonie letników. Dodać należy, iż w Adamowie trwały także inne intensywne roboty, związane z modernizacją przepustów i drogi gruntowej, prowadzącej **do wsi Koloniec**, na co też mieszkańcy Adamowa od lat czekali. Gdyby ktoś przed laty powiedział, iż Nasza Gmina będzie kiedyś budowała bardzo długą drogę **Chelsty - Jasion**, to mieszkańcy i letnicy pewnie by nigdy w to nie uwierzyli. A jednak stało się to rzeczywistością w 2023 roku. Gmina wybudowała tam wreszcie piękną i bardzo malowniczą drogę o niebagatelnej długości aż **2,3 km** do jednej z najmniejszych wsi w regionie, znacznie oddalonej od innych miejscowości, gdzie znajduje się samodzielne **sołectwo Jasion**, położone nad rzeką Czarną.

Droga gminna rozpoczyna się w miejscowości **Chelsty**, prowadzi w kierunku południowym obok dawnej kopalni glin i itów ceramicznych „**Glinkop**” oraz słynnego lasu „**Borki**”, by potem skręcić na wschód do wsi **Jasion**. Przy drodze znajduje się lokalne miejsce integracji mieszkańców i turystów - piękna i funkcjonalna **altana** z plenerowym **grillem**. Na końcu terenów zabudowanych, droga się kończy, bowiem dalej położony las należy do Gminy Ruda Maleniecka. Inwestycje drogowe w ramach projektu inwestycyjnego „**Przebudowa dróg na terenie Gminy Żarnów**” były realizowane również i **w Żarnowie**. Gruntownej modernizacji w stolicy Naszej Gminy poddano też krótką, ale bardzo potrzebną **ulicę Kasztelańską**, rozpoczynającą się pośrodku **ul. Piotrkowskiej** (będącej fragmentem drogi krajowej nr 74) i przebiegającą w kierunku zachodnim. Częściowo zabudowana droga, znajduje się bardzo blisko pięknego i zażytkowego **parku podworskiego w Trojanowicach**, będącego jedną z atrakcji naszego regionu. Na ulicy Kasztelańskiej nowa nawierzchnia została położona na odcinku **ok. 320 metrów**, a wszyscy zabiegający o poprawę jej nawierzchni, są bardzo usatysfakcjonowani. Warto wspomnieć jeszcze o bardzo ciekawej inicjatywie historyczno - regionalnej w Żarnowie. Jest nią **rewitalizacja cmentarza żydowskiego**, który znajduje się **przy ulicy Zachodniej**. Żarnowski kirkut (zwany przez miejscowych „Kierkowem”) znajduje się w zachodniej części naszego małego miasta, na terenie **dawnej wsi Tresta Wesoła** (w 1998 roku włączonej w granice administracyjne Żarnowa). Z rynku należy pojechać ul. Przedborską, a potem ul. Leśną, by na rozwidleniu z ul. Zachodnią, skręcić w prawo i dojechać na miejsce. Cmentarz uległ po II wojnie światowej, daleko posuniętej dewastacji. Jeszcze niedawno na jego terenie, można było odnaleźć jedynie pojedyncze fragmenty uszkodzonych nagrobków. W ostatnich latach, dzięki zaangażowaniu m.in. **Izraela Meira Gabaya z Francji** (z organizacji Ohele Cadyków), **Żydów z Izraela i USA**, miejscowych regionalistów - pasjonatów historii Żarnowa, a także samorządu gminnego, wzniesiono 800-metrowe ogrodzenie z betonowych, stylizowanych na macewy, prefabrykowanych płyt. Ponadto przeprowadzono prace porządkowe i wykarczowano dziką roślinność, bujnie porastającą cmentarz. Chcąc uczcić pamięć pochowanych tam kilku tysięcy żarnowskich Żydów, zbudowano tzw. **ohel cadyków Żarnowa - Jechiela Efraima Fiszela**, który był synem Henocha Henicha ha-Kohena z Aleksandrowa Łódzkiego (jednego z głównych ośrodków chasydyzmu w Polsce) i **Pinchasa Jakowa ha-Kohena Lewina**, syna Cwi Hirsza z Tomaszowa. Na cmentarz przeniesiono i ustawiono **kilkadziesiąt odnalezionych macew** z miejscowego piaskowca (najstarsza macewa pochodzi z 1814 roku), a także kilkaset fragmentów uszkodzonych nagrobków. Wszystkie **napisy w języku hebrajskim i jidysz** zostały przetłumaczone, dzięki czemu znamy personalia **żarnowskich Żydów**, a także daty ich urodzin i śmierci.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (4)

W obrębie cmentarza stanął **pomnik**, upamiętniający żydowskich mieszkańców Żarnowa, który został ufundowany przez **Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego**. Warto podkreślić, iż restaurując cmentarz żydowski w Żarnowie, samorząd gminny nie poniósł **żadnych kosztów**. Po wybuchu II wojny światowej w Żarnowie utworzono **getto**, w którym stłoczono **ok. 3000 Żydów** z całego regionu, których hitlerowcy poddali eksterminacji w 1942 roku. Wszystkich ich wymordowano **w Obozie Zagłady w Treblince**, a uratowali się jedynie nieliczni. W dawnym niemieckim obozie zagłady w Treblince (powiat sokołowski w woj. mazowieckim) znajduje się pomnik upamiętniający Żydów z Żarnowa. Wkrótce i u nas planowane jest odsłonięcie **pomnika** żydowskich mieszkańców Żarnowa oraz tablicy pamiątkowej z historią cmentarza i społeczności żydowskiej. Z Żarnowa pochodził prawie 114-letni **Izrael Icek Kryształ**, żydowski superstuletek, uznawany pod koniec życia za **najstarszego żyjącego mężczyznę na świecie** (2016-2017). Urodził się 15 września 1903 roku w Żarnowie, a zmarł 11 sierpnia 2017 roku w Hajfie (Izrael). Przeżył Holokaust, choć był **więźniem obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu** (Auschwitz), a po wojnie wyemigrował do Izraela. W Żarnowie nadal trwa również nadal akcja odzyskiwania **macew** w środowisku. Historia żarnowskich Żydów jest mało znana, ale bardzo fascynująca i bezwzględnie zasługuje na publikację książkową. Kto wie, może kiedyś tak się stanie? Obok cmentarza żydowskiego przy ul. Zachodniej, na części okazałego placu, należącego do Gminy (który nadal będzie porządkowany), została ustawiona piękna i funkcjonalna **altana**, usytuowana na podbudowie z kostki brukowej, z której często korzystają **mieszkańcy** ze znacznie oddalonych od centrum Żarnowa, **ulic Wesołej i Leśnej**. Zagląją tam również i **turyści**, wędrujący śladami zabytków i 1000-letniej historii Żarnowa. Na obszernym placu, tuż obok altany, znajduje się **siłownia zewnętrzna** i elementy **placu zabaw** dla dzieci. Na terenie Naszej Gminy znajduje się dużo obiektów do uprawiania sportu. Najważniejszym z nich jest **stadion KS „Kasztelan” Żarnów**, wraz z dobrze wyposażonym funkcjonalnym **budynkiem klubowym** z szatniami i sanitariatami, innymi obiektami towarzyszącymi (m.in. altana z grilllem, oświetlenie, druga „płyta” boiska) i bogatą **infrastrukturą sportową** na płycie głównej (trybuna, miejsca siedzące dla widzów, dodatkowe bramki, wiaty dla gospodarzy, gości i służby medycznej). Klub Sportowy „Kasztelan” Żarnów jest jednosekcyjnym **klubem piłkarskim**, prowadzących drużynę seniorów i grupy młodzieżowe. Jest prawdziwą chlubą naszego małego miasteczka, osiąga wspaniałe, spektakularne sukcesy sportowe i pięknie promuje nasze miasto w powiecie, województwie i w kraju. Przy ulicy Polnej w Żarnowie, obok parkingu i w sąsiedztwie budynku „B” **Szkoły Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie**, znajduje się kompleks boisk i urządzeń sportowych **„Orlik 2012”**.

Nasz żarnowski **„Orlik”**, wkrótce będzie rozbudowywany o kolejne elementy sportowej infrastruktury (informacje sprzed lat o budowie „Orlika” w Żarnowie na stronie 13 naszego „NICOLAUSA”). Przy SP Żarnów znajduje się piękna pełnowymiarowa **hala sportowa**, wykorzystywana praktycznie przez cały rok, a szczególnie w okresie jesienno - zimowym. O organizację zajęć sportowych w Żarnowie, dbają zatrudnieni przez Gminę animatorzy sportu. Przy **Szkole Podstawowej im. Marii Skłodowskiej - Curie w Klewie**, znajduje się **drugi „Orlik”** w Naszej Gminie (wiadomości o jego budowie - na str. 21 naszego pisma). W Gminie jest wiele dużych (choć niepełnowymiarowych) trawiastych **boisk do piłki nożnej**, które znajdują się m.in. w Miedznej Murowanej, Skórkowicach, Trojanowicach, Niemojowicach, Pilichowicach, Paszkowicach, Budkowie, Zdyszewicach, Chelstach, Soczówkach, Grębenicach, Klewie i w innych miejscowościach. W najbliższym czasie boisko sportowe w Straszowej Woli również będzie poddane renowacji. Na naszym terenie jest także kilkanaście **boisk do piłki siatkowej i piłki plażowej**. Jedno z nich, znajdujące się **w Ośrodku Sportu i Rekreacji** nad zalewem **w Miedznej Murowanej**, jest miejscem organizacji cyklicznych zawodów o randze regionalnej. W 2023 roku w Miedznej Murowanej, drugiej pod względem ludności miejscowości w Naszej Gminie, obok Wiejskiego Domu Kultury **zbudowano kolejnego „Orlika”**, co ucieszyło wszystkich miłośników sportu, a w szczególności usportowione dzieci i pasjonującą się tym młodzież. **Boisko** o pełnym wyposażeniu, typowym dla tego typu obiektów - ma wymiary **15 x 30 m**, a powierzchnię 450 m². Wokół boiska znajduje się powierzchnia utwardzona kostką brukową. Zaplanowano również tzw. siedziska z kolorowego polipropylenu w ilości 20 sztuk. Na kolejnym „Orliku” w Gminie Żarnów będzie można grać w piłkę nożną, piłkę ręczną, piłkę siatkową i piłkę koszykową, a także w tenisa ziemnego. Oficjalna nazwa tego inwestycyjnego zadania brzmi **„Budowa boiska wielofunkcyjnego przy świetlicy wiejskiej w Miedznej Murowanej”**. Całkowity koszt inwestycji wyniósł **374 tys. zł**, w tym dofinansowanie - **230 tys. zł**, środki własne - **144 tys. zł**. Pomoc finansową otrzymaliśmy z programu konkursowego **„Infrastruktura sportowa na plus”**, organizowanego przez Departament Sportu i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. To nie koniec dobrych informacji dla miłośników sportu. **Na ulicy Cichej** w Żarnowie, **Powiat Opoczyński**, prowadzący u nas swoje dwie żarnowskie jednostki organizacyjne (Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą „Przystań”) również zbudował piękne **boisko wielofunkcyjne**, takie same, jak w Miedznej Murowanej. Tylko się cieszyć z takich inicjatyw. Warto podkreślić jeszcze dwie inwestycje, w ostatnim czasie przeprowadzone w Wiejskim Domu Kultury i obiekcie gospodarczym w Miedznej Murowanej ze środków własnych Gminy Żarnów.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (5)

W **światlicy** przeprowadzono bardzo ważną **modernizację**, poprzedzoną wykonaniem projektu i kosztownych ekspertyz technicznych. Z dwóch pomieszczeń w tym obiekcie, po wykonaniu tzw. podciągu żelbetonowego, stworzono jedną dużą, bardzo funkcjonalną i przepiękną **salę do organizacji uroczystości, spotkań środowiskowych i imprez**, organizowanych najczęściej przez lokalne stowarzyszenia. Ponadto dokonano **termomodernizacji** budynku gospodarczego, czyli **garażu** dla miejscowej OSP. Wszyscy są teraz bardzo zadowoleni. W ostatnim czasie samorząd uzyskał korzystne dofinansowanie w ramach kolejnego naboru programu „**Infrastruktura sportowa Plus**” w wysokości **90 tys. zł** z budżetu Województwa Łódzkiego. Złożony wcześniej wniosek pod nazwą „**Modernizacja obiektu sportowego KS Kasztelan Żarnów w Pilichowicach**” uzyskał bardzo wysokie poparcie i został zaakceptowany do realizacji. Niestety, planowane koszty modernizacji okazały się większe, niż zakładaliśmy. Wyniosły **180 tys. zł**, co świadczy, iż po **50%** kosztów inwestycji pochodziło z funduszy zewnętrznych i środków własnych Gminy. W ramach tego zadania dokonaliśmy całkowitej **modernizacji płyty stadionu**, zainstalowaliśmy kosztowną instalację nawodnienia obiektu, powstały nowe **trybuny**, wiaty dla drużyny gospodarzy, gości i służby medycznej. Całe ogrodzenie zostało przedstawione, dostosowane do rygorystycznych wymogów i gruntownie odnowione. W ramach tego programu zakupiono również dodatkowe urządzenia i sprzęt. Obiekt prezentuje się teraz okazale i jest naszą prawdziwą wizytówką, a piłkarze, trenerzy i działacze innych klubów, bardzo nam go zazdroszczą. Warto zauważyć, iż nasz stadion - choć usytuowany dość blisko centrum Żarnowa - jest jednak bardzo **urokliwie położony**, bo otaczają go same lasy. My może tego nie doceniamy, ale innym taka lokalizacja bardzo się podoba. Ostatnio Gmina realizowała kolejny projekt NFOŚiGW w Warszawie „**Usunięcie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach typu BIG - BAG**”, a także następane zadanie dla wszystkich tych, którzy dokonują zmian pokrycia dachowego „**Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żarnów**”. Celem było eliminowanie skutków, spowodowanych oddziaływaniem szkodliwych substancji, zawartych w wyrobach azbestowych. Sukcesywna wymiana płyt eternitowych, wpłynie na poprawę zdrowia mieszkańców. Ogólne koszty tych projektów to **ok. 200 tys. zł**, ale są one zawsze dofinansowywane ze źródeł zewnętrznych. W **Trojanowicach** znajduje się niewielka, ale bardzo klimatyczna **światlica wiejska**, którą zaadaptowano z zakupionego budynku mieszkalnego przez samorząd gminny. Światlica skupia zaangażowane grono mieszkańców wsi.

O wyjątkowej aktywności mieszkańców **Trojanowic** i ogromnym entuzjazmie przy remoncie, pisaliśmy nawet w kilku poprzednich numerach „NICOLAUSA”, zarchiwizowanych również w Internecie na stronie **zarnow.eu** (wymieniając nawet imiona i nazwiska osób pracujących, którym złożono podziękowania za bezinteresowną pracę), a także m.in. na str. 12 niniejszego numeru. Gmina w każdym roku czyniła wszystko, by obiekt stawał się bardziej funkcjonalny. Prowadzone były liczne prace budowlane, dekarские i szereg innych, wynikających z potrzeb społecznych. Światlicę cyklicznie **wyposażano** w meble, sprzęt AGD i RTV oraz niezbędne urządzenia. Po latach użytkowania, obiekt okazał się jednak zbyt mały, a po pewnym czasie mieszkańcy zgodnie uznali, że należy go jednak **rozbudować i przystosować do współczesnych wymogów**. Przez kilka lat gromadzono niezbędne materiały do rozbudowy, zabezpieczano środki w budżecie i przystąpiono do intensywnego działania. W ramach rozstrzygniętego przetargu na zadanie inwestycyjne pod nazwą „**Rozbudowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Trojanowice**”, za kwotę **99 tys. zł** zrealizowano wszystkie niezbędne roboty przygotowawcze, wykonano profesjonalnie przygotowaną płytę fundamentową i osiągnięto poziom „0”. W najbliższym czasie **prace będą kontynuowane**, m.in. z przyznanego Trojanowicom inwestycyjnego **grantu** marszałkowskiego i środków własnych Gminy. **Straszowa Wola**, jak już wielokrotnie pisaliśmy, to **wieś „pięciu stawów”**. Kilka lat temu, **jeden ze stawów** został poddany gruntownej odnowie przez pracowników gminy, korzystających z profesjonalnego, ciężkiego sprzętu, natomiast **inny staw**, znajdujący się tuż za świetlicą wiejską, był też niedawno **odmulany i restaurowany** przez specjalistyczną firmę. Przy największym stawie we wsi, też trwały prace, realizowane przez specjalistów, które jednak okazały się niewystarczające. I właśnie ten **największy staw**, znajdujący się w sąsiedztwie **remizy** OSP, został ostatnio poddany renowacji, z całkowitym zabezpieczeniem brzegów i estetycznym umocnieniem skarp. To **wizytówka** Straszowej Woli. W związku z dofinansowaniem w konkursie pod nazwą „**Renowacja zbiorników wodnych**”, Gmina wystartowała w konkursie, który wygrała. Samorząd otrzymał wsparcie w wysokości **100 tys. zł** ze środków Departamentu Rolnictwa i Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich **Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi**. Po przetargu, koszt inwestycji okazał się jednak droższy i wyniósł **ok. 127 tys. zł**, dlatego też brakujące środki dołożył nasz samorząd. **Renowacja stawu** została zakończona. Mieszkańcy są zadowoleni, bo wizerunek wsi uległ poprawie. Warto jeszcze pokreślić, iż w **2024 roku** w ramach programu renowacji zbiorników wodnych, za **150 tys. zł** zmodernizowane zostaną u nas dwa kolejne stawy - **staw w Budkowie** oraz **staw przy ul. Piotrkowskiej w Żarnowie**, nieopodal zabytkowego parku w Trojanowicach.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (6)

W Żarnowie znajduje się pięknie wyremontowana i zmodernizowana **remiza OSP** z wysoką wieżą. Jednostka wchodzi w skład KSRG i jest jedną z **wiodących w naszym regionie**. Oprócz prac termomodernizacyjnych przy strażnicy, o których pisaliśmy wcześniej, Gmina koordynowała również prace z zabezpieczeniem częściowo zniszczonego i naruszonego „zębem czasu” **wnętrza wieży** remizy, a także m.in. z wyburzeniem jednego ze stropów, montażem i wykonaniem konstrukcji nowego stropu oraz innymi ważnymi robotami budowlanymi. Koszt prac był stosunkowo niewielki, ale bardzo potrzebny i wyniósł **16 tys. zł**. Od dawna, **wizerunek placu** przed remizą pozostawiał wiele do życzenia. Jakiś czas temu, stał tam też budynek mieszkalny w złym stanie technicznym wraz z zabudowaniami gospodarczymi, który Gmina - za zgodą odpowiednich instytucji i służb - skutecznie wyburzyła. Dzięki temu plac uległ znacznemu powiększeniu. Był on jednak zawsze zalewany **wodami opadowymi** i po większych opadach deszczu na placu gromadziła się **woda**, która nie miała **żadnego odpływu**. Wcześniejsze próby odwodnienia samej remizy niewiele pomogły, należało zatem wszystko gruntownie przebudować i przede wszystkim podnieść poziom gruntu, by odprowadzić wodę w kierunku zachodnim. W ostatnim czasie Gmina zrealizowała inwestycyjne zadania pod nazwą „**Utworzenie i odwodnienie placu wokół OSP Żarnów**”, a zakres prac był obszerny i bardzo **kosztowny**. Obejmował m.in. bardzo głębokie tzw. korytowanie terenu, wykonanie podbudowy z kruszywa, a potem stabilizacji betonowej. Całość uzupełniło wykonanie nawierzchni z kostki betonowej typu „**starobruk**” na podsypce cementowo - piaskowej, stworzenie nowych funkcjonalnych **miejsz parkingowych**, zainstalowanie i częściowe przestawienie elementów ogrodzenia, wykonanie **podjazdu z ul. Szkolnej**, a także zagospodarowanie terenów zielonych. Wszystko odbywało się pod ścisłym nadzorem **Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi**, którego służby nieustannie dokonywały zmian w koncepcjach zagospodarowania terenu, co niemalże podwoiło zaplanowane koszty. Ostateczny koszt tej priorytetowej dla naszego małego miasta inwestycji, wyniósł ponad **300 tys. zł**. Ale warto było realizować to zadanie, osiągnięty efekt wszystkim bardzo się podoba i jest prawdziwą **wizytówką centrum** naszego Żarnowa. Na placu strażackim, gminny samorząd za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w ostatnim czasie zrealizował ciekawą, niekonwencjonalną i innowacyjną inwestycję, polegającą na postawieniu **dwóch garaży dla OSP** z nowoczesnych i trwałych **płyt warstwowych** o łącznej powierzchni ponad **70 m²**. Nasze nowe garaże z płyt warstwowych znajdują się w najbliższym otoczeniu ogrodzenia plebanii parafii św. Mikołaja w Żarnowie i niemal przylegają do **ul. Strażackiej**.

Przypomnijmy, w budynku naszej żarnowskiej remizy znajdują się **trzy garaże**, których łączna powierzchnia okazuje się być niewys-tarczająca, z powodu dużej ilości pojazdów OSP, specjalistycznych urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego. Mimo, iż od wielu lat wśród żarnowskiej braci strażackiej, trwała ożywiona i emocjonująca dyskusja na temat **rozbudowy istniejącej remizy OSP**, to jednak nie udało się nam na to uzyskać zgody od instytucji, odpowiadających za **ład przestrzenny w miejscach zabytkowych**. A takie jest prawie całe centrum Żarnowa, w którym dominuje monumentalna bryła kościoła św. Mikołaja. Próbowaliśmy się odwoływać od kilku negatywnych decyzji, dotyczącej planów rozbudowy remizy, ale decyzja była zawsze na „**nie**”. Pozwolono nam jednak zbudować wolnostojące garaże, nie przylegające do siebie, choć nawet **kolorystyka** obiektów, musiała być zgodna z wytycznymi konserwatora. Zalecono nam, aby garaże były w kolorze jasnego piaskowca, z których słynie Ziemia Żarnowska, a z którego wykonana jest też dzwonnica przy naszej świątyni parafialnej. **Dostawa i montaż dwóch garaży dla OSP w Żarnowie**, kosztowała ponad **100 tys. zł**. Udało nam się uzyskać częściowe dofinansowanie na to zadanie. Mimo znaczących kosztów tego zadania inwestycyjnego i dość długiego okresu jego realizacji, żarnowianie są bardzo usatysfakcjonowani. Jak już wcześniej wspominaliśmy, w 2023 roku zrealizowaliśmy w Naszej Gminie szereg mniejszych inwestycji, wynikających z pozyskanych środków na tzw. **granty marszałkowskie**. W **Dłużniewicach**, w rejonie historycznego parku podworskiego, stworzyliśmy ważne **Miejsce Pamięci**, poświęcone miejscowym bohaterom **Powstania Styczniowego 1863/1864**, połączone z zagospodarowaniem terenu, nieopodal postawionej wcześniej altany sołeckiej. W świetlicy wiejskiej w **Grębenicach** (dawna remiza OSP), którą nasz samorząd gruntownie wyremontował kilka lat temu, dokonując również zmiany pokrycia dachowego, termomodernizacji, oświetlenia i zagospodarowania okolicznego terenu, w ostatnim dokonano zakupów atrakcyjnego **wyposażenia wnętrza** świetlicy (z kilku źródeł). W niewielkim sołectwie **Jasion** dokonano zakupu i montażu **grilla kamienne-go**, który został na trwale posadowiony obok przepięknej **altany** sołeckiej na gminnej działce. W miejscowości **Klew**, w atrakcyjnym miejscu przy jednej z głównych dróg, wzniesiono przepiękny **monument** z rodzimego drobnziarnistego piaskowca, podkreślający **rolę i rangę Diablej Góry** (285,1 m n.p.m.) w świadomości historycznej mieszkańców. We wsi **Miedzna Murowana**, miejscowości słynącej z wielu atrakcyjnie zorganizowanych miejsc, obok Wiejskiego Domu Kultury zainstalowano dodatkową atrakcję „**Wesoły plac zabaw**”. A w naszym Urzędzie Gminy w Żarnowie (od 1 stycznia 2024 roku - w Urzędzie Miasta i Gminy) ostatecznie zakończono projekt „**Cyfrowa Gmina**”, o którym na stronie 30 naszego pisma.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (7)

Warto wspomnieć o trwającej kilka lat, prężnej i wyjątkowo aktywnej działalności społeczników z bardzo dużego **sołectwa Soczówki**, skupionych wokół miejscowego **Domu Ludowego**, zaangażowanych w organizację życia społecznego w swojej rodzinnej wsi. Na przestrzeni ostatnich kilku lat, doprowadzili oni do **wyposażenia** obiektu (ze środków Gminy), a także skutecznego uporządkowania i organizacji **terenu** wokół niego. W Soczówkach znajduje się piękna, funkcjonalna **altana** o nietypowym kształcie, **boisko** piłkarskie, **plac zabaw** dla dzieci i **siłownia zewnętrzna**, zbudowane z funduszy zewnętrznych i sołeckich, ale sfinansowane również z budżetu Gminy. Nasz samorząd dba również o znane **Miejsca Pamięci Narodowej** w Gminie Żarnów i często dokonuje renowacji i napraw pomników oraz tablic, upamiętniających czyn zbrojny polskich żołnierzy w czasie II wojny światowej. Takie prace corocznie wykonywane są przy pomniku na szczycie Diablej Góry. W ostatnim czasie realizowaliśmy ważne zlecenie **Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi**, polegające na remoncie dwóch grobów nieznanymi **partyzantów, poległych pod Diablą Górą** w czasie II wojny światowej, znajdujących się na cmentarzu rzymsko-katolickim **w Skórkowicach**. Zlecieliśmy profesjonalnej firmie kamieniarskiej wykonanie dwóch bliźniaczych **nagrobków** z jasnego granitu wraz z pionową płytą z ciemnego granitu w formie krzyża, na której został wypisany **orzeł Wojska Polskiego** wraz z inskrypcją: „*Tu spoczywa nieznanymi partyzant, poległy w czasie II wojny światowej*”. Takie działania nie są zbyt często spotykane w innych samorządach i administracji gminnej w naszym regionie. Jesteśmy jednak z nich dumni i się bardzo nimi szczycimy. W ostatnim okresie w Naszej Gminie - na odcinku **drogi powiatowej nr 3120E Żarnów - Pilichowice - wiadukt nad CMK**, trwał prawdziwy inwestycyjny boom, bowiem odbywała się realizacja dwóch ważnych projektów drogowych, na które zdobyliśmy częściowe dofinansowanie ze środków **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg**, które z radością zagospodarowaliśmy, choć liczyliśmy na większe środki. Mimo, iż administratorem tej drogi jest Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie, to jednak wszelkie roboty prowadziła i koordynowała Gmina, po podjęciu uchwał i podpisaniu stosownych porozumień z Powiatem Opoczyńskim. Warto podkreślić, iż dość kosztowne było wykonanie samego **projektu**. Początkowo robotami inwestycyjnym objęliśmy odcinek o długości **1,2 km** w samej miejscowości **Pilichowice**, gdzie droga była bardzo zaniedbana i stale wymagająca doraźnych napraw. Nazwa zadania brzmiała „**Remont drogi powiatowej nr 3120E na odcinku Żarnów - Pilichowice / etap II**”. Efekt prac przeszedł nasze najśmielsze oczekiwania, droga została pięknie wyremontowana, zbudowano również funkcjonalne ciągi pieszce (chodniki), liczne zjazdy do posesji oraz niewielkie rondo, ważne dla zachowania bezpieczeństwa użytkowników drogi w Pilichowicach.

Całkowity koszt remontu wyniósł prawie **2,1 mln zł**, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg przyznano nam w wysokości **ok. 950 tys. zł**, a wkład własny w wysokości **1,150 mln zł** został pokryty z funduszy gminy i powiatu. Gmina Żarnów dołożyła do inwestycji **ok. 600 tys. zł**, natomiast Powiat Opoczyński - **ok. 550 tys. zł**. Mimo, iż koszt remontu tej drogi był bardzo drogi, to jednak wszyscy są bardzo zadowoleni. Gdy kończono remont drogi w Pilichowicach, **na odcinku żarnowskim** tej samej drogi, **przy ul. Polnej**, rozpoczęły się oczekiwane roboty drogowe. Obejmowały znacznie krótszy odcinek **drogi powiatowej nr 3120E** (choć o znacznie większym natężeniu ruchu), rozpoczynający się **od ul. Przedborskiej w Żarnowie**, a kończący **na skrzyżowaniu z ul. Piastowską**, na której Gmina wcześniej położyła nawierzchnię asfaltową. Rozpoczynając tę inwestycję w Żarnowie, spodziewaliśmy się licznych kłopotów i problemów komunikacyjnych, ponieważ przy drodze znajduje się **szkoła** (budynek dawnego gimnazjum) oraz **parking** szkolny, na który codziennie przejeżdża mnóstwo kierowców samochodów osobowych i kierowcy autobusów, kilka razy dziennie przywożący i odwożący uczniów szkoły, w ramach naszej **gminnej komunikacji autobusowej**. Mimo, iż dochodziło czasem do konfliktów i scysji, to jednak udało nam się przeprowadzić ten remont drogi o długości **ok. 700 metrów**, w okresie współczesnym najważniejszy dla Żarnowa. Całkowity koszt tego zadania inwestycyjnego wyniósł prawie **1,4 mln zł**, z czego dofinansowanie z **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg** wyniosło **ok. 650 tys. zł**, a brakująca kwota **ok. 750 tys. zł** została pokryta z funduszy gminy i powiatu, solidarnie **po 50%**. Oficjalna nazwa tego pięknie przeprowadzonego zadania drogowego brzmiała „**Remont drogi powiatowej nr 3120E na odcinku Żarnów - Pilichowice**”. Efekt przeprowadzonych prac wszystkim się bardzo podoba, kolejna droga w naszym miasteczku została pięknie wyremontowana. Na ul. Polnej zbudowano funkcjonalne **chodniki**, jednak oczywistym jest, że na odcinku **od ul. Przedborskiej do Osiedla Bartoszewicza** są one znacznie szersze z powodu dużej intensywności ruchu pieszych. Wykonano także liczne zjazdy do poszczególnych posesji i gruntów prywatnych, które być może w przyszłości zostaną zabudowane. Mimo znaczących kosztów budowy **dwóch odcinków drogi Żarnów - Pilichowice**, to jednak zarówno gminni, jak i powiatowi samorządowcy są usatysfakcjonowani, a mieszkańcy, uczniowie szkół i liczni użytkownicy tej drogi - bardzo zadowoleni. W minionym okresie, Gmina wykonywała również szereg robót, nie zapisywanych w budżecie, a wprowadzonych do niego w wyniku potrzeb i konieczności ich wykonania. Jednym z nich była **modernizacja świetlicy wiejskiej w Maleniu** (w sołectwie Adamów - Malenie - Siedlów), prowadzona ze środków funduszy sołeckich i gminnej dotacji, sięgającej **40 tys. zł** (wraz z projektem adaptacji obiektu).

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (8)

Ponadto za **5 tys. zł** zlecono w Maleniu prace związane ze skróceniem połaci dachowej do elewacji budynku i wykonania niezbędnych obróbek blacharskich. **Wizytówką** każdej większej gminnej miejscowości w naszym regionie są **przystanki komunikacyjne**. **W Żarnowie** nastąpiła od dawna oczekiwana wymiana istniejących przystanków na pl. Piłsudskiego (w kierunku Kielc, Końskich i Skórkowic) oraz na ul. Wolności (w kierunku Łodzi i Opoczna). Nowe funkcjonalne **wiaty przystankowe**, prezentują się wyjątkowo efektywnie i są ozdobione kilkoma **fotografiami historycznych zabytków Żarnowa** i mapą Naszej Gminy. Można pokusić się o stwierdzenie, że w okolicy nie znajdziemy tak pięknych przystanków, które są dodatkowo wyposażone w **panele solarne** i **punkty oświetleniowe typu LED**. Z uwagi na montaż instalacji solarnych, przystanki były dość drogie, a koszt całkowity ich produkcji, zakupu i montażu wyniósł **36 tys. zł**. Ponadto w Żarnowie zakupiono i zainstalowano **monitoring** w kilku miejscach, a także szereg **ławek parkowych** i **koszy na śmieci**. W kilku miejscach Żarnowa, z okazji odzyskania **praw miejskich**, na efektywnych kamiennych postumentach z naszego żarnowskiego piaskowca, zainstalowano symboliczne **figury „Orłów Wolności”**, które zostały trwale ozdobione okolicznościowymi tablicami, podkreślającymi ważne fakty z przebiegających dziejów naszego Żarnowa. Na przestrzeni ostatnich lat, kilkakrotnie pracom remontowym poddawano również dawny budynek **pawilonu handlowego** w Żarnowie, znajdujący się na rogu pl. Piłsudskiego i ul. Przedborskiej. Jest on własnością Gminy Żarnów. Znajduje się tam nasz lokalny zakład pracy - szwalnia „A-ha”, w której jest zatrudnionych kilkadziesiąt kobiet. W ostatnim czasie zostały tam wykonane niezbędne **prace budowlane - dekarskie**, a także różnorodne **roboty** związane z wymianą m.in. kilku okien i ich obróbką. Za wszystkie prace zapłacono firmom kwotę **ok. 22 tys. zł**. Aby usprawnić lokalną komunikację i stworzyć nowe miejsca rekreacji mieszkańców i turystów, w kilku miejscach zbudowano dodatkowe **chodniki** z kolorowej kostki brukowej. W budynku byłej **Szkoły Podstawowej w Chelstach** została zorganizowana bardzo dobrze wyposażona **siłownia**, stworzona przez młodych mieszkańców Chelst i najbliższych okolic, ale też licznych pasjonatów kulturystyki w Naszej Gminie. W każdym roku jest ona sukcesywnie doposażana przez samorząd, a wartość zakupionych specjalistycznych urządzeń jest znaczna. Gmina Żarnów pragnie w dawnej starej szkole w Chelstach i znajdującym się drugim obiekcie dydaktycznym (wybudowanym w latach siedemdziesiątych XX wieku), utworzyć nową **placówkę o charakterze opiekuńczym**, np. dla osób niepełnosprawnych, gdzie pojawiłyby się też miejsca pracy. Aby do tego doprowadzić, zlecono opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego na zadanie „**Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa wraz z termomodernizacją** budynków po byłej szkole **w Chelstach**”.

Stworzenie koncepcji, a potem projektu, może doprowadzić do złożenia wniosku o środki europejskie na wspomniany szczytny cel. Oby nam się to udało. Dodać należy, iż **siłowni zewnętrznych**, ale i **wewnętrznych** (z których korzystają miłośnicy poprawiania swojej muskulatury), w gminnych obiektach mamy dość dużo. Są to najczęściej wielostanowiskowe **atlas do ćwiczeń fizycznych**. To cieszy, bo uprawianie sportu jest znakomitym sposobem spędzania wolnego czasu przez młodych ludzi. Największa - poza tą istniejącą w Chelstach - **siłownia wewnętrzna** powstaje **przy ul. Szerokiej w Żarnowie**, za pocztą i budynkiem **Klubu „Stara Biblioteka”**. **W Skórkowicach** przez dziesięciolecie istniał **Wiejski Ośrodek Zdrowia**, prowadzony przez opoczyński szpital i zlokalizowany na ul. Przedborskiej 55. To duży dwukondygnacyjny obiekt z dwoma służbowymi mieszkaniami, zbudowany w latach sześćdziesiątych XX wieku. Z powodu zmian organizacyjnych w szpitalu i zmniejszeniu obsady kadrowej, utrzymywanie tak wielkiego ośrodka zdrowia okazało się zbędne. Gmina zaoferowała samorządowcom z powiatu pomoc i zaproponowała przeniesienie miejscowej **lecznicy** do pomieszczeń **biblioteki w Skórkowicach** (od strony północnej). Po zaakceptowaniu tej propozycji, opracowano projekt i uzyskano zgodę wszystkich służb, nadzorujących przebudowę obiektu i dostosowanie go do wymogów prowadzenia ośrodka zdrowia. Koszt jaki poniosła Nasza Gmina był znaczący i przekroczył kwotę **40 tys. zł**, ale warto było wydać te pieniądze. Osiągnięto główny cel, **Ośrodek Zdrowia w Skórkowicach** został utrzymany i nadal funkcjonuje. Po wielu negocjacjach, ustaleniach i uchwałach, Powiat Opoczyński przekazał nam notarialnie budynek **byłego ośrodka zdrowia** wraz z działką **w Skórkowicach**. I tak, staliśmy się właścicielami tego obszernego obiektu, który chcielibyśmy gruntownie wyremontować i przeznaczyć na cele organizacji jednostki organizacyjnej gminy (z nowymi miejscami pracy), np. **środowiskowego domu samopomocy** lub **zakładu aktywizacji zawodowej**. Niezbędne są jednak wielomilionowe nakłady na kapitalny remont i adaptację tego obiektu, a bez pomocy rządowej i pozyskania środków europejskich, nasz samorząd sobie nie poradzi. Czekamy na ogłoszenia naborów **wniosek** na takie zadania. Za **200 tys. zł** w szkołach podstawowych **w Żarnowie i Klewie** gruntownie wyremontowano **kuchnie i stołówki** szkolne. Wkład własny Gminy wyniósł **40 tys. zł**. Służby komunalne samorządu, aby wykonywać swe zadania, posługują się **pojazdami służbowymi**. Ostatnio dokonaliśmy ich wymiany, z powodu licznych awarii poprzednich. Obecnie wykorzystywane są pojazdy: **Mercedes Benz Sprinter 213 CDI** i **Nissan Primaster 2,0 CDTI**. Przy **ul. Źródlanej w Żarnowie**, znajdują się obiekty **dawnej masarni**, kiedyś dość dużego zakładu produkcyjnego, zarządzanego przed laty przez **GS „SCH”**. Nasza Gmina jest od wielu lat właścicielem i użytkownikiem części tych zabudowań.

Sukcesy społeczno - gospodarcze Gminy w 2023 roku (9)

Gmina Żarnów wykorzystuje ten **plac magazynowy** wewnątrz i wynajmuje budynki różnym **podmiotom gospodarczym**, a kiedyś w części tych zabudowań przez kilka lat funkcjonowała **szwalnia dla kobiet**. Aby dostosować ten obiekt pod wynajem, musiały być przeprowadzone różnorodne prace gospodarcze, których koszt był znaczny i przekroczył kwotę **40 tys. zł**. Jest to bardzo atrakcyjne miejsce dla przedsiębiorców różnych branż, usytuowane tuż obok obszernego **placu targowego w Żarnowie**. Od dłuższego czasu czynione są starania, by zaprosić **inwestorów** do Żarnowa i stworzyć nowe miejsca pracy dla naszych mieszkańców. W każdym roku, nasz samorząd wykonuje tzw. **remonty cząstkowe dróg gminnych**, polegające na naprawie ubytków w nawierzchniach jezdni **emulsją asfaltową**. Wykorzystujemy do tego celu posiadaną **skrapiarkę** do asfaltu, którą przed laty zakupiliśmy na własny użytek. Takie prace drogowe generują **bardzo duże koszty**, sięgające kilkudziesięciu tysięcy rocznie, ale trzeba je ponosić, by poprawiać zniszczone nawierzchnie dróg. Kilkukrotnie więcej środków w każdym roku, Gmina Żarnów przeznaczna na zakup i transport **kruszyw drogowych**, służących do naprawy dróg gruntowych. Gmina odpłatnie wynajmuje też czasem **równiarkę**, która kierowana jest na gminne drogi w takich kryzysowych sytuacjach, gdy sprzętem, którym dysponujemy, nie można wykonać kompleksowej naprawy drogi gruntowej. Niektóre drogi w miejscowościach Naszej Gminy są nieustannie zalewane przez wody opadowe, a powodem takich zdarzeń jest np. brak rowów odwadniających i przepustów, a także pobocza znajdujące się powyżej poziomu drogi. W takich sytuacjach należy kopać **rowy**, montować **przepusty** i niwelować **pobocza dróg**. Takie prace terenowe były często wykonywane przez służby komunalne gminy (np. w Straszowej Woli i Topolicach), choć czasem - z powodu mnogości realizowanych robót - zlecane przez Gminę firmom zewnętrznym, np. w Trojanowicach, Młynku i Siedlowie. Niedawno mieliśmy również duże zagrożenie, spowodowane katastrofalnym stanem bardzo dużego **przepustu** nad ciekim wodnym na drodze gminnej łączącej **Paszkowice z Wierzchowiskiem** (na terenach leśnych).

Musieliśmy wykonać projekt organizacji ruchu i przystąpić do **naprawy obiektu mostowego**, która kosztowała **ok. 55 tys. zł**. Należało m.in. ułożyć dużą ilość kregów betonowych, ścianki czołowe, zastosować beton stabilizujący, ułożyć płyty i ustawić bariery energochłonne. **W Wierzchowisku** znajduje się duża **świetlica wiejska** o powierzchni prawie **200 m²**, o której przebudowie z budynku dawnego sklepu i klubu, pisaliśmy wielokrotnie. Wykonano mnóstwo kosztownych **prac remontowych**, związanych z poprawą pokrycia dachowego, zagospodarowaniem pomieszczeń, termomodernizacją, wymianą otworów okiennych i drzwiowych, stworzeniem węzła sanitarnego, zakupu sprzętu AGD i RTV, a także montażem centralnego kominka. Wreszcie w tym sołectwie znajduje się dobrze wyposażony obiekt publiczny. Na **placu targowym** w Żarnowie, trwała adaptacja istniejącego budynku na **szalet gminny**. We współczesnym świecie jest to niezbędna i oczekiwana przez społeczeństwo inwestycja. Wykonano więc prace, z ułożeniem płytek ceramicznych, montażem instalacji, a także wyposażeniem szaletu w ceramikę sanitarną i armaturę. Koszt wyniósł **ponad 30 tys. zł**. Niestety, w tym miejscu często dochodzi tam do licznych i stale powtarzających się **aktów wandalizmu**, dlatego też apelujemy do mieszkańców o dbałość o nasze wspólne mienie. Gmina w najbliższym czasie planuje wykonanie **drugiego szaletu publicznego** w centrum Żarnowa, zgodnie z przyjętymi zapisami w budżecie gminy na 2024 rok. Nasz samorząd planuje w najbliższej przyszłości **montaż wiat informacyjnych**, pełniących funkcję zadaszonych **przystanków komunikacyjnych** w wybranych miejscowościach, ale też budowę **sceny plenerowej na placu targowym** w Żarnowie. Te zadania inwestycyjne powstaną z pozyskanych środków zewnętrznych. W ostatnim czasie powstała u nas **Spółka Wodna Gminy Żarnów „NepTun”**, której przewodniczącym Zarządu jest **Hubert Szulc**. Spółka będzie współpracować z mieszkańcami i aktywnie działać m.in. w zakresie melioracji wodnych, prowadzenia racjonalnej gospodarki na gruntach zmeliorowanych, odwadniania gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz przeciwdziałania skutkom powodzi w Naszej Gminie.

Fundusz sołecki w Gminie Żarnów w latach 2020 - 2024 (1)

Fundusz sołecki funkcjonuje u nas od 2020 roku. Są to środki wyodrębnione z **budżetu** Gminy Żarnów, zagwarantowane na realizację przedsięwzięć, służących **poprawie życia mieszkańców wsi**. W każdym roku, w okresie **od 1 do 30 września**, we wszystkich sołectwach Naszej Gminy odbywają się zebrania, dotyczące realizacji zadań w danym sołectwie. Podczas spotkania dokonywana jest też analiza działań inwestycyjnych i prowadzonych prac komunalnych, a także przedstawiane są bieżące sprawy gminy. Naszą żarnowską tradycją jest też to, iż we wszystkich zebraniach wiejskich, zawsze uczestniczy osobiście **wójt** (od 2024 roku - burmistrz) wraz ze wskazanymi przez niego **pracownikami** urzędu. O tym na co zostaną przeznaczone środki w konkretnym sołectwie, decydują sami mieszkańcy, głosując w trakcie zebrania wiejskiego. Projekt **wniosku** dotyczący funduszu sołeckiego może złożyć **sołtys, rada sołecka** lub **15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa**, a uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku, musi zostać dostarczona wójtowi (teraz burmistrzowi) **do 30 września** danego roku, po to, by zaplanować **wydatki** na rok przyszły. Aby pomysły mieszkańców mogły być zrealizowane, muszą zostać spełniać określone warunki. Podejmowane przedsięwzięcie ma służyć **poprawie życia** mieszkańców danego sołectwa i powinno należeć do zadań własnych gminy.

Zadanie powinno również być zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Żarnów. Z budżetu gminy na Fundusz Sołecki dla **30 sołectw** w Naszej Gminie, były przeznaczane corocznie następujące środki finansowe: w 2020 roku - **490,7 tys. zł**, w 2021 roku - **543,9 tys. zł**, w 2022 roku - **578,5 tys. zł**, w 2023 roku - **610,7 tys. zł**, natomiast w 2024 roku - **796,6 tys. zł**. Najmniejsze środki trafiały do sołectwa **Afryka**, natomiast największe do **Żarnowa**. 31 XII 2023 roku, Afryka liczyła **20 mieszkańców**, a w Żarnowie zameldowanych było **1100 osób**.

Fundusz sołecki w Gminie Żarnów w latach 2020 - 2024 (2)

Prezentuje wysokość kwot (w zaokrągleniu), które poszczególne sołectwa otrzymywały z Gminy Żarnów na realizację zadań w ramach **Funduszy Sołeckich**, a także krótki opis najważniejszych działań w poszczególnych miejscowościach. Dodać należy, iż Gmina Żarnów niektóre inicjatywy sołeckie wspierała również finansowo, jeśli tylko wartość potencjalnych zakupów przekraczała kwoty, zabezpieczone w budżecie dla danego sołectwa. Na przestrzeni ostatnich lat małe sołectwo **AFRYKA** dysponowało następującymi kwotami: w 2020 r. - 9,3 tys. zł, w 2021 r. - 10,4 tys. zł, w 2022 r. - 11,0 tys. zł, w 2023 r. - 11,6 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **15,3 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup kruszyw na remont dróg gminnych, rozgraniczenie gruntów, opracowanie dwóch etapów (I i II) dokumentacji projektowej budowy drogi i ponownie na zakup kruszyw. Sołectwo **ADAMÓW - MALENIE - SIEDLÓW** dysponowało: w 2020 r. - 11,7 tys. zł, w 2021 r. - 13,0 tys. zł, w 2022 r. - 13,8 tys. zł, w 2023 r. - 14,6 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **19,4 tys. zł**. Zakupiono liczne materiały budowlane i płyty OSB, materiały do remontu budynku i beton towarowy, gres, stolarkę okienną, nastąpiło także kompleksowe wyposażenie obiektu oraz jego adaptacja na cele świetlicowe. Sołectwo **ANTONIÓW** dysponowało: w 2020 r. - 12,5 tys. zł, w 2021 r. - 13,8 tys. zł, w 2022 r. - 14,7 tys. zł, w 2023 r. - 15,3 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **19,8 tys. zł**. Wykonano plac zabaw (huśtawka wagowa z siedziskiem, uchwyty i odbojnikami, huśtawka podwójna, zjeżdżalnia), zakupiono ławki, kosę spalinową, materiały eksploatacyjne, uporządkowano cały teren wokół Domu Ludowego, zbudowano ogrodzenie, a także doposażono świetlicę i pokryto koszty przeglądów. Sołectwo **BRONÓW** dysponowało: w 2020 r. - 13,0 tys. zł, w 2021 r. - 14,4 tys. zł, w 2022 r. - 15,4 tys. zł, w 2023 r. - 16,2 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **21,0 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup budynku użyteczności publicznej - świetlicy kontenerowej z płyt warstwowych, blachy, betonu towarowego, materiałów i wyposażenia, mebli kuchennych, adaptacji obiektu na świetlicę, przyłącza energetycznego, wodociągowego i kanalizacyjnego, wykonania tarasu i jego pokrycia dachowego, przeglądu placu zabaw i zakupu materiałów eksploatacyjnych. Sołectwo **BUDKÓW** dysponowało: w 2020 r. - 14,7 tys. zł, w 2021 r. - 16,7 tys. zł, w 2022 r. - 17,9 tys. zł, w 2023 r. - 18,8 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **21,4 tys. zł**. Zakupiono kompletne wyposażenie świetlicy, stoły, krzesła bankietowe, meble i kosztowny sprzęt AGD, w tym szafę chłodniczą, wykonano plac zabaw (bujak, huśtawka ważka, huśtawka wahadłowa, karuzela krzyżowa, tablica liczydło) i przeznaczono środki na jego przeglądy, zamontowano bardzo wygodne ławki parkowe, kupiono blachę trapezową, a także dokonano niezbędnej adaptacji budynku gospodarczego wraz z termomodernizacją przy świetlicy wiejskiej.

Sołectwo **CHELSTY** dysponowało: w 2020 r. - 13,4 tys. zł, w 2021 r. - 14,9 tys. zł, w 2022 r. - 16,0 tys. zł, w 2023 r. - 16,6 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **21,7 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup i montaż ogrodzenia wraz z bramą wjazdową przesuwaną i furtką, zakup betonu towarowego, a także zakup kosiarki spalinowej z napędem. Ponadto dokonano zakupu i montażu ogrodzenia na placu dawnej szkoły podstawowej, gdzie również wykonano funkcjonalną altanę. Dokonano dodatkowo zakupu i montażu ogrodzenia, kompleksowo doposażono remizę OSP (pełniącą funkcję świetlicy środowiskowej) w naświetlacz, pralkę i suszarkę oraz funkcjonalne i bardzo estetyczne meble ogrodowe. Zakupiono również kosę spalinową wraz z materiałami eksploatacyjnymi, a także materiały do utwardzenia podłoża pod wybudowaną altanę. W ostatnim roku dokonano wielu potrzebnych zakupów i gruntownie doposażono pomieszczenia w remizie OSP. Sołectwo **DĄBIE - ŁAWKI - MŁYNEK** dysponowało: w 2020 r. - 10,5 tys. zł, w 2021 r. - 11,6 tys. zł, w 2022 r. - 12,1 tys. zł, w 2023 r. - 12,9 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **17,0 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup kruszywa drogowego, a także (na przestrzeni kilku lat) na zakup i montaż aż siedmiu lamp solarnych, które zostały zainstalowane w różnych miejscach tego rozległego sołectwa, składającego się z trzech znacznie oddalonych od siebie miejscowości. Sołectwo **DŁUŻNIEWICE** dysponowało: w 2020 r. - 11,9 tys. zł, w 2021 r. - 13,3 tys. zł, w 2022 r. - 13,8 tys. zł, w 2023 r. - 14,6 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **19,1 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na montaż altany z wyposażeniem, zakup ławek parkowych, wyznaczenie punktów granicznych, odmulenie i uformowanie skarp stawu we wsi, zakup kosiarki spalinowej i materiałów eksploatacyjnych, zakup i montaż ogrodzenia terenu przy stawie i wyznaczenie punktów granicznych boiska, zlecenie usługi tzw. mulczerem w celu przygotowania działki do użytkowania, pozyskanej przez Gminę Żarnów z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na rzecz stworzenia boiska sportowego w sołectwie, a także wykonanie projektu oraz montaż progu zwalniającego na drodze gminnej. Sołectwo **GRĘBENICE** dysponowało: w 2020 r. - 13,1 tys. zł, w 2021 r. - 14,5 tys. zł, w 2022 r. - 15,2 tys. zł, w 2023 r. - 16,1 tys. zł, a w **2024 r.** otrzyma **20,5 tys. zł**. Zamontowano bardzo funkcjonalny i rozbudowany plac zabaw (huśtawka wagowa z siedziskiem, uchwyty i odbojnikami, huśtawka podwójna, zjeżdżalnia i tablica z regulaminem), ławki parkowe oraz elementy siłowni zewnętrznej (orbitrek + słup + rower, drabinka + słup + wyciąg, biegacz + słup + prasa), zabezpieczano także konieczne środki na przeglądy, zakupiono kosę spalinową z niezbędnymi materiałami eksploatacyjnymi, a także kompleksowo doposażono świetlicę (przed laty remizę OSP) w konwektry, meble kuchenne wraz z wyposażeniem w sprzęt AGD.

Fundusz sołecki w Gminie Żarnów w latach 2020 - 2024 (3)

Sołectwo **JASION** dysponowało: w 2020 r. - 9,4 tys. zł, w 2021 r. - 10,3 tys. zł, w 2022 r. - 11,0 tys. zł, w 2023 r. - 11,6 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **15,4 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na kilkukrotny zakup kruszyw na remont drogi gminnej, wykonanie altany sołeckiej i jej doposażenie, a także na zakup energooszczędnych lamp ulicznych. Sołectwo **KLEW** dysponowało kwotami: w 2020 r. - 16,9 tys. zł, w 2021 r. - 18,5 tys. zł, w 2022 r. - 19,5 tys. zł, w 2023 r. - 20,7 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **26,9 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na adaptację części budynku w dawnym Domu Nauczyciela przy Szkole Podstawowej im. Marii Skłodowskiej - Curie w Klewie, z przeznaczeniem na organizację małej świetlicy wiejskiej i siedzibę KGW, zakupiono i zamontowano stolarkę okienną oraz drzwiową, beton towarowy, blachę, materiały budowlane i grzejniki. Ponadto kupiono kruszywo, zamontowano siłownię zewnętrzną (surfer + słup + stepper, pajac + słup + twister, jeździec wolnostojący) wraz z estetycznym ogrodzeniem panelowym, zakupiono lampy uliczne, stół do tenisa zewnętrznego, kostkę brukową do wykonania tzw. opaski, tablicę informacyjną i ponownie duże ilości kruszywa drogowego. Sołectwo **KLEW KOLONIA** dysponowało kwotami: w 2020 r. - 10,8 tys. zł, w 2021 r. - 12,0 tys. zł, w 2022 r. - 12,9 tys. zł, w 2023 r. - 13,7 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **17,8 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup kruszyw do poprawy nawierzchni dróg, dodatkowych elementów siłowni zewnętrznej (biegacz + słup + orbitrek), estetycznej i funkcjonalnej wiaty przystankowej, ławki parkowej, kosza na śmieci i lampy solarnej, zakupu i ułożenia kostki brukowej na przystanku, a także na zakup kruszywa na kompleksowy remont jednej z dróg dojazdowych. Sołectwo **MALKÓW** dysponowało: w 2020 r. - 13,4 tys. zł, w 2021 r. - 14,9 tys. zł, w 2022 r. - 16,0 tys. zł, w 2023 r. - 17,0 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma kwotę **22,1 tys. zł**. Środki przeznaczone na zakup i montaż placu zabaw (huśtawka wagowa z siedziskiem, uchwytami i odbojnikami, karuzela tarczowa, zjeżdżalnia, bujak sprężynowy i tablica z regulaminem) oraz coroczne konieczne przeglądy, zakup i montaż ogrodzenia panelowego placu wokół świetlicy, zakup i ułożenie kostki brukowej (wraz z cementem) przy świetlicy wiejskiej, a także kupno ławki ogrodowej. Sołectwo **MARCINKÓW** dysponowało: w 2020 r. - 13 tys. zł, w 2021 r. - 14,4 tys. zł, w 2022 r. - 15,8 tys. zł, w 2023 r. - 16,7 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **22,4 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na wykonanie projektu placu zabaw i siłowni zewnętrznej, budowę i wyposażenie tego placu (huśtawka wagowa z siedziskiem, uchwytami i odbojnikami, karuzela tarczowa, zjeżdżalnia, bujak sprężynowy i tablica z regulaminem) wraz corocznymi przeglądami, ogrodzenie panelowe i betonowe działki gminnej, zakup kosiarki i podkaszarki z materiałami eksploatacyjnymi, a także zakup kilku lamp solarnych na potrzeby tego sołectwa.

Sołectwo **MIEDZNA MUROWANA** dysponowało: w 2020 r. - 29 tys. zł, w 2021 r. - 32,4 tys. zł, w 2022 r. - 34,5 tys. zł, w 2023 r. - 36,4 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **47,6 tys. zł**. Środki przeznaczone na zakup sprzętu koszącego, kosiarki samojezdnej John Deere X166R z zapewnieniem serwisu tego specjalistycznego sprzętu i materiałów zamiennych, dwóch kos spalinowych z materiałami eksploatacyjnymi, montaż kostki brukowej, zakup karuzeli tarczowej, coroczny zakup ważnych części do kosiarek, kupno szafy chłodniczej, wykonanie altany, remont w Wiejskim Domu Kultury, polegający na utworzeniu jednej reprezentacyjnej sali z dwóch mniejszych. Ponadto doposażono świetlicę w potrzebny sprzęt, materiały i urządzenia (myjka elektryczna i odkurzacz spalinowy), dokonano przeglądu placu zabaw, zainstalowano monitoring, a także zakupiono i zamontowano ogrodzenie panelowe gminnego placu. Poza tym, z okazji organizacji pikniku rodzinnego, dokonano zakupów artykułów i specjalistycznych usług na ten cel. Sołectwo **MYSLIBÓRZ** dysponowało: w 2020 r. - 13,3 tys. zł, w 2021 r. - 14,5 tys. zł, w 2022 r. - 15,4 tys. zł, w 2023 r. - 16,2 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **21,1 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na zakup blachy na pokrycie dachowe świetlicy wiejskiej, zakup i montaż ogrodzenia oraz bramy przesuwnej wraz z furtką przy świetlicy, wyrównanie i niwelowanie terenu w miejscowości, a także materiały do wykonania remontu świetlicy. Ponadto środki przeznaczone na wyznaczenie punktów granicznych, zakup lamp solarnych, wymianę pokrycia dachowego, wykonanie toalety w budynku oraz ponownie zakup lamp oświetlenia solarnego i energooszczędnych lamp ulicznych. Sołectwo **NADOLE** dysponowało: w 2020 r. - 11,6 tys. zł, w 2021 r. - 12,8 tys. zł, w 2022 r. - 13,7 tys. zł, w 2023 r. - 14,4 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **18,7 tys. zł**. Środki przeznaczone na profilowanie i zagęszczenie drogi gminnej, zakup materiałów do jej wykonania, zakup i montaż placu zabaw (karuzela tarczowa trójramienna, huśtawka podwójna wahadłowa i tablica z regulaminem) wraz z przeglądami, ławki parkowe, zakup kruszywa drogowego, lampy solarnej, projekt i dodatkowe doposażenie istniejącego placu zabaw (bujak i karuzela krzyżowa). Ponadto dokonano zakupu, montażu i adaptacji dużego pawilonu z przeznaczeniem na świetlicę kontenerową w sołectwie, a także remontu drogi gruntowej, prowadzącej w kierunku Żarnowa. Sołectwo **NIEMOJOWICE** dysponowało: w 2020 r. - 20,7 tys. zł, w 2021 r. - 22,6 tys. zł, w 2022 r. - 24,0 tys. zł, w 2023 r. - 26,0 tys. zł, a w 2024 r. otrzyma **34,2 tys. zł**. Środki zostały przeznaczone na montaż placu zabaw wraz z elementami siłowni (karuzela tarczowa trójramienna, huśtawka podwójna wahadłowa, orbitrek + motyl, zestaw z daszkiem i drabinka, tablica z regulaminem) wraz z corocznymi przeglądami.

Fundusz sołecki w Gminie Żarnów w latach 2020 - 2024 (4)

Zlecono wykonanie dwóch altan sołeckich, zbudowanych obok świetlicy wiejskiej i na „Górkach”, zakup kostki brukowej do altan, przedłużenie dachu na jednej z altan, znajdującej się przy świetlicy wiejskiej, projekt oraz doposażenie placu zabaw (karuzela tarczowa), zakup ławki, koszy na śmieci, materiałów wykończeniowych, kosi spalinowej wraz z materiałami eksploatacyjnymi. Ponadto zakupiono specjalistyczne usługi na organizowany w sołectwie piknik rodzinny. Sołectwo **PASZKOWICE** dysponowało: w 2020 r. - 17,2 tys. zł, w 2021 r. - 19,2 tys. zł, w 2022 r. - 20,5 tys. zł, w 2023 r. - 21,6 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma 27,9 tys. zł.** Wszystkie środki przeznaczono na zakup materiałów budowlanych i stali zbrojeniowej oraz bardzo zaawansowane prace budowlane, realizowane w kolejnych etapach (opłacane przez trzy lata z funduszu sołeckiego), związane z rozpoczęciem rozbudowy remizy OSP z przeznaczeniem części budynku na cele świetlicowe, a także zapewnienie nadzoru inwestorskiego. Sołectwo **PILICHOWICE** dysponowało: w 2020 r. - 20,3 tys. zł, w 2021 r. - 22,9 tys. zł, w 2022 r. - 24,0 tys. zł, w 2023 r. - 25,5 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma 33,4 tys. zł.** Środki zostały przeznaczone na ogrodzenie świetlicy wraz z bramą przesuwaną i furtką, rolety zewnętrzne do świetlicy, wykonanie projektu i realizację placu zabaw dla dzieci (bujak, zestaw modułowy, karuzela krzyżowa czteroramienna, kosz na śmieci) z ławką metalową, zakup lamp fotowoltaicznych, zakup i montaż ogrodzenia wokół kapliczki, płyt chodnikowych do ułożenia wokół świetlicy i montaż monitoringu. Ponadto doposażono świetlicę wiejską w sprzęt i urządzenia, dokonano przeglądu placu zabaw, zakupiono i zamontowano klimatyzację w obiekcie, a także ponownie kupiono płyty chodnikowe w celu utwardzenia podłoża przy świetlicy. Sołectwo **RUSZENICE** dysponowało kwotami: w 2020 r. - 13,5 tys. zł, w 2021 r. - 15,0 tys. zł, w 2022 r. - 16,3 tys. zł, w 2023 r. - 17,0 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma 21,9 tys. zł.** Środki przeznaczono na zakup i montaż placu zabaw dla dzieci (huśtawka wahadłowa podwójna, huśtawka wagowa z siedziskami, uchwytami i odbojnikami, karuzela obrotowa, bujak sprężynowy, drabinka pozioma i tablica z regulaminem), zakup pawilonu handlowego z przeznaczeniem na kontenerową świetlicę wiejską wraz z wydatkami na jego adaptację, zakup betonu towarowego i materiałów budowlanych, montaż przyłącza energetycznego, wodociągowego i kanalizacyjnego, zakup materiałów do przyłączy, wykonanie tarasu z daszeniem, zakup drewna i pokrycia dachowego z blachy, przegląd placu zabaw i zakup niezbędnego wyposażenia dla kontenerowej świetlicy wiejskiej w sołectwie. Sołectwo **SIELEC** dysponowało: w 2020 r. - 16,7 tys. zł, w 2021 r. - 18,5 tys. zł, w 2022 r. - 20,0 tys. zł, w 2023 r. - 20,8 tys. zł i **w 2024 r. otrzyma 27,0 tys. zł.**

Środki zostały przeznaczone na zakup i montaż altany drewnianej sześciokątnej z wyposażeniem, kosę spalinową wraz z materiałami eksploatacyjnymi, wykonanie kostki i chodnika pod altaną sołecką, zakup lamp solarnych, doposażenie świetlicy wiejskiej w meble i urządzenia kuchenne oraz konwektory, stół bankietowy i krzesła konferencyjne, przegląd istniejącego placu zabaw, ale też całkowitą wymianę pokrycia dachowego na budynku świetlicy i zakup materiałów eksploatacyjnych. Sołectwo **SKÓRKOWICE** dysponowało: w 2020 r. - 26,1 tys. zł, w 2021 r. - 28,4 tys. zł, w 2022 r. - 29,8 tys. zł, w 2023 r. - 30,7 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma ok. 40,0 tys. zł.** Środki przeznaczono na projekt, zgłoszenie, wykonanie i montaż placu zabaw z elementami siłowni (huśtawka wagowa z siedziskiem, wyciąg górny + motyl A, orbitrek + jeździec, tablica informacyjna), altanę drewnianą wraz z wyposażeniem i montażem kostki brukowej, zakup tui do obsadzenia wokół remizy OSP, zakup i montaż ogrodzenia panelowego przy remizie, zakup grilla kamiennego, pięciu ławek parkowych, stołu bilardowego, wykaszarki spalinowej z materiałami eksploatacyjnymi, wykonanie placu zabaw (zestaw zabawowy „Pumba”) wraz z przeglądem i ogrodzeniem wokół tego placu, doposażenie placu zabaw (huśtawka metalowa podwójna z „bocianim gniazdem”) wraz z przeglądem, zakup kruszywa na drogi gruntowe, doposażenie świetlicy w stoły, krzesła konferencyjne, sprzęt AGD, zakup pralko - suszarki, a także zakup i montaż lamp solarnych. Sołectwo **SOCZÓWKI** dysponowało: w 2020 r. - 20,5 tys. zł, w 2021 r. - 22,8 tys. zł, w 2022 r. - 24,4 tys. zł, w 2023 r. - 25,8 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma 33,5 tys. zł.** Środki zostały przeznaczone na ogrodzenie panelowe miejscowego Domu Ludowego (w kilku etapach) i beton towarowy, zakup kosi spalinowej wraz z materiałami eksploatacyjnymi, a także wykonanie placu zabaw (huśtawka metalowa „Bocianie gniazdo”, stożek linowy, piaskownica kwadratowa i tablica z regulaminem), zakup i montaż siłowni zewnętrznej (twister + biegacz + surfer, biegacz + słup + wyciąg, wioślarz) oraz zakup produktów do organizacji spotkania integracyjnego. Ponadto nastąpiły kolejne etapy montażu ogrodzenia wokół świetlicy i remont schodów prowadzących do budynku, wykonano przegląd placu zabaw i siłowni wewnętrznej. Poza tym nastąpiło dodatkowe doposażenie placu zabaw dla dzieci (poprzedzone wykonaniem projektu), ułożono kolejne fragmenty chodników z kostki brukowej w rejonie świetlicy oraz dokonano zakupów usług i artykułów na potrzeby organizacji pikniku rodzinnego w sołectwie. Sołectwo **STRASZOWA WOLA** dysponowało: w 2020 r. - 16,1 tys. zł, w 2021 r. - 17,9 tys. zł, w 2022 r. - 18,7 tys. zł, w 2023 r. - 19,3 tys. zł, a **w 2024 r. otrzyma 25,1 tys. zł.** Środki przeznaczono na odmulenie i uformowanie skarp stawu obok świetlicy wiejskiej i wykonanie ogrodzenia z siatki ocynkowanej.

Fundusz sołecki w Gminie Żarnów w latach 2020 - 2024 (5)

Zrealizowano również początkowe, a potem główne prace przy oczyszczeniu, odmulaniu i pogłębianiu drugiego, znacznie większego stawu przy remizie OSP, a także wykonanie siłowni zewnętrznej (orbitrek + słup + twister, biegacz wolnostojący, prasa + słup + jeździec). Ponadto dokonano przeglądu placu zabaw i siłowni zewnętrznej, a także kontynuowano kolejne etapy robót przy odmuleniu i formowaniu brzegów największego stawu w sołectwie. Sołectwo **TOPOLICE** dysponowało: w 2020 r. - 20,2 tys. zł, w 2021 r. - 22,1 tys. zł, w 2022 r. - 23,7 tys. zł, w 2023 r. - 25,0 tys. zł, a **w 2024 r.** otrzyma **32,3 tys. zł.** Środki przeznaczone na położenie kostki brukowej na placu przed remizą OSP, zakup kosi spalinowej, wyposażenia wnętrza głównej sali w remizie w stoły i krzesła, kilkakrotny przegląd istniejącego placu zabaw i wykonanie siłowni zewnętrznej (wioślarz), zainstalowanie terenowego betonowego stołu do ping-ponga. Ponadto wyposażono remizę w pralkę i suszarkę, ułożono kostkę brukową na dalszej części terenu wokół remizy, a także dokonano niezbędnego zakupu większej ilości kruszyw na drogi gruntowe. Sołectwo **TROJANOWICE** dysponowało: w 2020 r. - 19,7 tys. zł, w 2021 r. - 22,0 tys. zł, w 2022 r. - 23,1 tys. zł, w 2023 r. - 24,7 tys. zł, a **w 2024 r.** otrzyma **32,1 tys. zł.** Środki zostały przeznaczone na zakup zmywarki do kuchni w świetlicy, kosi spalinowej wraz z materiałami eksploatacyjnymi, krzeseł bankietowych do świetlicy, drzwi zewnętrznych, wielu elementów ogrodzenia panelowego wokół świetlicy i materiałów energetycznych. Ponadto przeznaczone środki na projekt rozbudowy świetlicy wiejskiej, a w ciągu trzech kolejnych lat kupowano różnorodne i bardzo kosztowne materiały budowlane, które zostały zabezpieczone na placu sołeckim. Wszystkie materiały budowlane zostaną wykorzystane do rozbudowy świetlicy wiejskiej. Sołectwo **WIERZCHOWISKO** dysponowało: w 2020 r. - 12,1 tys. zł, w 2021 r. - 13,3 tys. zł, w 2022 r. - 14,2 tys. zł, w 2023 r. - 15,1 tys. zł, a **w 2024 r.** otrzyma **19,6 tys. zł.** Środki przeznaczone na elementy wyposażenia budynku świetlicy wiejskiej, zakup krzeseł bankietowych, stołu, mebli kuchennych, drzwi przesuwanych, a także wyposażenia kuchni i sprzętu AGD (szafy chłodniczej i kuchni). Ponadto zlecono projekt i wykonanie placu zabaw dla dzieci (bujak, huśtawka ważka, huśtawka wahadłowa, karuzela krzyżowa, tablica liczydło, kosz na śmieci, tablica z regulaminem) z ławką metalową, a także zakupiono i zamontowano ogrodzenie wokół niego. Aby zaspokoić społeczne potrzeby, postanowiono również zlecić wykonanie projektu i doposażyć istniejący plac zabaw i utworzyć elementy siłowni zewnętrznej. Sołectwo **ZDYSZEWICE** dysponowało: w 2020 r. - 17,8 tys. zł, w 2021 r. - 20,0 tys. zł, w 2022 r. - 20,9 tys. zł, w 2023 r. - 22,4 tys. zł, a **w 2024 r.** otrzyma **29,3 tys. zł.** Środki zostały przeznaczone na siłownię zewnętrzną (twister + stepper, narciarz pojedynczy + pajacyk, wioślarz pojedynczy + orbitrek, jeździec, tablica informacyjna), zakup krzeseł bankietowych do remizy OSP, a także dwukrotny zakup kruszyw na bardzo potrzebny w tym dużym sołectwie remont dróg gruntowych.

Ponadto zlecono wykonanie projektu, a potem realizację placu zabaw dla dzieci (huśtawka wahadłowa), wraz z przeglądami tego placu i siłowni, zakup lampy solarnej, zakup kosi spalinowej, materiałów konserwacyjnych i eksploatacyjnych, doposażenie placu zabaw, a także zakup i montaż ogrodzenia panelowego gminnego placu. Poza tym doposażono świetlicę, mieszczącą się w remizie OSP, poprzez zakup wyposażenia kuchni i namiotów wystawienniczych dla sołectwa, m.in. w związku z coroczną organizacją festynów i pikników rodzinnych. W dalszym ciągu kontynuowano zakup i montaż ogrodzenia panelowego działki, dokonywano przeglądów placu zabaw i siłowni oraz kupowano niezbędne materiały eksploatacyjne. Sołectwo **ŻARNÓW** dysponowało: w 2020 r. - 42,2 tys. zł, w 2021 r. - 47,0 tys. zł, w 2022 r. - 50,2 tys. zł, w 2023 r. - 53,3 tys. zł, a **w 2024 r.** otrzyma **69,8 tys. zł.** Środki przeznaczone na wyposażenie żarnowskiej świetlicy dla młodzieży i kilku stowarzyszeń, czyli Klubu „Stara Biblioteka”. Zakupiono m.in. grzejnik wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem, materiały budowlane, w tym glazurę, wyposażenie łazienki, elementy kompleksowego wyposażenia kuchni, w tym różnorodny sprzęt AGD. Nabyto również sprzęt i urządzenia RTV z systemem nagłośnienia i kamerą, meble świetlicowe, krzesła, stół bilardowy i inny atrakcyjny sprzęt do rekreacji w świetlicy. Ponadto doposażono plac zabaw przy ul. Polnej w Żarnowie, poprzez zakup pomostu ruchomego, huśtawki ważki i tablicy z regulaminem. Poza tym zakupiono ławki parkowe i doposażono plac zabaw w karuzelę tarczową z siedziskiem i urządzenie wolnostojące. Zlecono projekt wykonania kolejnego placu zabaw i go zainstalowano. Pojawiła się karuzela, huśtawka ważka, huśtawka wahadłowa, huśtawka „bocianie gniazdo”, piramida mała i tablica liczydło. Całość uzupełnił wielki zestaw zabawowy, ale też ławka parkowa, kosz na śmieci, stojak na rowery i tablica informacyjna. Poza tym doposażono dodatkowo Klub „Stara Biblioteka” w notebook i urządzenie wielofunkcyjne, ale też podjęto próby adaptacji budynku za klubem na siłownię zewnętrzną i zakupiono dużą ilość materiałów budowlanych. Ponadto dokonano zakupu krzeseł do świetlicy. Doposażono również plac zabaw przy ul. Targowej w bujak, karuzelę krzyżową czteroramienną, huśtawkę metalową podwójną z „bocianim gniazdem” i piaskownicę drewnianą. Zlecono projekt i przeglądy placów zabaw przy ul. Polnej, ul. Targowej, ale też przy ul. Zachodniej, gdzie obok istniejącej tam pięknej altany na podbudowie z kolorowej kostki brukowej, wykonany został zupełnie nowy funkcjonalny plac zabaw, połączony z atrakcyjnymi elementami siłowni zewnętrznej. Całkowity koszt, jaki **Gmina Żarnów** przeznaczała na realizację Funduszy Sołeckich we wszystkich 30 sołectwach wynosił: w 2020 roku - **490,7 tys. zł**, w 2021 r. - **543,9 tys. zł**, w 2022 r. - **578,5 tys. zł**, w 2023 r. - **610,7 tys. zł**, a **w 2024 roku** jest to kwota **796,6 tys. zł**. Dzięki tym funduszom, które są namiastką „funduszy obywatelskich” w miastach, możemy kreować rzeczywistość. Warto zatem uczestniczyć w zebraniach...

Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Żarnów

Przypomnijmy, iż niedawno zakończyliśmy projekt „**Odnawialne źródła energii na terenie Gmin Paradyż i Żarnów**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego o całkowitej wartości ok. **4,5 mln zł**, w tym kwota dofinansowania - **3,5 mln zł** i środki własne - **1,0 mln zł**. Celem inwestycji było zaprojektowanie, zakup, dostawa i montaż **275** mikroinstalacji OZE, w tym **225** mikroinstalacji **fotowoltaicznych**, **30** instalacji **kolektorów słonecznych** i **20 kotłów na biomasę**, służących do częściowego pokrycia zapotrzebowania gospodarstw domowych na energię elektryczną i na ciepło. W Naszej Gminie zostało wykonanych **142 mikroinstalacji OZE**, w tym **122** mikroinstalacji **fotowoltaicznych**, **15** instalacji **kolektorów słonecznych** oraz **5 kotłów na biomasę**. Liderem projektu była Gmina Żarnów. W ostatnim czasie, Nasza Gmina zawarła ponownie umowę z Województwem Łódzkim o dofinansowanie inwestycji „**Montaż instalacji OZE na terenie Gmin Żarnów i Paradyż**” w ramach RPO Województwa Łódzkiego. Całkowita wartość projektu wynosi **8,2 mln zł**, w tym dofinansowanie - **6,4 mln zł** i środki własne - **1,8 mln zł**. Projekt zrealizowano do końca 2023 roku. Liderem realizującym projekt była Gmina Żarnów, występująca w partnerstwie ponownie z Gminą Paradyż. Ten kosztowny projekt wykonywano na terenie większości miejscowości naszych gmin. Celem bezpośrednim było wykonanie instalacji i uruchomienie aż **504 mikroinstalacji OZE**, w tym: **311** mikroinstalacji **fotowoltaicznych w Gminie Żarnów** (terytorialnie i ludnościowo znacznie większej), a także **193** mikroinstalacji **fotowoltaicznych w Gminie Paradyż**, służących do częściowego pokrycia zapotrzebowania gospodarstw domowych na energię elektryczną. Jest to zgodne ze strategiami i planami gospodarki niskoemisyjnej w naszych gminach.

Realizacja wszystkich **inwestycji** w naszych sąsiadujących ze sobą i współpracujących gminach, przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, poprawy zaopatrzenia w energię i zniwelowania emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Pozwala także na poprawę komfortu życia poprzez zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców, związanych z zakupem i transportem węgla. Ma to związek z tym, że wkrótce nastąpi rozstrzygnięcie **konkursów na montaż powietrznych pomp ciepła** (dla **osób prywatnych** oraz obiektów użyteczności publicznej - **remiz OSP, domów ludowych, świetlic**), na które we współczesnych czasach jest ogromne zapotrzebowanie. Wymierną korzyścią dla wszystkich zainteresowanych, jest obniżenie kosztów energii elektrycznej i ciepła. W długofalowym okresie, należy spodziewać się **ożywienia gospodarczego** oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej, które będą się przyczyniać do tworzenia nowych miejsc pracy, co prowadzi do **spadku bezrobocia** i poprawy warunków życia. Montaż OZE to nasz wielki **sukces...**

Modernizacja sieci elektroenergetycznej i światłowodowej

Na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wielki postęp w pracach, związanych z **modernizacją gminnej sieci elektroenergetycznej** i rozwojem linii **oświetlenia ulicznego**. Nastąpił montaż **oświetlenia solarnego** w wielu miejscowościach gminy, w szczególności w **Żarnowie, Paszkowicach, Pilichowicach, Nadolu, Niemojowicach, Miedznej Murowanej, Myśliborzu, Marcinkowie, Skórkowicach, Kamieńcu** i na **Nowej Górze**. Średni pojedynczy zestaw składał się z panelu fotowoltaicznego o mocy 270 - 340 W, oprawy LED o mocy 20 - 25 W, fundamentu F 100 lub F150, słupa aluminiowego o wysokości 5 metrów i akumulatora żelowego o pojemności 100 - 200 Ah. To kosztowne, choć potrzebne przedsięwzięcia, niezbędne właśnie tam, gdzie nie ma dostępu do sieci. Nowe linie **oświetlenia solarnego**, znajdujące się np. na ul. Spacerowej i ul. Sieleckiej w Żarnowie (9 zestawów lamp), w Paszkowicach (8 zestawów lamp na tzw. kolonii) oraz w Pilichowicach (10 zestawów lamp), wzdłuż wyremontowanej drogi prowadzącej do Żarnowa, wyglądają imponująco i budzą zachwyt oraz zazdrość u mieszkańców innych gmin, przyjeżdżających do nas. Ponadto nastąpiła znaczna modernizacja linii oświetlenia ulicznego (wraz z rozbudową) w całej gminie, co mieszkańcom bardzo się spodobało. Zapewnia bowiem pełne bezpieczeństwo i komfort życia. We wszystkich miejscowościach trwały intensywne prace z montażem i kompleksową **wymianą** starych **lamp sodowych**, pobierających duże ilości energii, na nowoczesne **energooszczędne lampy**, w tym również typu **LED**. Warto podkreślić, iż Gmina od kilku lat dysponuje specjalistycznym pojazdem marki „Nissan” z **podnośnikiem koszowym**, dzięki któremu możliwe jest wykonywanie wszelkich prac i bieżąca konserwacja linii.

Posiadanie tzw. „zwyżki” w wyróżnia nas na tle innych samorządów, które nie posiadają takich pojazdów. Warto jeszcze dodać, iż w większości miejscowości Naszej Gminy w ostatnich kilku latach trwały intensywne prace, związane z **montażem linii światłowodowych**, służących doprowadzeniu bardzo **szybkiego Internetu** do możliwie największej ilości domów. Linie światłowodowe były często instalowane na słupach **kompozytowych** lub prowadzone pod ziemią, najczęściej w poboczach dróg. Wszystkie prace były organizowane przez samorząd, ale również przez **sołtysów**, którzy bardzo zaangażowali się w docieranie do właścicieli posesji (często zamieszkałych poza Naszą Gminą), przez który przebiega światłowód. Aby przeprowadzić linię, niezbędna była ich pisemna zgoda. Bardzo serdecznie **dziękujemy** wszystkim sołtysom za pracę i zaangażowanie. Dodać należy, w najbliższym czasie prace będą kontynuowane.

Wsparcie dla Ochotniczych Straży Pożarnych w latach 2019 - 2023

Na terenie Gminy Żarnów funkcjonuje **8 jednostek** Ochotniczych Straży Pożarnych, z których dwie należą do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Są nimi: **OSP KSRG Żarnów, OSP KSRG Skórkowice, OSP Chełsty, OSP Topolice, OSP Paszkowice, OSP Zdyszewice, OSP Straszowa Wola i OSP Miedzna Murowana**. Łączna liczba strażaków OSP w Gminie Żarnów wynosi ok. 250, w tym kilkanaście kobiet. W gminie Żarnów okresowo funkcjonują również młodzieżowe drużyny pożarnicze (MDP). OSP KSRG Żarnów jest jednostką wiodącą w powiecie. Tabor naszych jednostek prezentuje się następująco: **OSP KSRG Żarnów** - Volvo FLX R2 GBA 2,5/2400, MAN TGM GCBA 5000/4, Volkswagen LT 28, **OSP KSRG Skórkowice** - MAN TGM 13290 GCBA GBA, Star 266 GBM, **OSP Chełsty** - Kamaz GBA3,5/16/4, Star 244 GBA (przekazany na Ukrainę), **OSP Topolice** - MAN TGM, Iveco 175-24, **OSP Paszkowice** - Star 244, **OSP Zdyszewice** - Lublin 3302, **OSP Straszowa Wola** - Lublin 3302, **OSP Miedzna Murowana** - Nissan X-Trail AC Kombi. W 2019 roku dotację w kwocie 5 tys. zł otrzymały wszystkie jednostki OSP w gminie. Dodatkowo kwotą 5 tys. zł wsparto jednostkę **OSP w Straszowej Woli**. Pomoc finansowa została przeznaczona m.in. na zapewnienie skuteczności prowadzenia akcji. Strażacy dokonali wielu zakupów, najczęściej kompletów mundurów wyjściowych, ubrań koszarowych, butów strażackich, ale też pompy pływającej Niagara II (OSP Straszowa Wola) oraz węży W-52 i W-75 i ssawnych (OSP KSRG Żarnów). W 2019 roku wszystkie jednostki otrzymywały wsparcie z budżetu Gminy, a **jednostki w Żarnowie i Skórkowicach** - również z budżetu państwa. Zakupiono samochód ratowniczo - gaśniczy marki MAN 4x4 dla **OSP KSRG Skórkowice** za kwotę **760 tys. zł**, z czego 310 tys. zł to dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi, 200 tys. zł z Komendy Głównej PSP i 250 tys. zł z budżetu Gminy Żarnów. Warto podkreślić, iż w tym okresie zakupiono także dwa pojazdy dla **OSP Paszkowice** (STAR 244) i **OSP Miedzna Murowana** (Nissan X-Trail AC Kombi). **OSP Żarnów** otrzymała dotację w wysokości 38,8 tys. zł na zakup sprzętu, z czego 31,0 tys. zł z WFOŚiGW w Łodzi, a 7,8 tys. zł z Gminy. Za środki z dotacji i UG, jednostka z Żarnowa zakupiła też mundury. W 2020 roku dla **OSP Chełsty** zakupiono średni samochód ratowniczo - gaśniczy marki Kamaz 432-65 GBA 3,5/16/4cg za kwotę **780 tys. zł**, z czego 260 tys. zł pochodziło z WFOŚiGW, 100 tys. zł z NFOŚiGW, 200 tys. zł z MSWiA, a 220 tys. z budżetu Gminy. Niedawno przeprowadzony został kapitalny **remont remizy OSP Chełstach** z wymianą zniszczonego pokrycia dachowego i licznymi robotami budowlanymi za **ok. 100 tys. zł**. Ponadto udzielono dotacji na wykonanie dokumentacji na **termomodernizację** budynku remizy OSP w Żarnowie w kwocie 9 tys. zł. **Dla OSP Żarnów** zakupiono też sprzęt (rozpieracz ramieniowy) za 31,2 tys. zł ze środków własnych i PZU.

W 2021 roku udzielono dotacji jednostce z Żarnowa na wykonanie termomodernizacji remizy OSP w kwocie 65 tys. zł. **OSP Skórkowice** otrzymało dotację na zakup sprzętu w wysokości 25,7 tys. ze środków WFOŚiGW i własnych Gminy. W **OSP Paszkowice** za kwotę 12 tys. zł kupiono ubrania specjalne, hełmy, buty, rękawice i kominarki, a **OSP Topolice** za 13,3 tys. zł - ubrania specjalne (gold), hełmy, buty, rękawice i kominarki, a także kombinezony przeciw owadom błonkoskrzydłym. W **OSP Chełsty** za kwotę 10,3 tys. zł zakupiono motopompę szlamową, smok ssawny, węże, prądownice, deskę ortopedyczną i inny potrzebny sprzęt. W 2022 roku zakupiono średni samochód ratowniczo - gaśniczy dla **OSP Topolice** marki MAN TGM za kwotę **911 tys. zł**, z czego dofinansowanie z MSWiA wyniosło 400 tys. zł, a inne instytucje - choć deklarowały pomoc - jednak nie udzieliły nam wsparcia. **OSP Żarnów** otrzymało dotację na zakup umundurowania w kwocie 27,8 tys. zł ze środków WFOŚiGW, ponadto sfinansowano zakup mundurów dla **Skórkowic** (5 tys. zł), **Chełst** (5 tys. zł) i **Topolic** (5 tys. zł). W 2023 roku za 21,7 tys. zł dokonano zakupu sprzętu dla jednostki **OSP w Żarnowie** ze środków WFOŚiGW i własnych. W ramach zadania zakupiono ubranie specjalne, obuwie, agregat prądotwórczy i opryskiwacz spalinowy. Za nieco większą kwotę, bo 25 tys. zł, kupiono też sprzęt dla jednostki **w Skórkowicach** (ze środków Funduszu i własnych). W ramach zadania zakupiono ubrania specjalne i koszarowe, obuwie, smoki, rozdzielacz, tłumnicę, detektor do pomiaru stężeń tlenu i tlenku węgla oraz inny sprzęt. W tym czasie zakupiono za kwotę 26,2 tys. zł sprzęt dla jednostki **OSP w Topolicach**, również ze środków Funduszu i własnych. A były to ubrania specjalne, obuwie skórzane i gumowe, rękawice, kominarki, hełmy, wodery, węże, smoki, prądownice i inny potrzebny sprzęt. Ponadto z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników oraz środków własnych, nasze jednostki również otrzymały pomoc i wsparcie. **OSP Żarnów** otrzymało agregat powietrzny Aeria Phase z maską i butlą (6,2 tys. zł), **OSP Skórkowice** - niezbędny sprzęt, przydatny w akcjach bojowych (6,3 tys. zł), **OSP Topolice** - m.in. agregat powietrzny i inny sprzęt pożarniczy (5,9 tys. zł). Z programu Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi „Zwiększenie potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych województwa łódzkiego”, jednostka **OSP Żarnów** otrzymała agregat powietrzny nadciśnieniowy kompletnie wyposażony i pompę pływającą, a **OSP Skórkowice** - namiot pneumatyczny wraz z osprzętem i system powiadamiania DSP. W ostatnim czasie otoczenie remizy **OSP w Żarnowie** uległo radykalnej zmianie, o czym piszemy m.in. na stronie 36. **W 2024 roku OSP Żarnów** w wyniku złożonego wniosku w programie „Poprawa funkcjonalności strażnic OSP z województwa łódzkiego” otrzymało **60 tys. zł** z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Gratulujemy...

Inwestycje gminne planowane do realizacji w 2024 roku

Gmina Żarnów otrzymała dofinansowanie na projekt „**Poprawa infrastruktury drogowej i społecznej w Gminie Żarnów**”, ze środków Rządowego Funduszu **Polski Ład**, Program Inwestycji Strategicznych, Edycja 8. To nasz kolejny sukces, z którego już cieszą się mieszkańcy. Projekt składa się z dwóch części - drogowej i społecznej. Część pierwsza „**Przebudowa dróg na terenie Gminy Żarnów**” będzie dotyczyć oczekiwanej od lat przebudowy drogi **Bronów - Paszkowice**, drogi **Ławki - Młynek - Siedłów**, drogi **Nadole - Ossa** (gmina Białaczów), drogi w sołectwie **Paszkowice**, a także drogi łączącej **Topolice** z lasem **Sikorszczyzna**, przy drodze wojewódzkiej nr 726 (Żarnów - Opoczno). Całkowity koszt części drogowej projektu wyniesie ok. **3,5 mln zł** i będzie dofinansowany ze źródeł zewnętrznych w **95%**. Część druga projektu dotyczy poprawy infrastruktury społecznej, czyli **budowy świetlicy wiejskiej w Zdyszewicach**, której koszt wyniesie ok. **2,2 mln zł** i będzie dofinansowany również w **95%**. Droga gminna **Bronów - Paszkowice** połączy nie tylko dwie sąsiadujące ze sobą miejscowości koło Żarnowa, ale także będzie stanowić skrót z drogi krajowej nr 74 (Żarnów - Kielce) i drogi wojewódzkiej nr 746 (Żarnów - Końskie). Będzie to wschodnia obwodnica naszego Żarnowa, prowadząca obok wielkiego lasu, zwanego przez miejscowych „Gajem”. Długość drogi wraz z jej odwodnieniem wynosi ok. **850 metrów**. Droga gminna **Ławki - Młynek - Siedłów**, na którą mieszkańcy oczekują od kilkadziesiąt lat, wkrótce w części zmieni całkowicie swą nawierzchnię na asfaltową, ku radości mieszkańców i letników. Mimo, iż w tym rejonie mieszka niewiele osób, to jednak droga jest niezbędnie konieczna. Będzie miała długość **1,4 km**, choć czynione są starania, by zrealizować kolejny odcinek. Droga **Nadole - Ossa** (gmina Białaczów) wreszcie połączy te miejscowości w południowo - wschodniej części zalewu na rzece Wąglance. Długość drogi to **700 metrów**. Droga w sołectwie **Paszkowice** połączy wschodnią część dawnej kolonii z drogą gminną **Paszkowice - Wierzchowisko**. Jej długość to ok. **500 metrów**. Nowa droga gminna pojawi się również w północno - wschodniej części wsi **Topolice**, skąd będzie budowane połączenie z drogą wojewódzką nr 726 (Żarnów - Opoczno). To będzie również znaczący skrót np. z Budkowa i Trojanowic do Opoczna, a nową drogą o długości **1,6 km**, planowane jest poprowadzenie komunikacji publicznej. Część druga naszego żarnowskiego projektu ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, dotyczy zadania „**Budowa świetlicy wiejskiej w Zdyszewicach**”. Zakres robót obejmuje budowę świetlicy w Zdyszewicach o powierzchni zabudowy **345 m²** i powierzchni użytkowej **292 m²**. Godnym podkreślenia jest fakt, iż reprezentacyjna **sala** ma mieć ok. **100 m²**. Zaplanowano również szereg innych pomieszczeń z pełnym zapleczem sanitarnym, a także m.in. **garaż** na wóz strażacki. Gmina Żarnów ponadto będzie realizowała kolejne dwa etapy budowy drogi gminnej nr 107355E (**Marcinków - Myślibórz - Ruszenice**). Przypomnijmy, iż przed kilku laty zrealizowaliśmy tzw. etap I (Widuch - Ruszenice), a teraz nadszedł czas na **kontynuację**. Realizowane dwa odcinki dotyczą bardzo zniszczonej obecnie drogi **Myślibórz - Widuch** (skrzyżowanie). Etap II dotyczy odcinka o długości ok. 450 metrów, a etap III - ok. 1,6 km. Budowa drogi o nawierzchni asfaltowej, zostanie wykonana z **PROW** oraz środków własnych. Ponadto ważne roboty drogowe będą prowadzone w północnej części miejscowości **Klew**, określanej mianem **Łazy**. Obecna nawierzchnia istniejącej drogi **w kierunku Diablej Góry**, jest w fatalnym stanie. Zbudowana tam będzie droga asfaltowa o długości **1 km**. Droga powstanie ze środków pochodzących z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich**, ale także z wykorzystaniem funduszy własnych.

W 2024 roku dojazd na uroczystości pod monumentalnym pomnikiem na szczycie **Diablej Góry**, odbywać się będzie po wyremontowanej drodze asfaltowej. Nasz samorząd wspólnie z Powiatem zamierza dokonać też remontu fragmentu **ul. Południowej w Skórkowicach** o długości **380 metrów**. Jest to zabudowana część drogi powiatowej nr 3118E, przy której częściowo zbudowany będzie chodnik. Otrzymane dofinansowanie, ok. **650 tys. zł** ze środków **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg** pokryje **70%** wartości zadania. Po **15%** mają dołożyć Gmina i Powiat. Wkrótce z **RFRD** w Gminie będą realizowane dwie ważne drogi, które już były na łamach naszego pisma opisywane. Pierwszą z nich jest fragment słynnego „**Traktu Królewskiego**”, przed wiekami łączącego Kraków z Warszawą. Na naszym terenie jest to długi odcinek drogi nr 107353E, łączącej **Marcinków z Adamowem**. Droga ma długość ok. **2,8 km**. Rozpoczyna się w centrum Marcinkowa, blisko skrzyżowania z drogą powiatową nr 3125E i łączy się z drogą powiatową nr 1504E. W kierunku południowym biegnie przez tereny leśne i prowadzi **do wsi Adamów**. Przy drodze (2,2 km od Marcinkowa, 600 m od Adamowa) znajduje się **pomnik** z polnych kamieni, uwieńczony krzyżem, miejsce pochówku **żołnierzy francuskich z 1813 roku**, opisywane na kartach naszego pisma, m.in. w artykule „**Strzępy napoleońskich wspomnień**”. Wartość kosztorysowa tej drogi wynosi ponad **3,0 mln zł**, kwota dofinansowania to **60%**, czyli ok. **1,8 mln zł**, a wkład własny Gminy to **1,2 mln zł (40%)**. Samorząd planuje pozyskać dodatkowe środki z **Lasów Państwowych**, zwłaszcza, że ten teren jest i będzie nadal intensywnie eksploatowany przez służby leśne. Inną, równie ważną drogą w Naszej Gminie, która została zakwalifikowana do przebudowy z **RFRD**, jest droga **Skórkowice - Skumros**. Ma ona długość ponad **1,5 km** i znajduje się w całości w sołectwie Skórkowice i przylega do drogi powiatowej nr 1504E relacji Żarnów - Skórkowice - granica gminy. Wartość kosztorysowa budowy tej drogi wynosi prawie **820 tys. zł**, a kwota dofinansowania wyniosła również **60%**, czyli ok. **490 tys. zł**. Nasz samorząd musi do budowy tej drogi dołożyć **40%** ogółu jej wartości, czyli ok. **330 tys. zł**. Planujemy też **termomodernizację Urzędu Miasta i Gminy** wraz z utwardzeniem terenu wokół obiektu, celem zorganizowania dodatkowych parkingów. Gmina w ramach VI edycji **Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych**, skierowanego do regionów, w których funkcjonowały tzw. PGR-y, uzyskała **2,5 mln zł na wymianę oświetlenia ulicznego**. Dzięki pozyskanym środkom wymienionych będzie ok. **1350 punktów świetlnych**, a cały nowy system będzie zarządzany centralnie. Nowoczesne energooszczędne **lampy LED-owe** zastąpią lampy sodowe. Samorząd na własnej działce na tzw. **Sikorszczyźnie** zamierza wybudować **biometanownię**, za zgodą radnych i mieszkańców okolicznych miejscowości.

Doposażenie i rozbudowa infrastruktury w Szkole Podstawowej w Żarnowie

W najbliższym czasie rozpocznie się jedna z największych - obok modernizacji oczyszczalni ścieków - **inwestycji w Żarnowie**, którą jest realizacja wyjątkowego i od dawna oczekiwanego projektu „**Doposażenie i rozbudowa infrastruktury w Szkole Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie**”. Zakres zaplanowanych prac jest niesamowicie obszerny i bardzo kosztowny, a jego wykonanie całkowicie zmieni oblicze Żarnowa i spowoduje wielką radość uczniów, nauczycieli oraz licznych u nas miłośników sportu. Ogólny koszt tej inwestycji sięga ok. **7 mln zł**, z czego **5,5 mln zł** pochodzi ze środków zewnętrznych, a pozostałe ze środków własnych. Zakres prac jest podzielony na 5 części. Część pierwsza dotyczy **modernizacji łazienek** w budynku „A” Szkoły Podstawowej w Żarnowie, część druga - **budowy infrastruktury sportowej przy szkole**, część trzecia - **docieplenia (termomodernizacji)** ścian budynku „B” szkoły, część czwarta i piąta - **doposażenia** szkolnych sal lekcyjnych (do nauki języków obcych, chemicznej i informatycznej), m.in. w sprzęt komputerowy i w meble. Każdą z części zadań, realizują inni wykonawcy, wyłonieni w przetargu. Najdroższym zadaniem jest część trzecia, której realizacja **całkowicie zmieni wizerunek Żarnowa** i będzie naszą kolejną wizytówką, z której będziemy dumni. W ramach tego zadania powstaną: **bieżnia sportowa** prosta 3-torowa (o długości 100 m + 20 m na przedbiegi), **bieżnia okólna** 3-torowa o długości 200 m, **boisko do siatkówki** plażowej o wymiarach 14x22 m, **skocznia** do skoku w dal, **koła** do pchnięcia kulą, **boisko wielofunkcyjne o nawierzchni syntetycznej** o wymiarach 25x45,5 m, profesjonalna **ściana treningowa do tenisa ziemnego** o szerokości 23,40 m i wysokości 3,4 m, a także **urządzenia małej architektury** - atrakcyjny tor przeszkód: „pieńki”, drabinka ukośna, ścianka wspinaczkowa, poręcze treningowe, równoważnia, drabinka, zestaw do przeskoków, zestaw do slalomu, turnfly, podniebna deskorolka Aeroskate, zestaw do wspinaczki i inne elementy.

Zaplanowano też wybudowanie **skateparku**, który stanie się wielką atrakcją Żarnowa. Skatepark będzie wyposażony w Bank Ramp + Bank Wall, Funbox z poręczą 3/1, Grindbox 3/1 + Grindbox 2 (poziomy) oraz Quarter pipe 2 (poziomy). Ponadto zmianie ulegnie lokalizacja istniejącego **placu zabaw** dla dzieci, usytuowanego obok parkingu i siłowni zewnętrznej przy ul. Polnej, nastąpi także wykonanie **monitoringu** całego obiektu i kompleksowe **oświetlenia** terenu, a także wykonanie nasadzeń. Planowana jest dostawa i **montaż czterech trybun** dla kibiców i sympatyków sportu oraz funkcjonalnej **altany** dla użytkowników obiektu. Nastąpi też zmiana lokalizacji istniejącego odcinka **sieci kanalizacyjnej**. Teren obok Szkoły Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza w Żarnowie, ale też kompleksu boisk i urządzeń sportowych „Orlik 2012”, ulegnie całkowitemu **przeobrażeniu**, ku radości wszystkich. Czekamy z niecierpliwością na wykonanie tych wyjątkowych, zaplanowanych przez nas z ogromnym rozmachem - podkreślającym **rolę i rangę Żarnowa** - inwestycyjnych prac, sfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Inne ważne informacje, dotyczące planowanych inwestycji w Naszej Gminie

W ostatnim czasie zdobyliśmy znaczące środki finansowe z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi w wysokości **4,6 mln zł** na inwestycję „**Poprawa gospodarki wodno - ściekowej** na terenie Gminy Żarnów wraz z **budową przydomowych oczyszczalni ścieków**”. Środki pochodzą z **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich** w ramach PROW. Całkowitą wartość projektu szacuje się na kwotę **6,2 mln zł**. Dzięki tej inwestycji, dokonamy przebudowy sieci wodociągowej w kilku miejscach na terenie Gminy, ale też zrealizujemy budowę sieci **kanalizacji sanitarnej Budków - Topolice** oraz budowę aż **45 przydomowych oczyszczalni ścieków**. Nowa sieć kanalizacyjna **Budków - Topolice** będzie miała **5,1 km** długości, co spowoduje ulepszenie systemu oczyszczania ścieków. Rozpoczęcie budowy sieci w Budkowie nastąpi po oddaniu do użytku zmodernizowanej **oczyszczalni ścieków** (o wartości 16,7 mln zł), przy ul. Składowej w Żarnowie (której opis znajduje się na str. 26), w drugiej połowie 2024 roku. Cieszymy się, że wreszcie problemy mieszkańców Budkowa się skończą, bo ścieki nie będą wywożone wozem asenizacyjnym, a trafią do kolektorów ściekowych i oczyszczalni. **Przydomowe oczyszczalnie ścieków** będą budowane w różnych sołectwach, u zadeklarowanych wcześniej osób. Gmina zamierza również wybudować drogę w sołectwie **Sielec**, na dawnym osiedlu kopalnianym **Nowa Góra**, na tzw. **Górnym Sielcu** (jak mawiają miejscowi). Gminna droga, **w kształcie litery T**, przylega tam do gruntów Lasów Państwowych.

Jej łączna długość wynosi ok. **210 metrów** i jest bardzo gęsto zabudowana domkami jednorodzinnymi. Gminna droga przylega do niewyodrębnionej geodezyjnie utwardzonej drogi, wchodzącej w skład terenów Nadleśnictwa Opczno. Koszt inwestycji jest duży, bo sięga ok. **290 tys. zł**, co wynika z konieczności przeprowadzenia odwodnienia terenu. Wierzymy, iż wybudujemy tę drogę **w 2024 roku**. W Gminie Żarnów znajdują się **dwa zabytkowe kościoły** - w Żarnowie i w Skórkowicach. W minionych latach **nasz samorząd** kilkakrotnie **udzielał dotacji** na prace wewnątrz i na zewnątrz obydwu świątyń, na wniosek proboszczów parafii, co spotkało się z pozytywnym odbiorem przez wiernych. Niedawno Gmina Żarnów znowu wsparła starania parafii o środki zewnętrzne, aplikując w ich imieniu o dotacje z **Rządowego Programu Odbudowy Zabytków**. Udało się zdobyć duże środki finansowe, bo ogółem aż **1,6 mln zł**. Dla **parafii św. Mikołaja w Żarnowie** trafi **500 tys. zł** na konserwację techniczną i estetyczną ścian oraz drzwi z portalem zabytkowego kościoła, w tym prace przy ścianach oraz łukach kamiennych i tynkowanych, naprawy detali i flekowanie kamieni. Do żarnowskiej parafii trafi także **300 tys. zł** na kompleksową konserwację techniczną i estetyczną ołtarza Matki Boskiej Częstochowskiej. Do **parafii św. Łukasza w Skórkowicach** trafi **500 tys. zł** z przeznaczeniem na remont więźby dachowej i wykonanie dachu kościoła oraz **300 tys. zł** na kompleksową izolację przeciwwilgociową świątyni wraz z utwardzeniem terenu. Cieszymy się, iż możemy tak **pomagać** naszym parafiom...

48 MIASTO i GMINA ŻARNÓW naszą „MAŁĄ OJCZYZNĄ”

Podsumowanie trzech kadencji gminnego samorządu w Żarnowie

W niniejszym numerze „NICOLAUSA” dokonujemy podsumowania VI kadencji (2010 - 2014), VII kadencji (2014 - 2018) i VIII kadencji władz samorządowych Gminy Żarnów. Na podstawie wnikliwych analiz, stwierdzić należy, iż pracownicy wykorzystaliśmy ten okres dla dobra gminy. **Wójt Gminy Żarnów** wraz z gronem zaangażowanych współpracowników oraz radnych, intensywnie pracujących na rzecz Naszej Gminy - czynił wszystko, by sprostać stale rosnącym oczekiwaniom społecznym. Na podstawie analiz i sprawozdań stwierdzam, iż w latach 2011 - 2018 wartość inwestycji, robót

oraz działań społecznych osiągnęła kwotę **61 mln zł** (33,7 mln zł w latach 2011 - 2014, a 27,3 mln zł w latach 2014 - 2018). W latach 2018 - 2023 nasze dokonania są znacznie większe. Kwota zainwestowanych w Naszej Gminie środków tylko w tej ostatniej kadencji samorządu jest bardzo wysoka i sięga aż **87,5 mln zł**.

Jesteśmy dumni z tego, iż w minionych latach mogliśmy zmieniać naszą rzeczywistość z tak spektakularnymi sukcesami. Stało się tak, dzięki wyjątkowo ofiarnej

pracy wielu ludzi dobrej woli i pomocy naszych

przyjaciół z rządu, władz

centralnych, wojewódzkich i powiatowych.

Rezerwat przyrody Diabla Góra 285,6 m.n.p.m.

Kolejka

Legenda:

Kościół

Szkoła

Dom Kultury, biblioteka

Remiza OSP

Poczta

Urząd Gminy w Żarnowie

Obiekt zabytkowy

Parlak podworski

Dom ludowy, świetlica

Ośrodek zdrowia

Apteka

Hotel, motel

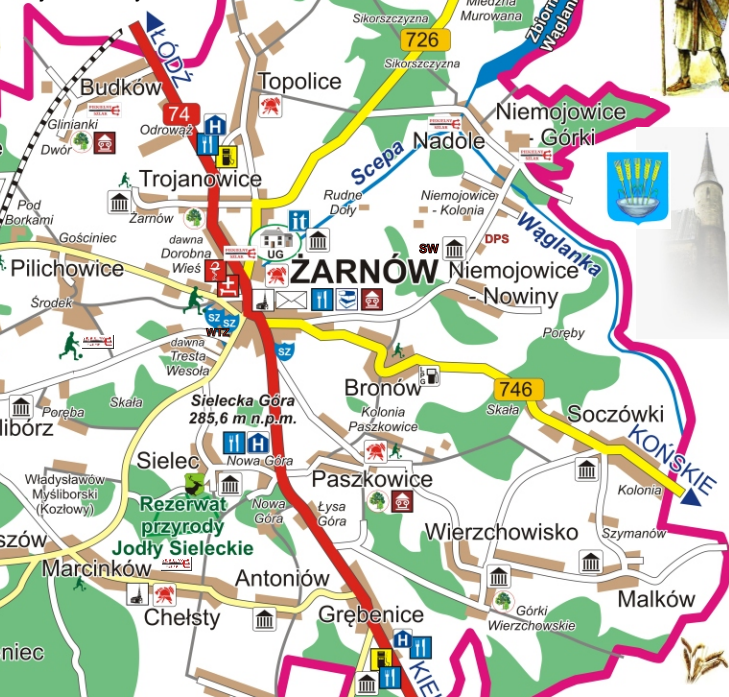
Restauracja, bar

Stacja benzynowa

Autogaz

Obiekt sportowy

Podziękowania przede wszystkim należą się **posłowi na Sejm RP**, w 2023 roku Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi - **Robertowi Telusowi**, innym parlamentarzystom z naszego województwa, a także szefom wszystkich instytucji centralnych.

Dzięki radnym wojewódzkim: **Januszowi Ciesielskiemu**, dyrektorowi KOWR w Łodzi i **Arturowi Bagińskiemu**, do 2018 roku wicemarszałkowi województwa, a także wszystkim kierującym instytucjami w Łódzkiem.

Podziękowania dla osób pełniących funkcje publiczne w Gminie Żarnów

Podziękowania składam radnym powiatu - **Staroście Opczyńskiemu** Marcinowi Baranowskiemu i byłej **Wójt Gminy Żarnów** (w latach 2002-2010) **Marii Morawskiej**, a także wszystkim instytucjom powiatowym. Dziękuję swoim współpracownikom z kierownictwa urzędu, koordynujących działania inwestycyjne i komunalne w gminie. W minionych latach byli nimi **skarbnik** Edyta Belica, **sekretarz** Bogdan Kubiszewski (do 2018 roku), **zastępca wójta**, a później **sekretarz** Elżbieta Przybył, **zastępca wójta (burmistrza)** Dawid Kucharski, a także młodzi, zaangażowani i kreatywni **kierownicy referatów** - Gabriel Jasion i Konrad Zwierzyński. Dziękuję wszystkim emerytowanym i zatrudnionym **pracownikom Urzędu Miasta i Gminy**, a także **dyrektorom, zastępcom dyrektorów** oraz **kierownikom** jednostek organizacyjnych gminy - Barbarze Kantor, Maryli Domańskiej, Monice Pisiałek, Izabeli Jakubowskiej, Małgorzacie Pietruszce, Ewie Borończyk, Annie Słęczak, Michałowi Cegiele, Magdalenie Pytłos, Annie Kowalskiej - Jakóbczyk, ale też Marii Grzybowskiej, Izabeli Wesółskiej, Bogusławie Wia dernej, Barbarze Kalinowskiej i Magdalenie Piekutowskiej. Dziękuję wszystkim emerytowanym i czynnym **nauczycielom** szkół gminnych. Dziękuję także **dyrektorom** jednostek organizacyjnych powiatu w Naszej Gminie - Renacie Koneckiej, Bożenie Kołtunowskiej i Michałowi Smakowi oraz kadrze Niepublicznego Przedszkola „**Radosna Dolinka**”. Bardzo dziękuję **prezesowi** Zarządu Oddziału PTTK Włodzimierzowi Szafińskiemu, **przewodniczącym** Klubu Aktywnego Seniora - s.p. Urszuli Aleksandrowicz i Barbarze Piekutowskiej, **prezesowi** KS Kasztelan Żarnów Tomaszowi Augustyniakowi, **przewodniczącemu** Zarządu Spółki Wodnej Gminy Żarnów „**NepTun**” Hubertowi Szulcowi oraz Marzenie Michałowskiej - Kowalik, właścicielce **Stajni Artystycznej Marcinków**.

Podziękowania składam również wszystkim naszym **księżom**, pracującym na Ziemi Żarnowskiej. Są nimi **duchowni** - ks. Grzegorz Zbrozyczny, ks. Mirosław Woźniak, ks. Marcin Grządziela, ks. Bartosz Fijałkowski, ks. Marcin Ciach, ks. Jan Wiktorowicz, ks. Sławomir Małyga, ks. Piotr Czaja. Dziękuję wszystkim **przewodniczącym Rady Gminy Żarnów** ostatnich trzech kadencji: s.p. Wiktorowi Macierzyńskiemu, Krzysztofowi Gawrysiowi i Wojciechowi Baranowi, Joannie Grodzickiej, Mirosławowi Bubisowi i Sławomirowi Błażejewskiemu, **zastępcom przewodniczącego** - Zenonowi Jeckowi, Joannie Grodzickiej, s.p. Krzysztofowi Smakowi i Grażynie Bucewce. Dziękuję **radnym trzech kadencji**, którymi (oprócz wcześniej wymienionych członków prezydium) byli: Stefan Agatowski, Leszek Czyżykowski, s.p. Sylweryneusz Dylewski, Zdzisław Filippek, Mirosław Gierczak, Marek Łubowski, Marek Kubiszewski, Janusz Śpiewak, Bogusława Bociek, Robert Brzeski, Wiesław Kędziora, Hubert Kubiszewski, Małgorzata Kwiecień, Grażyna Noori, Krystyna Przybyła, Krzysztof Rabęda, Ryszard Szczegielniak, Sylwester Adamczyk, Paweł Borończyk, Olga Kwiatkowska, Robert Szulc, Arkadiusz Ściubel, Piotr Twardowski, Marzena Stępień i Anna Wojciechowska. Dziękuję **sołtysom VI, VII i VIII kadencji** w Gminie Żarnów oraz **członkom Rad Sołeckich** wszystkich sołectw, **prezesom**, członkom zarządów i **strażakom jednostek OSP**, a także **przewodniczącym**, członkiniom i członkom **stowarzyszeń** oraz **Kół Gospodyń Wiejskich**. Dziękuję **Gminnej Radzie Działalności Pożytku Publicznego**. To właśnie m.in. dzięki Wam wszystkim, treść niniejszego gminnego pisma „**NICOLAUS**” jest tak obszerna, gdyż zawiera opisy wspaniałych sukcesów gminy, których wszyscy byliście współautorami. Z wyrazami przyjaźni, sympatii, szacunku i wielkiego uznania - **burmistrz Krzysztof Nawrocki**